

УТВЪРЖДАВАМ: ЗАПОВЕД №/.....2013

/ИСКРА МИХАЙЛОВА/

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

План за управление на ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТ “КОЛОКИТА”

2013 г.

Съдържание

	Стр.
Съкращения, използвани в текста	4
Резюме	5
Част 0: Въведение	10
0.1. Основание за разработването на плана	10
0.2. Процес на разработване - участници, обществени обсъждания	11
0.3. Предназначение и особености на плана	12
Част 1: Описание и оценка на защитената територия	12
Обща информация	12
1.0. Местоположение и граници	12
1.1. Площ на защитената местност	14
1.2. Фондова и административна принадлежност	14
1.3. Законов статут	15
1.4. Собственост	16
1.5. Управленска структура	17
1.6. Съществуващи проектни разработки	18
1.7. Съществуващо функционално зонироване и режими на обекта	20
Характеристика на абиотичните фактори	23
1.8. Климат	23
1.8.1. Фактори за формиране на местния климат	23
1.8.2. Елементи на климата	23
1.9. Геология и геоморфология	27
1.10. Хидрология и хидробиология	30
1.10.1. Хидрология и хидрография	30
1.10.2. Хидрохимия	31
1.11. Почви	35
1.11.1. Разпространение и характеристика на почвите	35
1.11.2. Почвени процеси	35
Биологична характеристика	36
1.12. Екосистеми и биотопи	36
1.13. Растителност	36
1.14. Флора	39
1.15. Фауна	43
Културна и социално-икономическа характеристика	49
1.16. Ползване на обекта и социално-икономически аспекти	49
1.16.1. Население и демографска характеристика (включително трудова заетост и образователна структура)	49
1.16.2. Селищна мрежа	50
1.16.3. Техническа инфраструктура, застроени площи, сгради	50
1.16.4. Селско стопанство	53
1.16.6. Лов, риболов, събиране на природни продукти	53
1.16.7. Туризъм, рекреация, спорт, услуги	53
1.17. Културно - историческо наследство	55
1.18. Ландшафт	58
1.18.1. Структура на ландшафта	59
1.18.2. Естетически качества	59
1.19. Състояние на компонентите на околната среда	60
Първа оценка	62
1.20. Екологична оценка	62
1.20.1. Уязвимост	62
1.20.2. Рядкост	63
1.20.3. Естественост	63
1.20.4. Типичност	64
1.20.5. Размери	64
1.20.6. Биологично разнообразие	64
1.20.7. Стабилност и нестабилност	65
1.21. Социална и икономическа оценка	65
1.21.1. Урбанизирана среда	66
1.21.1.1. Оценка на съществуващото функционално зонироване	66

План за управление на защитена местност „Колокита“ 2013

1.21.1.2.	Оценка на застроените територии в ЗМ „Колокита“	66
1.21.1.3.	Оценка на техническата инфраструктура	68
1.21.2.	Социално-икономически условия	70
1.21.2.1.	Оценка на рекреационната дейност	70
1.21.2.2.	Оценка на дейностите по ползване на ресурсите	71
1.21.3.	Собственост	71
1.21.4.	Управление	72
1.21.5.	Формиране на основните и на специфичните проблеми на територията	72
1.22.	Потенциална стойност на защитената територия	73
1.24.	Оценка на постигането на целите и изпълнението на режимите и задачите, разписани в части 2, 3 и 4 на плана.	73
Част 2: Дългосрочни цели и ограничения		75
2.1.	Дългосрочни цели	75
2.2.	Ограничения	76
2.2.1.	Тенденции от естествен характер	76
2.2.2.	Тенденции от антропогенен характер	76
Втора оценка		77
2.3	Ефект на ограниченията върху дългосрочните цели	77
2.4.	Потенциални възможности на защитената територия	82
Част 3: Режими и норми за осъществяване на дейностите		83
3.1.	Зониране и функционално предназначение на зоните	83
3.2	Режими и норми	84
Част 4: Оперативни задачи и предписания за опазване и ползване		86
4.1.	Определяне на приоритетите	86
4.2.	Програми и Проекти	86
Част 5: Преглед на изпълнението на целите и задачите		97
5.1.	Преразглеждане на целите	97
5.2.	Преразглеждане на задачите	97
Приложения		
1. Библиография		
2. Списъци, таблици и др.		
3. Картен материал		
4. Речник		
5. Други приложения		

СЪКРАЩЕНИЯ, ИЗПОЛЗВАНИ В ТЕКСТА

БАН	Българска академия на науките
БД	Басейнова дирекция
БДЗП	Българско дружество за защита на птиците
БПС	Благоприятно природозащитно състояние
ГИС	Географски информационни системи
ГФ	Горски фонд
ДЗЗД	Дружество по закона за задълженията и договорите
ДВ	Държавен вестник
ЕС	Европейски съюз
ЕКАТТЕ	Единна класификация на административно-териториалните и териториални единици
ЕРВМ	Естествени ресурси за възстановителни мероприятия
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗП	Закон за защита на природата
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМ	Защитена местност
ЗТ	Защитена територия
ЗУЧК	Закон за устройство на Черноморското крайбрежие
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КВС	Карта на възстановената собственост
КИН	Културно и историческо наследство
КК	Кадастрална карта
ЛУП	Лесоустройствен проект
МЗГ	Министерство на земеделието и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НДЕ	Норма за допустими емисии
НПО	Неправителствена организация
НРПУЗТ	Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии
НСЗП	Национална служба за защита на природата
НСМБР	Национална система за мониторинг на биоразнообразието
ОУП	Общ устройствен план
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПУ	План за управление
ПЧП	Публично частно партньорство
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
ССФ	Селско стопански фонд
ТБО	Твърди битови отпадъци
ЧК	Червена книга
УС	Управителен съвет
CITES	Конвенция за международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (Вашингтонска)
CMS	Conservation Management System
EUNIS	European nature information system
GEF	Глобален екологичен фонд
IUSN	Международен съюз за защита на природата
WWF	Световен фонд за дивата природа

РЕЗЮМЕ

Режимът на ползване и управление на Защитена местност “Колокита” е определен от Закона за защитените територии, Заповед №1754/16.06.1970 г. на Министъра на горите и горската промишленост за обявяването на Защитената местност и утвърдения през 2001 г. и действащ към момента План за управление на ЗМ „Колокита“.

Защитената територия няма изградена управленска структура. Контролът и управлението се изпълняват от общи административни структури в лицето на РИОСВ Бургас, Община Созопол, собственици и ползватели на земи в защитената територия.

Планът за управление на ЗМ “Колокита” е специализиран план за съхраняване и опазване на естествения характер и ненарушеност на екосистемите и ландшафта, балансирано използване на природните ресурси на защитената територия и превръщането ѝ във фактор за регионално развитие.

Цели и приоритети на плана

- Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.
- Управление и устойчиво ползване на възобновимите природни ресурси.
- Ефективно управление на туризма при съхраняване на биологичното и ландшафтното разнообразие.
- Предоставяне на възможности за развитие на научни и образователни дейности.
- Осигуряване на обществена подкрепа и развитие на партньорства за постигане целите на защитената зона.

Площта на ЗМ „Колокита“ в резултат на приетия цифров модел от КВС (при посочените в заповедта за обявяване граници) е 639806 m². Територията ѝ заема крайбрежната ивица в местността „Буджака“, землище гр.Созопол, Община Созопол.

Задание

Разработването на Плана се предхожда от Задание, утвърдено с Изх. №08-00-2601/12.09.2012г. от Министъра на околната среда и водите. С него са определени обхвата и съдържанието на плана. Процесът на изготвяне на плана е съобразен с условията и реда определени в Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии, (Приета с ПМС № 7 от 08.02.2000 г. Обн. ДВ. бр.13 от 15.02.2000г., изм. и доп. ДВ. бр.55 от 20.7.2012г.).

Проучвания

Направен е преглед на досегашните проучвания, оценки и решения за обекта, за да се осигури сравняемост и приемственост на резултатите, при разработването на Плана за управление. Проучвани и анализирани са всички стопански дейности и ползване на ресурсите в защитената територия. Извършен е преглед на констатираните нарушения и ефективността от прилагане на действащите норми и режими в ЗМ. Попълнени са основните празноти в информацията, направени са изследвания, полеви наблюдения и проучвания по специфични проблеми, с цел определяне и утвърждаване на резултати, от значение за настоящия проект.

ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ОЦЕНКИ

Оценката на данните и ресурсната информация включва три елемента – екологична оценка, социална и икономическа оценка на защитената територия. Екологичната оценка определя значимостта на специфичните характеристики на територията, включително

видовете, типа природни местообитания и ландшафт. Това е определено с оценка на показателите уязвимост, рядкост, естественост, типичност, размер, биологично разнообразие, стабилност и нестабилност, където е необходимо са определени съответни мерки. Изборът на природни местообитания и видове, нуждаещи се от защита се базира на тяхната глобална, европейска и национална значимост.

Социалната и икономическата оценка се отнася за застроени територии¹, техническа инфраструктура, културно-историческо наследство, санитарно-хигиенни условия, рекреационната дейност, дейностите по устойчиво ползване на ресурсите, собственост и управление. Тази оценка определя общите и специфични проблеми на територията и представлява база за вземане на управленски решения.

Абиотични фактори

Тази част включва данни за климат, геоложки строеж, хидрология и почви. Резултатите от анализите са коментирани с кратки, обяснителни текстове. Данните от тях са представени в подходящ табличен вид в приложение.

Екосистеми и биотопи

Разработената класификация на местообитанията е съгласно Общоевропейската природна информационна система (EUNIS). На територията на ЗМ „Колокита“ са установени общо 5 типа природни местообитания. Три от тях са включени в Червена книга на Р България, том 3 “Природни местообитания“. От европейска значимост, съгласно Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС са установени 2 типа природни местообитания.

Флора и растителност

За територията на ЗМ Колокита са установени общо 160 растителни вида, принадлежащи към 49 семейства. Събрана е допълнителна информация за степен на съхраненост, наличие на видове с конзервационно значение в съобществата и др.

Фауна

Районът на ЗМ е характерен със смесено присъствие на фаунистични елементи, понтийски видове, присъщи за Черноморското ни крайбрежие и средиземноморски видове, които в тази част на страната са преобладаващи. Установено е навлизането на широко разпространени евро-сибирски, холопалеарктични, карпатски и степни видове. Разпространението на животинските видове се определя в резултат извършеното застрояване в местността Буджака и с особеностите на релефа, който обуславя различни растителни пояси, обитавани от различни фаунистични комплекси.

Ландшафт

Определени са мерки по защита, управление и планиране на ландшафта, насочени към намаляване на въздействието на антропогенните ландшафти.

Техническа инфраструктура

Актуализирана е информацията за отделни видове обекти, капацитети и др. Направени са описания и оценки на наличната техническа и транспортна инфраструктура на територията на защитената местност.

Туризъм и рекреация

Определени са възможностите и условията в ЗМ за дейности, свързани с туризъм, рекреация, спорт и услуги. Описани са места, към които се проявява интерес за

¹ застроени са тези площи попадащи в контура на сграда

практикуване на специфични видове спортни и туристически дейности – любителски риболов, познавателен туризъм, велосипеден и др. Прилежащите територии разполагат с потенциал за екологичен туризъм.

Културно-историческо наследство

Културното и историческо наследство /КИН/ е основна предпоставка и ресурс за развитие на познавателния туризъм, който придобива все по-голяма популярност. В настоящия План са описани онези обекти на КИН, които в съчетание със специфичните природни дадености могат да окажат съществено влияние върху устойчивото развитие на района.

Състояние на компонентите на околната среда

На базата на събраната информация и анализи е описано състоянието на околната среда по компоненти. Включени са налични данни за източници на замърсяване на въздуха, почви, повърхностни и подземни води /качество на водите/ и твърди отпадъци. Комплексната оценка на отделните групи фактори, влияещи върху качеството на средата показва, че територията на ЗМ „Колокита“ се характеризира с добре запазена природна среда.

Потенциална стойност на защитената територия

Защитена местност „Колокита“ е феномен в ландшафтно и геоморфологично отношение. Съществено значение има и геологолитостратиграфският състав на скалните формации, залягането и тяхното простиране и вълновата им устойчивост на абразия. Потенциалната стойност на ЗМ се определя и по отношение на: Значимостта на обекта за съхранение на местообитания и видове с европейско и национално консервационно значение, обект за образователни и научно-изследователски дейности, за провеждане на екологично-образователни и интерпретативни програми, за развитие на устойчив туризъм на местно, национално и международно ниво.

Оценка на постигане на целите и изпълнението на задачите определени в плана за управление на ЗМ „Колокита“ от 2001г.

Зонирането на територията и контрол по спазване на определените условия и режима на дейностите в ЗМ се явява едно от средствата за постигане на дългосрочните цели на управлението. През десет годишния период по изпълнение на плана за управление се подчертава необходимостта от съвместни усилия на всички обществени сектори и държавата за постигането на общите цели, както и значението на защитата на биологичното разнообразие и на екосистемите като предпоставка за устойчиво развитие.

ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ И ОГРАНИЧЕНИЯ

Дългосрочни цели

Определянето на целите е направено съгласно изискванията на Закона за защитените територии. Въз основа на направените характеристики и оценки, както и резултатите от дискусиите между собственици и ползватели на имоти в ЗМ и общинската администрация, са формулирани следните дългосрочни цели:

1. Опазване и поддържане на биологичното и ландшафтно разнообразие в рамките на защитената местност;
2. Постигане на опростена, последователна система на зониране с ясни режими, които могат да се прилагат от заинтересованите страни;
3. Осигуряване на условия за устойчиво ползване потенциала на защитена местност Колокита;

Ограничения

Степените на влияние на ограниченията/заплахите върху целите са определени от експертите, разработили отделните части на плана за управление. Оценката е направена по точкова система по отношение на влиянието им върху постигане на поставените главни цели и по отношение на териториалния им обхват в ЗМ „Колокита“.

НОРМИ, РЕЖИМИ, УСЛОВИЯ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

На база извършената оценка на ефективността на приетото функционалното зонироване на територията в ПУ от 2001 и оптимизиране на действащите режими и норми, както и оперативните управленски решения и ограничители, свързани с достъпа, строителството или ползването на ресурси в защитената местност, с настоящият план за управление се въвеждат допълнителни режими и норми за осъществяване на дейностите в защитена местност „Колокита“. Тяхното налагане цели преодоляване или ограничаване на въздействието на заплахите, идентифицирани в Част 2, осигуряване на условия за по – ефективен контрол при строителството в ЗМ.

ПРОГРАМИ, ПРОЕКТИ, ДЕЙНОСТИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЧИ И ПРЕДПИСАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ

На база направените характеристики и оценки, за постигане на поставените цели, са определени приоритетни направления за 10 годишния период на действие на Плана:

1. Създаване на форма на управление на ЗМ, упражняваща стриктен контрол за спазване на определените норми, режими, условия и препоръки за осъществяване на дейностите в защитена местност „Колокита“;
2. Запазване целостта и структурата на крайбрежните екосистеми. Определяне на превантивни мерки за безопасност и мониторинг на състоянието на местообитанията;
3. Ограничаване разпространението на инвазивни видове растения и животни;
4. Определяне на мерки за райони, които са засегнати от антропогенна дейност, оптимизиране развитието на туристическата инфраструктура;
5. Развитие на възможностите за балансиран екотуризъм и образователни екологични дейности. Възможности за финансови постъпления;
6. Изграждане на система от партньорство за устойчиви дейности между всички заинтересовани страни от територията на ЗМ;
7. Създаване на система от програми за обучение на различни групи ползватели, посетители и квалификация на кадри (лица, отговорни за управлението на ЗМ).

Програми и проекти

За постигане на определените цели е предвидено изпълнението на следните програми:

- I. Комплексен дългосрочен мониторинг за опазване и поддържане на биологичното и ландшафтно разнообразие
- II. Информационно осигуряване
- III. Развитие на екологичен, устойчив туризъм в и около защитената местност
- IV. Институционално развитие на управлението и обучение на различни групи ползватели, посетители и квалификация на кадри (лица, отговорни за управлението на ЗМ)

ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ

За извършването на ревизия по изпълнение на задачите и постигане на целите определени в настоящия план е предложена схема, която определя участниците в прегледа, начинът на участие на обществеността в процеса на прегледа, списък на проектите и дейностите, които задължително трябва да бъдат предмет на оценка, критериите за оценка на целите и проектите.

Част 0: ВЪВЕДЕНИЕ

0.1. Основание за разработване на План за управление на ЗМ “Колокита”

Основна предпоставка за разработване на настоящия план е необходимостта от съвременен подход за ефективно управление на категорията *защитена местност*, съгласно общоевропейските изисквания за опазване на защитените територии и приобщаването им като част от екологична мрежа Натура 2000.

От изключителна важност е необходимостта да се формулират и конкретизират приоритетите в реалното управление на територията, през следващият планов период - 2012 – 2021 година. Оптимизиране на прилаганите мерки в съответствие с националните и европейски политики във връзка с опазване на биологичното и ландшафтно разнообразие и ефективното функциониране на мрежата от защитени територии в България.

Планирането и управлението на дейностите в ЗМ „Колокита“ имат за цел създаване на условия за опазване и съхранение на характерните за защитената местност *фиорди*² и скални образувания при балансирано използване на рекреационните възможности и природните ресурси на територията. Планът за управление е основен документ който дава възможност на Община Созопол да планира в средносрочен аспект необходимите мерки и дейности за управление на защитената територия, както и да привлича средства за тяхното изпълнение.

Като основни нормативни и административни предпоставки за разработването на Плана, както и определяне на структурата и съдържанието му, критериите за оценка, режимите и нормите за управление на ЗМ ”Колокита”, могат да се посочат:

0.1.1. Основания, произтичащи от Закона за защитените територии (ЗЗТ):

Чл. 55. (1) За защитените територии се разработват планове за управление при условия и по ред, определени с наредба, утвърдена от Министерския съвет.

ЗЗТ – обн. в ДВ, бр. 133/11.11.1998 г., изм. и доп. ДВ, бр.98/99 г., изм. и доп. ДВ, бр. 28/04.04.2000 г., последно изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г.

0.1.2. Основания, произтичащи от Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии /НРПУЗТ/ :

Чл. 4. Плановете за управление се актуализират на всеки 10 години по реда на глава трета. Съгласно §1. от ДР "актуализация на план за управление" е изготвяне, приемане или утвърждаване на нов план за управление.

НРПУЗТ, Постановление № 7 на Министерския съвет от 08.02. 2000 г., обн., ДВ, бр. 13/15.02. 2000 г. изм. и доп. ДВ. бр.55 от 20 юли 2012г.

0.1.3. Основания, произтичащи от Задание за разработване на План за управление на ЗМ “Колокита” - утвърдено с Изх. №08-00-2601/12.09.2012г. от Министерството на околната среда и водите съгласно чл. 11 от НРПУЗТ.

Да се разработи план за управление на ЗМ “Колокита”, обявена със заповед №1754/16.06.1970 г. на Министъра на горите и горската промишленост, с площ 650 декара, с цел да се анализира актуалното състояние на защитената местност като цяло, проблемите за разрешаване и перспективите за нейното развитие в следващите десет години.

Август. 2012

² фиорд - Тесен и силно врязан в сушата морски залив със скалисти брегове

Разработването и прилагането на план за уравнение на защитена местност „Колокита“ са пряко изпълнение на основните цели и приоритети заложи в Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и прилагане на Директивата на ЕС за опазване на дивите птици (79/409/ЕЕС) и Директивата за съхранение на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (92/43/ЕЕС). Планът и произтичащите от него дейности са в изпълнение на поетите ангажименти от страна на Република България по редица международни конвенции за опазване и съхранение на характерни ландшафтни обекти и биологични системи и укрепване на тяхната взаимосвързаност.

0.2. Процес на разработване на плана за управление на ЗМ “Колокита” - участници, обществени обсъждания

Разработването на настоящия ПУ е възложено от Община Созопол, чиято инициатива е изразена с писмено предложение (Изм. №4-04-00-83/12.07.2012г.) до Министъра на околната среда и водите. С Изм.№ 08-00-2601/27.07.2012г. МОСВ съгласува намерението на общината за изготвяне на задание и възлагане изработването на план за управление на ЗМ „Колокита“.

Процесът на изготвяне на плана е съобразен с условията и реда определени в Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии и следва поставените изисквания в техническото Заданието, утвърдено от МОСВ.

В разработването на плана за управление са привлечени експерти с различни компетенции в областта на планирането и управлението на природни ресурси и защитени територии. Определен бе основен екип от консултанти, които обединиха проучванията и резултатите от проведените анализи по основните компоненти на плана. Извършен е преглед и съпоставяне на наличните данни и публикации от предишни изследвания в района. Попълнени са основните празноти в информацията, направени са изследвания, полеви наблюдения и проучвания по специфични проблеми, с цел определяне и утвърждаване на резултати, от значение за настоящия проект. В последствие през целия период на разработване на плана са проучвани и анализирани всички стопански дейности и ползване на ресурсите в защитената територия.

0.2.1. Участници в основния екип, разработил Плана за управление

1. инж. Веселин Шарлопов - Ръководител на екипа
2. Николина Илиева – Абиотични фактори
3. Веселин Вълчанов - Флора и фауна
4. Люба Евстатиева - Екосистеми и биотопи
5. инж. Богдан Журовски - Географски информационни системи
6. Таня Койчева - Социално- икономическа характеристика

0.2.2. Заинтересовани страни, участвали при формиране и вземане на решенията в плана

В процеса на организиране и планиране дейностите по управлението на ЗМ „Колокита“ е приложен механизъм за активно участие на заинтересованите страни, ангажиращ всички нива от правителството и гражданското общество. Планът за управление е резултат от съвместна работа и успешна комуникация между планиращият екип и заинтересованите страни, включващи:

- *Общинска администрация* – Община Созопол, която е в състояние да изпълнява Плана за управление, в смисъл на компетентен персонал (като брой и умения) и ресурси (оборудване, текущи разходи, капитални разходи);
- *Научноизследователски и академични среди* - привличане на специалисти за формиране на стабилна система за цялостен мониторинг, която да използва

ключови екологични и социално-икономически индикатори, както и такива от областта на околната среда за достигането на управленската визия за защитената територия, както и оценка на изпълнението на националните и международни изисквания.

- *Собственици и ползватели на имоти в ЗМ* - насърчаване участието на гражданите и местните общности в процеса на планирането, които да предложат своите виждания за развитие на територията, формулиране на заплахите и възможните начини за тяхното решаване. Всичко това повишава обществената ангажираност към проблемите за опазване и управление на територията. Дава се яснота и относно ползите от изпълнението на плана, което допринася за съпричастността на местното население към бъдещето на защитената територия.

В Приложение №5 е представено становището на ДЗЗД „ГД Колокита“ по основните проблеми в организацията на управлението, произтичащи от досега действащите режими и норми за ползване на земи в защитената местност, както и тенденциите на развитието на природозащитната и рекреационната политика на територията.

- *Държавни институции* ангажирани и отговорни за опазването и управлението на защитените територии - Министерство на околната среда и водите (МОСВ). Участието на страни изпълняващи контролни и управляващи функции, осигурява включване в плана на всички необходими изисквания от административна и законова гледна точка, за последващо приемане и прилагане на ПУ.

Включването на заинтересованите страни и обществеността в разработването на плана за управление осигурява балансиране между обществените и частни интереси, както и оптимално съотношение между опазването на природните и културни дадености, ползването на ресурсите и възможностите, които предоставя. Съгласието между всички заинтересовани страни е предпоставка за успешното прилагане и изпълнение на плана за управление.

0.3. Предназначение и особености на плана

- Определя комплексни задачи за опазване и съхранение на биологичното и ландшафтно разнообразие и перспективите за тяхното ползване.
- Определя приоритети и мерки за развитие и действия за изпълнението на поставените задачи и постигане на целите.
- Осигурява необходимата гъвкавост при взимане на решения в процеса на планиране, като позволява адаптиране на плана в съответствие с промените в общите условия (напр. законодателство, промени в политиката, биологични тенденции и др.)
- Определя, лицата и институциите отговорни за различните аспекти в управлението на защитената местност.

Част 1: ОПИСАНИЕ И ОЦЕНКА НА ЗМ “КОЛОКИТА”

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1.0. Местоположение и граници

Защитена местност “Колокита” е разположена на 2 km югоизточно от центъра на град Созопол, в местността „Буджака“. Територията ѝ заема крайбрежната ивица на полуостров „Колокита“ заключена между Черно морето и стария път Созопол - Приморско, от плаж “Харманите” до къмпинг “Кавази”. Географските координати на защитената местност са N42°24’36.44” и E 27°43’44.65” при надморска височина от 40 m. В административно отношение Защитената местност попада изцяло в землището на гр.Созопол, Община Созопол, Област Бургас.

Фиг. 1 - 01. Местоположение на Защитена местност „КОЛОКИТА“

Района на защитената местност принадлежи към основния Медноридско - Странджански геоморфоложки район. В структурно отношение се характеризира със силно разчленено крайбрежие и има три носа, които се врязват в морето – Колокита, Св. Стефан и Христос. Полуостров “Колокита” е с много красиви, скалисти и труднодостъпни носове, пред които се показват надводни и подводни клипи. Типични за брега са живописни фиорди с дължина над 2000 m. Колокита е най-северния от трите носа на полуострова, започва от Райския залив и завършва с голям жлеб в местността Германката.

В Приложение № 3 към плана за управление е представена „Обща схема на разположението на ЗМ Колокита, землище град Созопол“, М 1: 20 000 с означено местоположение и граници на територията спрямо прилежащи населени места, селищни образувания и пътна мрежа.

Координатен регистър на границите на ЗМ „Колокита“ (в координатна система 1970г), съгласно Констативен Протокол от 22. 04. 2004г. за отразяване границите на защитените територии в КВС на Общинска служба земеделие и гори гр. Бургас са описани и приложени към изготвения картен материал (Приложение № 3) към Плана за управление.

1.0.1. Прилежащите територии и обекти

Прилежащите територии, обект на проучванията в плана, са площите, граничещи със защитената местност и околните населени места, които оказват социално-икономически, културни и екологически въздействия върху обекта. Най-общо обхватът на прилежащите територии включва разположените в близост курортни комплекси и ваканционни селища; общинския център град Созопол, като туристическа дестинация със своята хотелска и обслужваща база; пътна инфраструктура; земеделски земи и близката плажна ивица на Черноморското крайбрежие, формиращи силно урбанизирания и раздвижен крайбрежен ландшафт, обекти и туристически маршрути на културния туризъм.

От екологическа и социално-икономическа гледна точка, параметрите при определяне на обхвата, са в зависимост от естеството на проблемите, което води до различни по обхват третиращи пространства.

1.1. Площ на защитената местност

Защитената местност заема площ от 650 декара съгласно Заповед № 1754/16.06.1970 г. на Министъра на горите и горската промишленост за обявяване на защитената територия.

Площта на ЗМ „Колокита“ в резултат на приетия цифров модел от КВС (при посочените в заповедта граници) е **639806 m²**. Установените разлики в площите са резултат от уточняване на имотните граници и регистър, при съвместяване и актуализиране на цифровите модели на Картата на Възстановената собственост от Общинска служба по земеделие и гори, както и по-точно измерване на включените в нея площи.

В Приложение №2 е представен Списък на имотите попадащи в територията на защитената местност с информация от имотния регистър, включително кадастрален номер, площ, начин на трайно ползване и собственост на земята. Установени разминавания между съществуващото състояние и информацията отразена в кадастралната карта, за конкретни имоти са отразени в графа „Забележка“ от приложения списък.

1.2. Фондова и административна принадлежност

Територията на Защитена местност “Колокита” попада изцяло в землището на гр. Созопол, ЕКАТТЕ 67800, община Созопол, област Бургас.

Процентно разпределение на площите в ЗМ „Колокита“ по вид на територията и начин на ползване са представени на таблици 1-01 и 1-02.

Таблица 1-01. Разпределение на площите по вид на територията

Община/землище	Вид на територията	Площ, m²	% от общата площ
Созопол гр. Созопол, м. Буджака	Земеделска	88474	13.8
	Горска	3766	0.59
	територии заети от ЕИРВМ ³	196383	30.6
	Урбанизирана територия	351183	54.8
Обща площ		639806	

Таблица 1-02. Разпределение на площите по начин на трайно ползване

НАЧИН НА ТРАЙНО ПОЛЗВАНЕ (НТП)	Площ, m²	Брой имоти
За алея	231	3
За вилна сграда	74121	50
За второстепенна улица	8547	63
За друг вид дървопроизводителна гора	8781	3
За друг вид застрояване	182035	66
За друг вид недървопроизводителна горска площ	2369	1
За друг курортно-рекреационен обект	53744	23
За курортно - рекреационен обект - незастроен имот	1604	1
За селскостоп., горски ведомствен път	6756	6
Изоставена орна земя	14276	8

³ ЕИРВМ - Естествени и Изкуствени Ресурси за Възстановителни Мероприятия, съгласно единния класификатор за Начините на Трайно Ползване.

НАЧИН НА ТРАЙНО ПОЛЗВАНЕ (НТП)	Площ, m²	Брой имоти
Изоставени трайни насаждения	27865	10
Крайбрежна плажна ивица	12598	4
Лозе	35233	30
Ниско застрояване (до 10m)	26882	20
Пасище	913	1
Поземлен имот със смесен начин на трайно ползване	32	1
Скали	183786	9
Средно застрояване	33	1
ОБЩО	639806	300

**Балансите по различни видове характеристики на територията са изготвени по данни от КК.*

Приложена е обзорна карта в М 1: 5 000 с разпределение на площите по вид на територията, попадащи в границите на ЗМ „Колокита“.

1.3. Законов статут

Със Заповед №1754/16.06.1970 г. на Министъра на горите и горската промишленост и на основание чл. 19 от Закона за защита на природата и предложение на Окръжен народен съвет Бургас (Писмо №2258/08.05.1970 г) с цел опазване на фиорди и скални образувания на площ от 650 декара е обявена защитена местност „Колокита“. Защитената местност е заведена под номер 7 в националния регистър на ЗТ в България, притежава екологичен паспорт и досие.

За опазване и съхраняване на природните дадености в територията, със заповедта за обявяване е определен и режим на дейностите, който забранява:

1. сечене, чупене, изкореняване, кастриране, обелване на дърветата и храстите, изкореняване и късане на цветята, дълбаене на подписи, засичане, боядисване, както и всякакви действия, които водят до повреждане или унищожение на растителността, скалите и замърсяване на водите;
2. пашата на добитък от всякакъв вид и през всякакво време;
3. палене на огън извън определените за целта места;
4. преследване, ловене и убиване на всякакви животни, а така също събиране и унищожаване яйцата на птиците и повреждане гнездата им;
5. ловуването и гърменето с огнестрелно оръжие и други средства;
6. повреждането или разрушаване чрез къртене, копаене, драскане по скалите или скалните образувания, намиращи се на границите на обекта;
7. преминаването на каквито и да е превозни средства определени за пешеходци и откриване на нови пътища за транспортни средства;
8. копаене и вадене на пясък, глина и събиране на пясъчната покривка, къртене на камъни, хвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които нарушават природната обстановка около защитения обект.

Извършване на каквото и да е строителство.

Въпросът за строителството и благоустрояване на защитения природен обект ще се разреши с разработването на цялостен благоустройствен проект за тази част от южното морско крайбрежие.

През 2001 година е разработен План за управление на ЗМ „Колокита“ утвърден със Заповед №РД-477/11.07.2001г. на МОСВ, публикувана в ДВ бр.74/2001г. Управлението на територията се осъществява съгласно приетите в Плана режими и норми за осъществяване на дейностите и настъпилите промените в условията и режима на отделните функционални зони, въведени със Заповед №РД-103 от 21.02.2006г. на МОСВ.

➤ **Статут на Защитената местност, според международното законодателство, договорености и стандарти**

Екологична мрежа НАТУРА 2000 - Територията на Защитена местност „Колокита“ е включена в европейската екологична мрежа Натура 2000, като част от ЗЗ „Бакърлъка“ с код BG0002077, обявена със Заповед № РД-530 от 26 май 2010 г., за опазване на дивите птици (ДВ бр.49 от 29 юни 2010г.). Създаването на мрежа НАТУРА 2000 цели дългосрочно опазване и съхраняване на най - ценните и застрашени видове и местообитания за Европейската общност в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие. Обявяването на тези територии не променя собствеността и дейностите в тях, ако тези дейности са природосъобразни, не вредят на целостта на хабитатите и на видовете, които се опазват. Цели се устойчиво управление на тези територии, което гарантира съчетаване на техните консервационни функции и същевременно осигурява ползи за местното население.

Европейска конвенция за ландшафта - Територията на ЗМ „Колокита“ е обект на защита от 1970г. с цел опазване на характерните скални образувания и природни обекти със забележителен ландшафт, имащи научна и културна стойност. Планиране на действията, с оглед на устойчиво развитие и запазване компонентите на ландшафта, така че да бъдат насочвани и балансирани промените, предизвиквани от социалните и икономически процеси, както и формиране на цялостна политика на национално, регионално и местно ниво целяща неговата защита, управление и планиране чрез съответни мерки е в пряко изпълнение на поетите от РБългария ангажменти за постигане целите на Конвенцията.

1.4. Собственост

По-голямата част от защитената местност (282667m²) е частна собственост, представляваща възстановени земи по §4 от ЗСПЗЗ. Територията, включваща крайбрежна плажна ивица (12598m²) е изключително държавна собственост, съгласно закона за устройство на Черноморското крайбрежие. Процентно разпределението на територията в ЗМ „Колокита“ по вид на собствеността е показано в Таблица 1-02.

Таблица 1-02. Баланс на територията по вид на собствеността

Вид на собствеността	Площ, m ²	% от общата площ
Държавна частна	5015	0.78
Изключителна държавна	12598	1.97
Държавна публична	183784	28.72
Общинска частна	13787	2.15
Общинска публична	5215	0.82
Стопанисвано от общината	913	0.14
Религиозна	4020	0.63
Частна	282667	44.18
Обществени организации	127296	19.90
Съсобственост	4511	0.71
Обща площ	639806	

Като изходна информация са ползвани данни от кадастрална карта. За девет имота вида собственост е посочено „неустановена“. Това са имоти отредени за второстепенна улица, представляващи „общинска публична собственост“. Предприети са действия за отразяване

и коригиране на вида собственост. Всички други несъответствия и пропуски в кадастралната карта са отразени в В Приложение 2.5 „Списък на имотите засегнати от ЗМ "Колокита“.

Планът за управление няма за цел и не може да разреши проблемите свързани със собствеността, на който и да е собственик в ЗМ. Планът за управление също така, не води до създаване или узаконяване на каквато и да е собственост върху земите или обектите в защитената територия.

Карта с разпределение на територията в ЗМ „Колокита“ по вид на собствеността, М 1:5 000 е представена в Приложение №3.

1.5. Управленска структура

1.5.1. Организационна структура и администрация

Защитената територия няма изградена управленска структура. Контролът и управлението се изпълняват от общи административни структури в лицето на РИОСВ Бургас, Община Созопол, собственици и ползватели на земи в защитената територия. Това са институции, организации или други юридически и физически лица, които имат законово определени задължения и отговорности по прякото управление и опазване на територията на Защитена местност “Колокита” или на нейни елементи, както и имуществени права и ангажименти към нея.

Съгласно чл.52, ал.1 от Закона за защитените територии, ***физическите и юридическите лица и общините - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии извън тези, които са изключителна държавна собственост, осъществяват тяхното стопанисване и охрана,*** съгласно разпоредбите на този и други специални закони.

Управлението на защитената местност се осъществява от Община Созопол. Тя е основната административна структура, пряко отговорна за изпълнение на дейностите и мерките за опазване на територията посочени в плана за управление.

Контролът по прилагане на законодателството и спазване на природозащитните режими в защитената местност, посочени в заповедта за обявяване и ПУ се осъществява от Министерство на околната среда и водите (МОСВ) в лицето на регионалното му подразделение – Регионална инспекция по околна среда и водите (РИОСВ) – Бургас.

Функциите на РИОСВ определени в закона за защитените територии включва изпълнението на следните правомощия:

- осъществяват или организират управлението на защитените територии;
- организират разработването на планове за управление;
- контролират дейностите на собствениците или ползвателите на гори, земи и водни площи;
- координират и контролират прилагането на плановете за управление в областта на научноизследователската работа, поддържащите и възстановителните мерки за застрашени видове и местообитания, просветните и образователните екологични програми и други природозащитни дейности, осъществявани от други държавни органи, общини, неправителствени организации и лица;
- организират мониторинг върху качествата на компонентите на околната среда;
- организират функционирането на посетителски центрове;
- санкционират нарушители в предвидените случаи.

1.6. Съществуващи проектни разработки

Актуални проектни разработки, свързани със строителство, ползване на ресурси и други дейности на територията на ЗМ са залежали в следните общински програми:

1. Териториално устройствен план на Община Созопол, 1997, УАСГ, ръководител колектив В. Троева;
2. План за развитие на Община Созопол за периода 2007-2013;
3. Програма за устойчиво развитие на туризма в община Созопол, 2009-2013г.;
4. Проект на ОУП на Община Созопол, изменение на действащ ТУП от 1997г.;
5. Проект „Интеграция на културно-историческите ценности и диверсификация на туристическите продукти на територията на Община Созопол“. Проектът е по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013г, „Подкрепа за развитието на природни, културни и исторически атракции“.

Последните две разработки не са приети и нямат езекутивна сила. Те обаче предлагат богата информация и верен подход за ползване на рекреационните ресурси на ЗМ.

През 2001 година е разработен и утвърден План за управление на защитена местност „Колокита“. Това е основната проектна разработка от страна на общинската администрация, чрез която се осъществява целенасочено опазване и управление на територията. Регламентирани са конкретните дейности и режими, свързани със строителство и използване на рекреационния потенциал в отделните зони, съгласно тяхното функционално предназначение. Във връзка с изпълнението на целите са реализирани следните проекти:

- Аварийно укрепване на свлачище с обхват 150m успоредно на бреговата ивица в района на Райския залив, в обхвата на общински път (ул. Виа Понтика) и част от УПИ I 8532, м.Буджака.;
- Проект за изграждане на Канална помпена станция – КПС”Буджака”, за отвеждане на отпадъчните води от имотите в Зона 2 – многофункционална до „ПСОВ – Созопол”;
- През 2006г. в изпълнение на Заповед №РД 09-1597/02.05.2006г. на Министъра на културата е определена границата и режима за ползване на територията и охранителната зона на археологическите паметници на културата „Могилен некропол на нос Колокита”;
- Въведена е схема за организирано сметосъбиране и сметоизвозване за всеки урегулиран имот в границите на ЗМ.

Специализирани проекти

- Археологически проучвания на некропола на Апология Понтика (Созопол), 2001 – 2011г., Национален археологически институт с музей – БАН;
- Проект за теренни проучвания и геодезическо заснемане на обектите – надгробни могили в м. Колокита, гр. Созопол, 2006, Национален археологически институт с музей – БАН;
- Спасителни проучвания на античен некропол в м. „Буджака”, гр. Созопол, 2007г, под ръководството на д-р. А. Петрова.

➤ **Подробни устройствени планове (ПУП) за които има издадено решение на комисията по ЗОЗЗ:**

ПИ с идентификатор по КК	№ на ПИ по Протокол от 22.04.2004г.	Решение на комисията по ЗОЗЗ
4.32	5084	решение № 1/25.01.2005
4.295	Част от 5101	решение № 13/29.12.2004
4.44	5103	решение № 12/01-02.12.2004
4.47	5107	решение № 8/29.07.2004
4.48	5108	решение № 1/25.01.2005
4.49	5109	решение № 1/19-21.01.2010
6.756	6173	решение № 5/15-16.09.2011
6.759	Част от 6009	решение № 7/19.05.2005
6.758	Част от 6009	решение № 7/19.05.2005
6.31	6031	решение № 5/17.05.2007
6.156	6156	решение № 9/02.09.2004
6.3	6003	решение № 15/12.12.2002
6.14	6014	решение № 4/22-24.06.2011
6.16	6016	решение № 13/14.12.2006
6.166		За 153 м2 – решение №2/24.02.2012
6.742	Част от имот 6024	решение № 8/25.10.2012
6.743	Част от имот 6024	решение № 8/25.10.2012
6.744	Част от имот 6024	решение № 8/25.10.2012
6.745	Част от имот 6024	решение № 8/25.10.2012
6.714	Част от имот 6041	решение № 6/28.04.2005
6.715	Част от имот 6041	решение № 6/28.04.2005
6.42	6042	решение № 6/28.04.2005
6.43	6043	решение № 6.28.04.2005
6.708	Част от 6050 и 6047	решение № 9/02.09.2004
6.85	6085	решение № 2/27.02.2003
6.719	6086 и 6116	1/23.01.2003 15/12.12.2002
6.133	6133	решение № 13/10.11.2005
6.695	6091	решение № 15/12.12.2002
6.92	6092	решение № 10/28.07.2005
6.104	6104	решение № 15/12.12.2002
6.129	6129	решение № 15/12.12.2002
6.130	6130	решение № 15/12.12.2002
6.127	6127	решение № 15/12.12.2002
8.970	8118	решение № 7/05.07.2007
8.622	Част от 8621 и 8622	решение № 6/25.07.2003
8.202	8202	решение № 2/18.02.2004
8.238	8175	решение № 5/17.05.2007
8.984	Част от 8128	решение № 7.05.07.2007
8.975	8178	решение № 9/02.09.2004
8.651	8651 бивш 8649	решение № 9/05.06.2002
8.62	8062	решение № 5/03.09.2009
8.42	8042	решение № 6/17.06.2004
8.532	8532	решение № 10/30.09.2004

➤ **Подобри устройствени планове (ПУП) за които има издадена Заповед за одобряване на ПУП:**

ПИ с идентификатор по КК	№ на ПИ по Протокол от 22.04.2004г	Заповед за одобряване на ПУП
4.26	5078	№8/08.06.2005
4.51	5173	№8-Z-352/ 26.03.2013
7.33	7033	№ 2/27.02.2003
6.172	6172	№ 8-Z-142/11.11.2010
6.105	6105	№ Z-1406/16.10.2009
6.752	6106	№ 888A/18.09.2006
6.110	6110	№ Z-1267/12.08.2012
8.206	8206	№ 238/23.05.2002
8.217	8217	№ 131/16.01
8.622	Част от 8621 и 8622	За 8621 – № 224/15.05.2006
8.248	Част от 8028	№ Z-313/18.04.2007г.

➤ **Подробни устройствени планове (ПУП) в процедура по одобряване**

ПИ с идентификатор по КК	№ на ПИ по Протокол от 22.04.2004г	Решение на ЕОС
4.46	5106	т.67 от Протокол № 13/2008
6.171	6171	т.11 от Протокол № 2/2008
6.64	6064	т.16 от Протокол № 4/2009
8.624	8624	т.7 от Протокол № 18/2012
8.625	8625	т.20 от Протокол № 14/2008
8.626	8626	т.20 от Протокол № 14/2008
8.150	8150	т.16 от Протокол № 20/2012
8.127	8127	т.20 от Протокол № 14/2008
8.243	Част от 8028	т.14 от Протокол № 14/2006
8.909	Част от 8028	т.14 от Протокол № 14/2006
8.316	КЕ 94	т.14 от Протокол № 14/2006

Забележка: ПИ с идентификатори по КК 67800.8.243 и 67800.8.316 са идентични с имоти 008243 и 000094 по КВС, като същите са били отразени в КВС с начин на трайно ползване: *Индивидуално застрояване*. В кадастралната карта на землище гр. Созопол, същите са отразени с трайно предназначение: *урбанизирана територия*, съгласно Изх.№5-04-00-48(6)/01.08.2013г на Община Созопол.(Приложение № 5).

За имоти КК 67800.8.243 и 67800.8.316 има изработен и приет ПУП, който към настоящият момент не е одобрен. Плана е изработен с цел урегулиране на имотите.

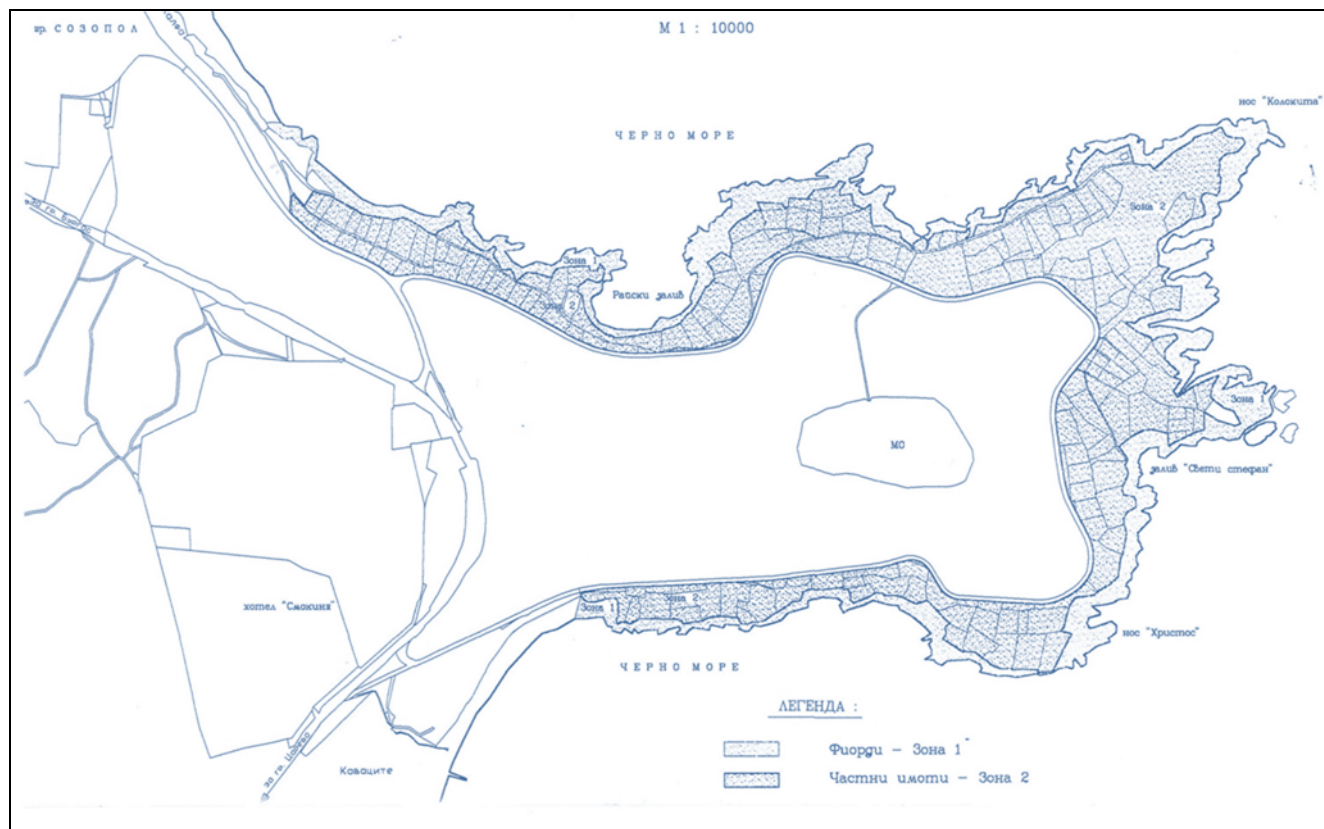
➤ **Подробни устройствени планове (ПУП), за които има издадена Заповед на Кмета на общината за допускане за промяна предназначението**

ПИ с идентификатор по КК	№ на ПИ по Протокол от 22.04.2004г	Заповед №
4.45	5104	№3-156/17.11.2008
6.36	6036	8-Z-160/16.11.2010
6.98	6098	Z-213/02.02.2009
6.95	6095	Z-214/02.02.2009
6.96	6096	Z-215/02.02.2009
8.515	8515	Z-1183/16.10.2007

1.7. Съществуващо функционално зонироване и режими на територията на защитената местност

До настоящия етап на територията на Защитената местност действа функционално зонироване с определени режими във всяка зона, което е резултат на цялостно устройствено планиране, разработено в План за управление на защитената територия, утвърден със Заповед №РД-477/11.07.2001 г. на МОСВ, ДВ бр.74/2001г. Определените зони са съобразно спецификата и целите за обявяване на Защитената местност, както следва:

- Зона 1 – с площ 196383 m², състояща се от скални образувания и фиорди в която не се допуска строителство или друга дейност застрашаваща природния обект.
- Зона 2 - буферна зона, заемаща площ от 443423 m², включваща възстановени земи на бивши собственици. В зоната се предвижда ниско строителство на вилни сгради за собствени нужди и сезонно обитаване при следните параметри:
 - максимална плътност на застрояване - 20%;
 - максимална интензивност на застрояване - 0,6;
 - височина на сградите - до 2 етажа;
 - озеленяване - минимум 80% от територията;
 - запазване на имотните граници.

Фиг. 1-03. Схема Съществуващо зонироване на ЗМ Колокита, съгласно ПУ от 2001г.

- **Режими и норми**

Зона 1 – Фиорди В нея са въведени следните ограничения и забрани:

- Всякакво строителство, освен сгради и съоръжения за нуждите на управлението на зоната и обслужване на посетителите;
- Добив на скална маса и пясък;
- Къртене, чупене, боядисване, драскане и други подобни действия, водещи до нарушения върху целостта и облика на природната забележителност;
- Внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове;
- Сечене, чупене, изкореняване на дърветата и храстите;
- Замърсяване на района чрез изхвърляне на отпадъци;
- Заустване на отпадъчни води;
- Ловуване и гърмене с огнестрелно оръжие;
- Преминаване на моторни превозни средства;
- Събиране на вкаменелости и минерали;
- Събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове;
- Бивакуване и палене на огън извън определените места;

- Паша на добитък;
- Други дейности, които биха нарушили естественото състояние на зоната или да намалят нейната естетическа стойност.

В зона 1 се допускат дейности свързани с:

- поддържане и възстановяване на естествения и характер
- научни, образователни и рекреационни цели
- възможности за туризъм и духовно обогатяване

Зона 2 - Многофункционална

Изхождайки от функционалното предназначение на зоната, а именно като прилежаща (буферна) към зона 1 - съдържаща характерни природни образувания, е необходимо:

- Запазване на съществуващия ландшафт
- Запазване на съществуващата дървесна и храстова растителност и заемане само на свободните от тях площи
- Екологосъобразно проектиране на евентуални застройки и съчетаване на обитаване с охранна функция
- Безконфликтно събиране и третиране на битовите отпадъци
- Недопускане на замърсяване на околните терени при строителство

Функционалното зонироване на територията на ЗМ и режимите са определени съобразно действащите на етапа нормативни документи, като са спазени изискванията по отношение на категорията, критериите и режимите за опазване на защитени ландшафти и природни обекти, според ЗЗТ. С цел по - ефективен контрол при строителството в защитената местност, през 2006г. със Заповед №РД-103 от 21.02.2006г. на МОСВ в „**Зона 2 - Многофункционална**“ се правят следните изменения в режима и условията при които се осъществяват дейностите в нея, като се приемат нови градоустройствени показатели:

- максимална плътност на застрояване – 20%
- максимална интензивност на застрояване – 0,6
- височина на сградите – до 2 етажа, с етажна височина не по-голяма от $h = 3,20$ m
- разстояние от кота стреха до кота било да е равно максимум на $h=2,50$ m
- ситуиране на сградите да е свободно, като не се допуска сключено застрояване;
- максимална ширина и дълбочина на застроителното петно – 12,00 m/ 14,00 m;
- коефициент на брой ползватели – 10 души на декар.

Територията на Защитена местност „Колокита“ попада частично в обхвата на определените със Закона за устройство на Черноморското крайбрежие (ЗУЧК) две основни **охранителните зони „А“ и „Б“**, с въведен режим на особена териториална защита. В Приложение № 3 е представена извадка от ОУП на Община Созопол с нанесени граници на охранителните зони съгласно ЗУЧК.

- ***Анализ на изпълнението на режимите и условията за строителство въведени с ПУ. Установени нарушения на режимите:***

С действащият план за управление на ЗМ „Колокита“ се въвеждат конкретни забрани, определят се изисквания и норми при осъществяването на допустимите дейности, вкл. и строителство, което улеснява и изпълнението им. В зона 1 се забранява всякакъв вид строителство, освен сгради и съоръжения за нуждите на управлението и обслужване на посетителите. Допустимото ниво и вида на застрояване в зона 2 са определени със Заповед №РД-103/21.02.2006г на МОСВ, като се посочват конкретни стойности на градоустройствени показатели и капацитет на натоварването.

Реализираното към момента строителство (с малки изключения) е в изпълнение и отговаря на въведените в ПУ от 2001г. режим и норми на застрояване. Най-честите нарушения са свързани с незаконно разполагане на навеси, изграждане на метални заграждения и парапети, бетонови площадки и други съоръжения пречатстващи достъпа до скалите. За периода 2001-2012г. са констатирани общо 13 нарушения при извършване на строителни дейности. Констативни протоколи за установените нарушения са представени в Приложение № 6 към Плана за управление.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА АБИОТИЧНИТЕ ФАКТОРИ

1.8. Климат

1.8.1. Фактори за формиране на местния климат

В климатично отношение района на разглежданата територия съвпада с южната част от климатичния район на Бургаската низина от Черноморската климатична подобласт на Континентално Средиземноморската климатична област, която обхваща крайбрежната ивица от нос Емине до Маслен нос.

Характерът на климата в този район се формира от континенталното влияние от запад и север, черноморското влияние от изток, малката надморска височина и високата лесистост на Странджа. Влиянието на Черно море върху климата е изразено върху тясна ивица от крайбрежието с ширина 20-40 km от бреговата линия. Климатът на този район може да се приеме като умереноконтинентален, силно повлиян от Черно море, както и от въздушните потоци, нахлуващи от Средиземно море.

Основните сезонни различия на атмосферните циркулации на този район са свързани със сезонните миграции на полярния фронт. През зимата климатичният полярен фронт, преминаващ над Средиземно море, образува средиземноморски циклони, които се движат на изток-североизток и преминават над югоизточна България. При това Бургаската низина се оказва в централната или топлата част на тези циклони.

През пролетта полярният фронт избледнява и към месец май преминава гребена от Азорския антициклон в северно направление, който определя климата в района до есента. Бургаската низина попада в неговата югоизточна периферия. Затова, докато през зимата крайбрежната част на низината е забележимо по-топла от вътрешната ѝ част, през пролетта се получава обратното. Затоплянето в по-вътрешната ѝ част протича с по-бърз темп и утвърждаването на температурата на въздуха над 10°C в нея става с няколко дни по-рано.

1.8.2. Елементи на климата

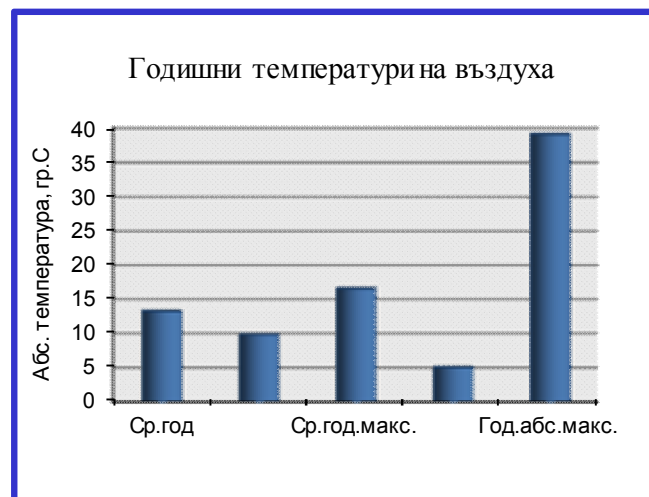
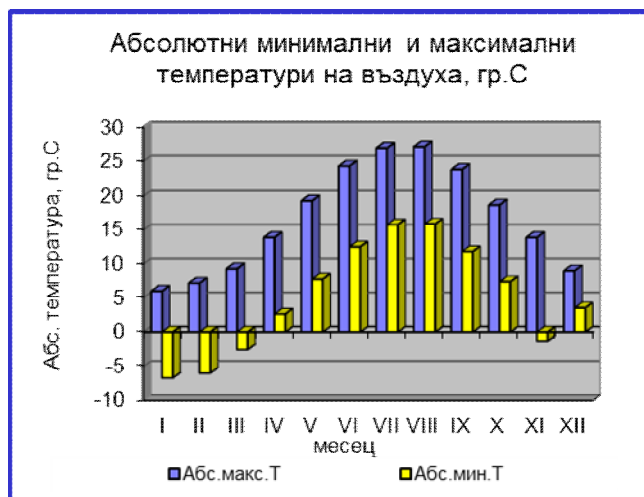
Температура на въздуха

Средната годишна температура за района е 13,3 °C. Януарската температура в крайбрежната ивица е 3°C като се колебае между средномесечните минимална 0°C и максимална 6°C. При изключителни застудявания, макар и редки, температурата може да падне до - 17,5°C. Устойчиви средни температури над 5°C се установяват през първите дни на месец март, а средната температура за пролетта е около 13°C и се колебае между средномесечните минимална 2,9°C за м.март и максимална 24,3°C за м.юни. За лятото по крайбрежието е характерно топло и слънчево време, без големи горещини и с освежаваща бризова атмосферна циркулация. Средната температура варира около 20-23,5°C, като в редки случаи достига максимални стойности 35-39°C. През есента средната температура варира около 13,2°C, като почти през целия сезон се задържа над 5°C и се колебае между средномесечните минимална 3,1°C за м.декември и максимални 23,8°C за м.септември.

Таблица. 1-04. Средномесечна и средногодишна минимална и максимална температура на въздуха; Абсолютни максимуми на температурата на въздуха

МЕСЕЦ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год.
Ср.мес. t, °C	3,0	3,8	6,0	10,6	15,9	20,7	23,7	23,5	20,3	15,8	11	5,8	13,3
Ср.мес.min t, °C	0,0	1	2,9	7	12,3	16,8	19,3	20,1	16,7	12,1	7,7	3,1	9,9
Ср.мес. max t, °C	6	7,2	9,3	13,9	19,3	24,3	27	27,2	23,8	18,7	13,9	9	16,6

Годишната амплитуда на колебание на температурата може да достигне и 50 °C. Лятото е сухо, слънчево и горещо. Максималните температури могат да достигат и да надвишават 38 - 40°C.

Фиг. 1-04. Абсолютни минимални и максимални температури на въздуха

Фиг. 1-05. Годишни температури на въздух, гр.Созопол

Валежи

Валежите в района са предимно от дъжд. Тези от сняг са малки, а снежната покривка се задържа 10-15 денонощия за цялата зима. Средната многогодишна валежна сума за град Созопол е 494 mm. По самото крайбрежие най-много валежи падат през ноември. По сезони максимумът е през есента и зимата от порядъка на 140-150 mm. Лятото е относително най-сухия сезон с валежи 97 mm, а най-сух през него е м.август със сума на валежите 18 mm. През есента значително се увеличава сезонната сума на валежите - 159 mm или 30,9 % от годишната сума. През този сезон е и най-влажният месец - ноември със средна сума на валежите 63 mm.

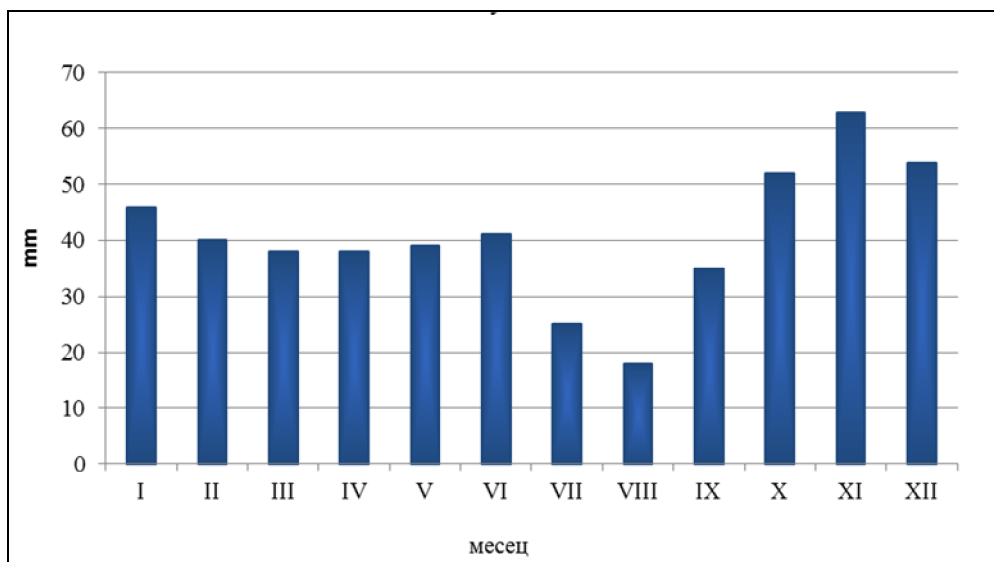
Таблица 1-05. Средна сезонна и годишна сума на валежите в mm.

Станция	Зима	пролет	лято	Есен	годишна
	140	115	89	150	494

Таблица 1-06. Среден брой на дни с валежи в района на Бургас

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Брой дни	15	14	14	13	14	11	8	6	7	9	12	15	138

В таблица 1-06 са отразени всички случаи на превалявания, независимо от интензитета и продължителността на валежа. Годишният ход на сумата на валежите в района в mm воден стълб е показан на фиг. 1-06.

Фиг. 1-06. Месечна сума на валежите

Мъгли

Мъглите са по-редки през лятото и зимата (1-2 пъти месечно) и сравнително по-чести през пролетта и есента - 2-3 пъти месечно. С отдалечаването от бреговата ивица се намалява морското балансиращо влияние върху температурите като амплитудата между минималната и максималната температура нараства.

Вятър

За разглежданата територия характерните ветрове са: северозападните през зимата и източните и западните през лятото, както и характерния за района морски бриз. Средната скорост на вятъра е от порядъка на 2-6 m/s като вятъра през зимата е по-силен, често и бурен. Понякога силните източни ветрове предизвикват морски вълнения (щормове), които нанасят щети на крайбрежието. Летният ветрови режим се определя основно от бризовата циркулация. Средният брой на дните с морски бриз за района на Созопол е даден в таблица 1-07.

Таблица 1-07. Среден брой на дните с морски бриз

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
0,2	1	4,3	8,6	10,7	13,8	18,6	17,7	15,7	7	0,9	0,5	99

Като явление с климатично значение бризовата циркулация започва да се утвърждава от средата на пролетта. Максималното ѝ развитие се проявява през юли и август, когато почти половината дни от месеца са с бризова циркулация. Продължава до октомври. Средната скорост (m/s) на морския бриз в определени часове от денонощието и през различните месеци може да се проследи в таблица 1-08.

Таблица 1-08. Средната скорост на морския бриз

януари			Февруари			март			Април			май		
7 h	14h	21h	7 h	14h	21h	7 h	14h	21h	7 h	14h	21h	7 h	14h	21h
1,7	1	1	1,9	1	2,1	2,1	1,9	2,4	1,7	1,7	2,3	2,2		

Друга важна характеристика на вятъра е неговата честота по скорост в градации. Тази информация е от съществено значение при оценката на скоростта, при която има най-голямо замърсяване (опасна скорост). Освен това вятърът е основен вълнообразуващ фактор. Експозицията на Българското Черноморско крайбрежие определя като вълноопасни

направленията от източната половина, като силните ветрове (скорост над 10 m/s) са преобладаващите през зимното полугодие североизточни и северни ветрове. Данните за честотата на вятъра по скорост и посока са взети от “Климатичен справочник на България” т. 4 (1982).

В Таблица 1-09. е посочена честотата на вятъра в проценти по скорост в градации за различните месеци в годината и средно за цялата година. С най-голяма честота са случаите на вятър със скорост 0-1 m/s. Изключение са месеците март, август и септември, когато с най-голяма честота са случаите на вятър със скорост 2-5 m/s. Този факт се дължи на преустройството на атмосферната циркулация над Европа в преходните сезони. Скорости на вятъра в интервала 6-9 m/s се наблюдават по-често през топлото полугодие, в резултат на установяването на бризова циркулация, и по-рядко през студеното полугодие.

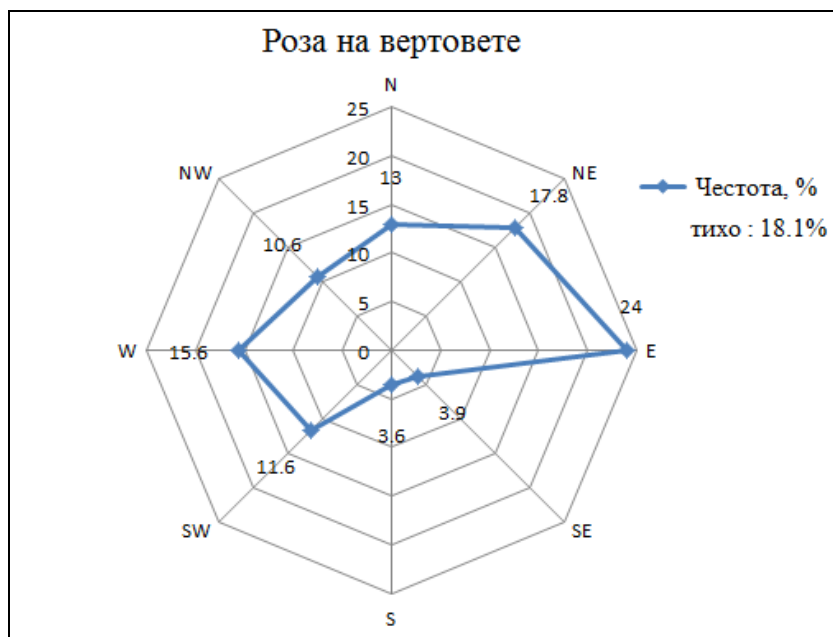
Таблица 1-09. Честота на вятъра по скорост в градация [%]

Вятър m/s	Месеци												Год.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
0-1	47.3	42.2	36.9	40.5	44.2	44.4	43.8	36.6	35.7	43.2	48.0	46.0	42.4
2-5	38.2	41.4	41.8	40.3	40.0	40.2	39.4	43.5	44.0	40.2	36.0	37.8	40.2
6-9	8.7	10.2	13.8	13.3	11.3	11.2	12.8	14.3	13.6	9.3	8.8	11.0	11.5
10-13	3.5	3.4	5.0	4.8	3.7	3.5	3.8	5.0	5.3	5.0	4.0	3.0	4.1
14-17	1.3	1.4	1.5	0.6	0.5	0.4	0.2	0.5	1.0	1.5	2.1	1.1	1.0
18-20	0.8	0.6	0.5	0.2	0.2	0.1	-	0.1	0.3	0.4	0.7	0.7	0.7
>20	0.3	0.8	0.6	0.3	0.3	0.1	0.1	-	0.1	0.4	0.5	0.3	0.3

Таблица 1-10. Максимална скорост на вятъра по посоки с различна обезпеченост

Обезпеченост (вероятност за превишения) p, %	Повторяемост веднъж нагодини	Посока							
		N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
		Скорост, m/s							
1,0	100	28,9	33,6	28,8	34,3	33,7	32,9	24,0	34,2
2,0	50	27,8	31,9	26,4	31,1	31,8	31,0	22,2	31,8
5,0	20	26,3	29,5	23,2	26,8	28,8	28,2	21,5	28,4
10,0	10	24,3	27,5	20,6	23,3	26,2	25,6	17,7	25,6
20,0	5	23,3	25,2	18,0	19,6	23,0	22,4	15,4	22,5
50,0	2	20,5	21,2	14,0	14,6	17,1	16,6	11,5	17,2
80,0	1,25	18	17,9	11,5	10,0	11,6	11,6	8,4	12,8
90,0	1,11	16,7	16,4	10,6	8,5	9,0	9,3	7,1	10,9

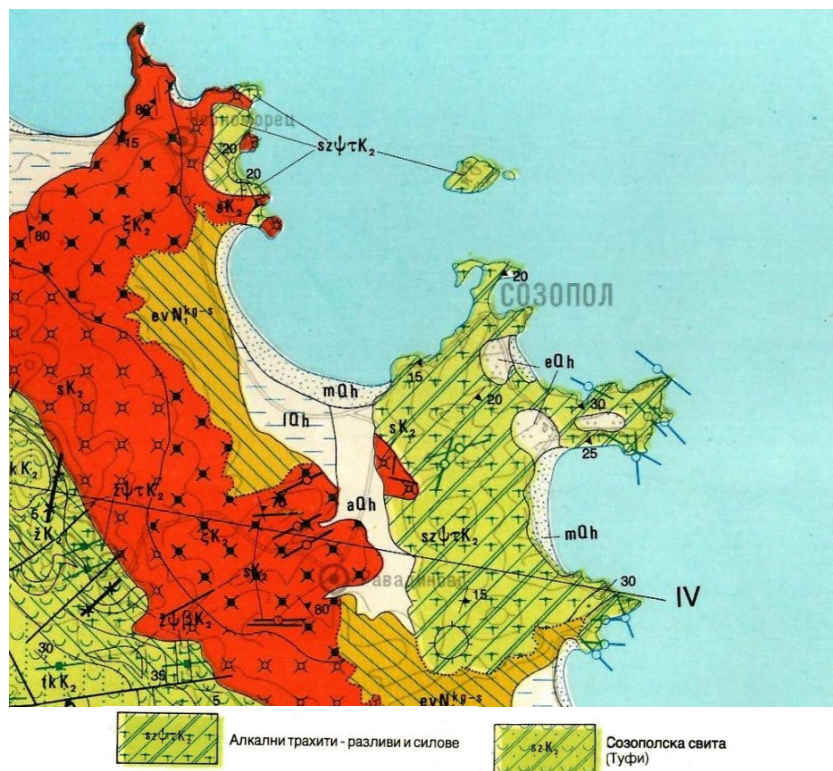
Годишно най-често посоката на вятъра е от североизточна четвърт, следват западните ветрове. През топлото полугодие източната посока доминира значително над останалите посоки. Причината е наличието на бризова циркулация, която е локално явление. През студеното полугодие най-често вятърът духа от запад и север, като причината е в общата атмосферна циркулация над Балкански полуостров (Фиг. 1-07). За годината посоката на преобладаващия вятър е 60° с честота на поява 41.8%.

Фиг. 1-07. Годишно разпределение на вятъра

1.9. Геология и геоморфология

Геоложият състав в района на ЗМ „Колокита“ е сравнително еднообразен. Основните скали формиращи защитената местност принадлежат към Горна креда – сенон.

Фиг.1-08. Част от геоложка карта на България, картен лист Поморие, М1:100 000

Района на защитената местност като геолошко пространство попада върху скалите на сенонския вулканогенно-седиментогенен комплекс - продукт на Росенския палеовулкан. Сенонските вулкани са представени от андезитови силове, дайки и псамитови туфи. Литографски района се характеризира с горнокредни калиево-алкални интрузии. Това е т. нар. габро-сиенит-маншонитова формация. Представена е от типичните за Бургаско-

Странджанската неинтрузивна зона магматични разновидности: габро, кварцово габро, монцогабро, монцодиорити, сиенити и алкални сиенити. Количествено преобладават сиенитите и монцонитовите разновидности. Вулканитите в гърлов фациес са констатирани в няколко некове. Най-големият нек се наблюдава на нос Колокита. Изграден е от латити, а в североизточните части на носа се вклиняват в тях виолетови трахити. В най-югоизточните части на носа е и най-младата съставка на нека - риолитите.

В инженерно-геолошко отношение теренът попада в III-^{ти} инженерно-геоложки район, който обхваща терените с надморска височина над 10 метра. В геоложкия строеж на този район участват изключително скалните формации на сенонските вулкани – андезити, латити и туфи, които по брега и високите части се разкриват на повърхността. Над скалните формации в други участъци се явява различна по дебелина (от 0,20 до 1 метър) покривка от почвен слой и делувиялни пясъкливи глини.

Геоложки профил:

1. 0,00m – 0,30m – почвен слой от глина с чакълчета
2. 0,30m – 0,50m – глина пясъклива кафява
3. след 0,50m – основна скала андезит, изветрял в горния слой

Геоморфология на релефа

Територията на защитената местност принадлежи към основния Медноридско – Странджански геоморфоложки район. Тук съвременния релеф ясно отразява югоизточния фланг на Бургаската вулcano – тектонска депресия, формирана в края на горната креда. В структурно отношение районът се характеризира с комплекс от морски тераси и силно разчленено крайбрежие, стръмен (клифов) бряг с височина от 20 до 40m и множество малки, тесни заливи. По-голямата разчлененост на бреговата линия се свързва с блоково-тектонския строеж, изграждащ Южното Черноморско крайбрежие и формиращ т. нар. „бухтов“ тип бряг с коефициент на разчлененост до 3.79.

Територията заема източните склонове на Меден рид (с най-висока точка - вр. Бакарлъка, 362 m н.в.). Брегът има предимно източно-североизточна експозиция, открит за вълнения от североизточния сектор. Проявите на негативни процеси, влияещи върху бреговата ивица, се дължат основно на антропогенна намеса. Като цяло бреговата ивица в зоната е устойчива по отношение на вълновата абразия, с изключение на локалното свлачище - срутище в Райския залив, което е с малки размери (от така наречения блоков тип). То се дължи на абразионното подкопаване на основата на брега от зимните щормове и действието на подпочвените води.

В зоната на община Созопол се намират два наблюдавани района от бреговата ивица, които влизат в Генерална схема за брегозащита на Българското Черноморско крайбрежие - Черноморски и Созополски. В *Созополския район* от укрепване се нуждаят 8 700 m – от вълнолом Созопол до н. Христос – необходима е защита на малкия Созополски залив с дистанционни инженерни съоръжения.

Малка част от бреговата линия на защитената местност има характеристики и се ползва като плаж. Това са малки, тесни пясъчни ивици включени към обща зона за къпане №BG3412167800002027 Плаж „Харманите“ гр. Созопол, Фиг.1-09. Основните характеристики и размер на плажните ивици в зоната са:

Плаж „Созопол - Буджака“

Дължина на бреговата линия - 327m;

Средна ширина на морския плаж - 23m (минимална – 7m, максимална – 35m.);

Обща площ – 7500 m²;

Структура - Плажната ивица е от пясък. Около 89% е активна пясъчна площ, останалите площи са заети от единични скали и камъни;

Описание на морското дъно - Зоната за къпане е с полегат бряг. Морското дъно е покрито 85% с пясък и 15% със скали.

Плаж „Райски залив“

Дължина на бреговата линия - 390m;

Средна ширина на морския плаж – 11m (минимална – 3m, максимална – 19m);

Обща площ – 4300 m²;

Структура - Плажната ивица е съставена основно от чакъл, камъни и около 10% пясък. От общата площ 19% е активна пясъчна площ, 28% е скалист бряг, останалите площи са заети от обекти на инфраструктурата, включващи защитен насип и подпорна стена.

Описание на морското дъно - Зоната за къпане е с полегат бряг. Морското дъно е покрито с пясък и скали.

Фиг. 1-09. Граници на зоната за къпане в Черно море, Плаж "Харманите" гр. Созопол

По южното крайбрежие (южно от Созопол) скалите са с вулканичен произход и са слабоабрадируеми, но разнопосочните системи от пукнатини обуславят силно усложнената и назъбена брегова линия. Между някои от носовете се образуват джобни плажове, чиято устойчивост се определя от значителната абразионна устойчивост на съседните носове. Те именно правят ненужна брегозащитата в този район. И тук някои от плажовете са с биогенен или смесен (биогенно-теригенен произход) и карбонатно съдържание от 40% до 60%.

Подводна морфология

По степен на вълново въздействие, подводният брегови склон е разделен на две подзони. плитководна (активна) и дълбоководна (слабоактивна) подзона. За долна граница на бреговата зона се приема дълбочината на въздействие на екстремалните щормови вълни, която за Българското Черноморско крайбрежие се разполага на 25 - 30 m дълбочина. В плитководна брегова подзона около полуостров Колокита се наблюдават съвременни тераси (бенч), формирани под активното въздействие на вълновите процеси. Надводните изравнени тераси опасват носовите участъци с ширина от 25 m до 60 m и височина от 0.5 m до 2 m. По-големият наклон на терасния склон (0.03) се дължи на устойчивите на вълнова абразия

горнокредни вулканогенни скали при скорост на абразия, съответно 0.01 m/y и 0.08 m/y (Пейчев, 1998).

Подводния клиф завършва с рязка чупка и стръмен склон, достигащ до 15 - 17 m дълбочина. По тип той е абразионно-срутищно-сипеен, като в подножието му се наблюдава натрупан абрадиран чакълесто-валунен материал. Водещ фактор за формирането му има проявената локална блоково-тектонска разломна дейност. В Приложение №2 е Представена карта „Геоморфоложка схема на Южнобългарския черноморски шелф“.

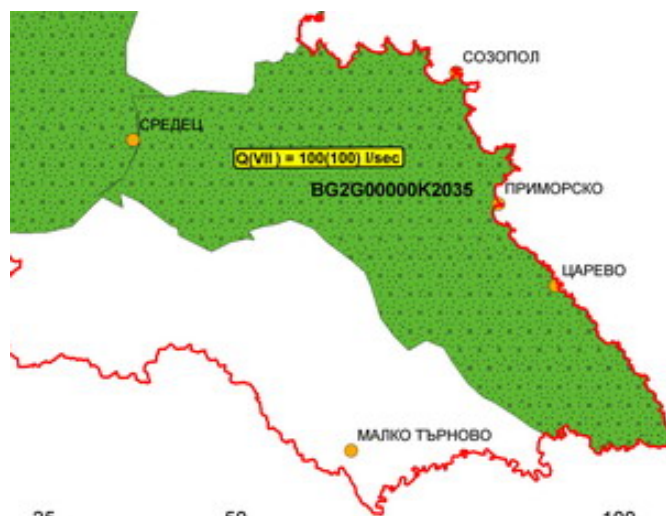
Геоструктурно-тектонските особености на подводния релеф са спомогнали за формирането на структурни депресии с дълбочина до 10 m и ширина от 400 m до 500 m. Наблюдаваните абразионно-структурни форми с височина от 2 m до 17 m и ширина от 100 m до 700 m се дължат както на разломно-тектонските процеси, така и на устойчивите на вълнова абразия средномеоценски пясъчници и горнокредни пирокластити.

1.10. Хидрология и хидробиология

1.10.1. Хидрология и хидрография

Районът хидрографски принадлежи към Черноморската водосборна област с директен отток на водите към Черно море, поречие Южно бургаски реки. Територията попада в район със значително изразено средиземноморско климатично влияние върху водния отток – зимен максимум и летен минимум. През декември – април са съсредоточени 75-80% от целогодишния обем на оттока, а само през декември – февруари - от 5 до 55% от този обем. Маловодието е продължително, но най-силно е изразено през юли - октомври, като минималния месечен отток е през август. Реките и доловите имат променлив воден режим и надлъжни профили с малки наклони. Районът на Защитената местност се отводнява директно в Черно море.

Подземните води в района се отнасят към *Горнокреден* водоносен хоризонт (или по-точно комплекс) - формиран в повърхностните разкрития на горнокредните литостратиграфски единици. Литолого-стратиграфският състав на колектора се обуславя от седиментогенен теригенно-карстов и ефузивно-интрузивен състав на скалите. Разглежданата територия е разположена върху подземно водно тяло с код **BG2G00000K2035 - Карстови води в ВК2t сн-st - Бургаска вулканична южно от Бургас.**

Фиг. 1-10. Карта с оценка на естествените и експлоатационни ресурси на водните тела на горнокредния водоносен хоризонт в Черноморския басейнов район, изчислени модула на подземния поток и площта

Подземното водно тяло е изградено от горнокредния вулканогенен и вулканогенно-седиментен комплекси, като на места има внедрени интрузивни скали. В него са се формирали предимно пукнатинни води. Пресните води са свързани с горните изветрителни нива, където е образуван издържан пукнатинен хоризонт. Подземните води в него са безнапорни. Нивото на пукнатинните води в района се определя от характера на терена, елементите и дебелината на тектонските зони и се движи от 1-2 до 8-10m от повърхността. Подхранването се осъществява от валежи, а дренирането става от извори и директно в речно-овражната мрежа. Напорен характер подземните води добиват в участъците, където горнокредните скали са припокрити от по-млади седименти, както и в участъците с развити тектонски нарушения. Той се счита за слабо водоносен, независимо, че в някои селища се използват за водоснабдяване подземните води от него.

Според представената информация в ПУРБ – Черноморски район, Приложение I-3.1 б), характеристиките на подземното водно тяло BG2G00000K2035 - Карстови води в BK2t cn-st - Бургаска вулканична южно от Бургас, са следните:

- площ на подземното водно тяло – 1597,33 km²
- тип – напорно;
- характеристика на покриващите водното тяло пластовете в зоната на подхранване – открит (филтрация на валежи в зоната на разкриване);
- литоложки строеж на подземното водно тяло – базалти, андезити, вулкански фациес и седименти;

За средната дебелина, водопроводимост и коефициент на филтрация на водното тяло няма данни.

Разчленеността на терена, както и скалната подложка не предразполага натрупването на водни количества в района. Въпреки разломната тектоника и напуканост на андезитите водообилността в целия район е малка.

1.10.2. Хидрохимия

Подземни води

Според официално представената информация в ПУЧР, за подземно водно тяло с код BG2G00000K2035 не съществува риск по отношение на химическо и количествено състояние. По принцип водите в горнокредния пукнатинен комплекс имат пъстър състав. Съществено влияние оказва не само скалната среда, а и близостта до морето. Преобладават водите с хидрокарбонатно-калциево-магнезиев състав. В много случаи съдържанието на хлор и натрий, както и на общата минерализация се повишават. Типът на водите се изменя до хлоридно-сулфатно-натриев или хлоридно-натриев.

Според информация от БДЧР – Варна, естествените ресурси за подземно водно тяло с код BG2G00000K2035 са 100 l/s, които са и експлоатационните ресурси на подземното водно тяло; разрешеното водоползване възлиза на 2,3 l/s, а свободното – 47,7 l/s. Водното тяло не се подхранва изкуствено. Върху химическото му състояние не са установени въздействия от човешка дейност.

Повърхностни води

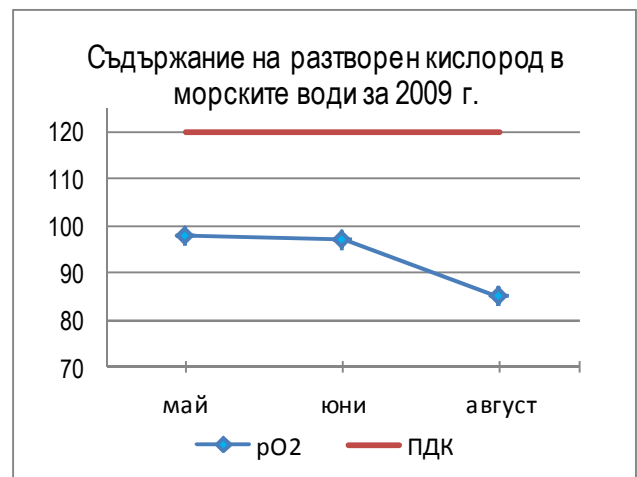
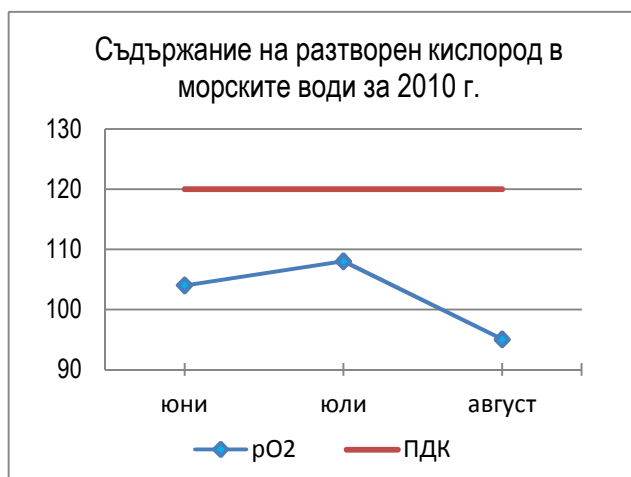
На територията на ЗМ „Колокита“ няма наличие на повърхностни водни обекти. Защитената местност не включва морска акватория, но доколкото граничи с нея и качеството на крайбрежните морски води имат отношение към запазване на ландшафтните характеристики на територията и развитие на туризма е представена информация характеризираща състоянието на морските води в района.

Качеството на крайбрежните морски води се наблюдава и определя от регионалните здравни инспекции (РЗИ) в официално определените зони за къпане и воден спорт в акваторията на Черно море, съгласно Наредба №11 на МЗ и МОСВ за качество на водите за къпане и съобразно изискванията на Наредба №5/30.05.2008 г. за управление на качеството на водите за къпане, транспонираща Директива 2006/7/ЕС.

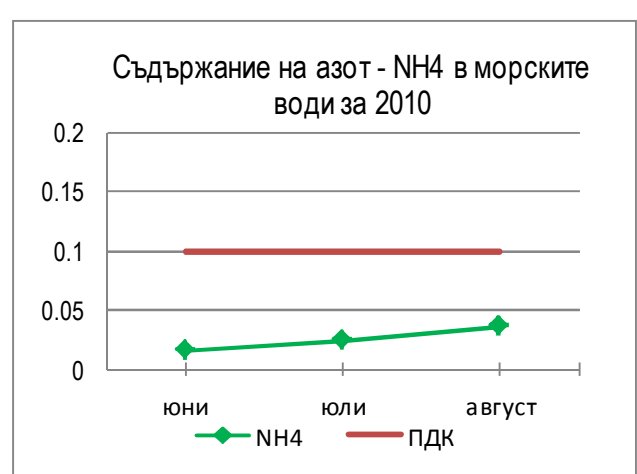
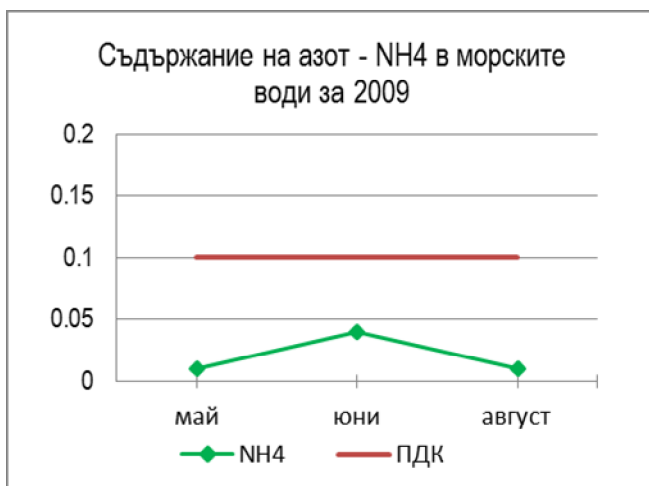
Най-близкия пункт, в който се следи качествата на морските води в района е Плаж „Харманите“ гр.Созопол – пред водната пързалка с код 02027. Местоположението на пункта за мониторинг е означен на специализирана карта „Зона за къпане Плаж Харманите – гр.Созопол“, М1:100 000 представена в Приложение №2 към Плана за управление.

Пробонабирането се извършва на сезонен принцип в периода 15.V. до 30.IX., съвпадаш със сезона за къпане. Резултатите от проведения през 2011г. анализ по показателите, индикативни за основните физико-химични и биологични елементи за качество, по данни на РЗИ Бургас, са представени в таблица 1-11.

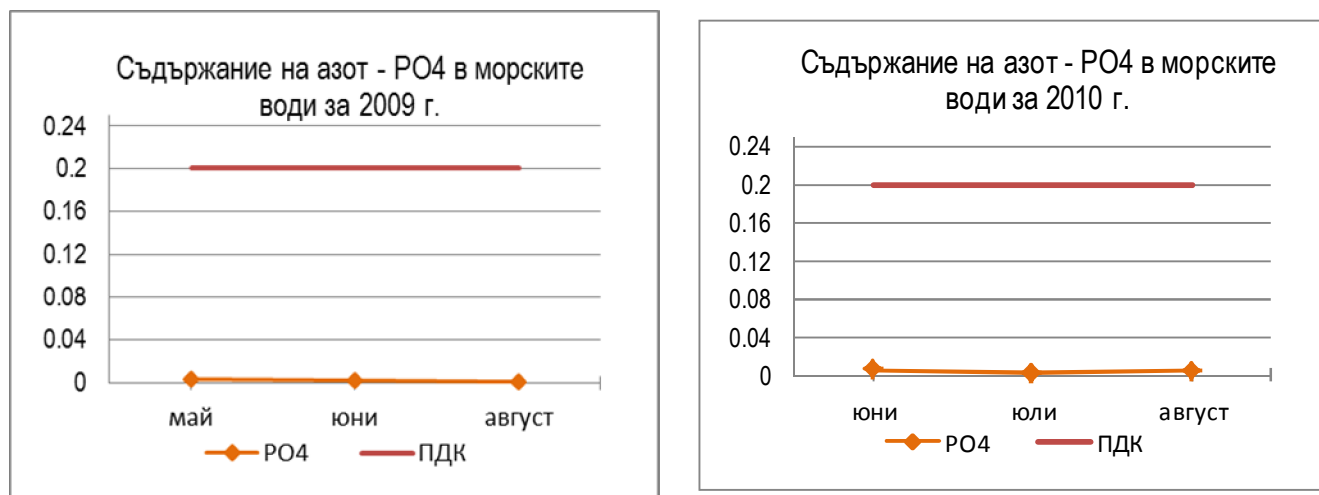
Установените физикохимични характеристики на водата през периода 2009-2011г. (фиг. 1-11; 1-12 и 1-13), показват липса на органично замърсяване в изследвания район и добро химично състояние на крайбрежната вода.

Фиг. 1-11. Установени стойности на показателя рО2 в пункт „Плаж Харманите“ гр.Созопол

Фиг. 1-12. Установени стойности на показателя NH4 в пункт „Плаж Харманите“ гр.Созопол

Фиг. 1-13. Установени стойности на показателя PO₄ в пункт „Плаж Харманите“ гр. Созопол

При провеждания мониторинг на водите за къпане до 2011г. не е установено превишаване на задължителните стойности по изследваните микробиологични показатели. Водите за къпане отговарят на препоръчителните стойности, съответстващи за отлично качество. Кратковременно замърсяване на морските води може да настъпи при интензивни дъждове, повишаващи водния отток от прилежащите терени на урбанизираната територия. Очаква се това замърсяване да продължи около 1-2 дни, в зависимост от продължителността и количеството на валежите.

План за управление на защитена местност „Колокита“ 2013

Таблица 1-11. Резултати от мониторинг на крайбрежни морски води за 2011г. – пункт „Плаж харманите“ гр. Созопол

Показател	Единица	Допустимост	Резултати								
			27.05*	10.06*	24.06*	8.07*	22.07*	5.08*	19.08*	1.09*	16.09*
Физико-химични показатели											
pH		6-9 ⁽¹⁾	9	9	8	9	8	8	8	8	8
цвет			без отклонения	без отклонения	без отклонения	без отклонения	без отклонения	без отклонения	без отклонения	без отклонения	без отклонения
стоящи или плувачи предмети			не се наблюдават	не се наблюдават	не се наблюдават	не се наблюдават	не се наблюдават	не се наблюдават	не се наблюдават	не се наблюдават	не се наблюдават
разтворен кислород	%	80-120	101	101	107	107	99	112	96	111	103
амониеви йони	mg/l	0,1	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
фосфати	mg/l	0,2	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005
ПАВ	mg/l		<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
феноли	mg/l	1 0,05	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
минерални масла	mg/l		без видим филм	без видим филм	без видим филм	без видим филм	без видим филм	без видим филм	без видим филм	без видим филм	без видим филм
Микробиологични показатели											
общо колиформи	100 ml	10 000	93	43	4	28	15	4	9	240	<3
фекални колиформи	100 ml	2000	9	9	<3	7	4	<3	9	7	<3
салмонела	1 l	0	0								
Показатели по Директива 2006/7/ЕС											
чревни ентерококи	100 ml	185	15	15	15	30	15	15	15	15	15
ешерихия коли	100 ml	500	15	61	94	30	15	15	15	94	15

* - дата на пробонабиране за 2011 година.

⁽¹⁾ Допуска се превишаване на нормата в случаи на необичайни метеорологични и конкретни географски условия

1.11. Почви

1.11.1 Разпространение и характеристика на почвите

На територията на защитената местност изцяло преобладават канелено горски почви. Съгласно класификационна система на почвите в България съобразно “Легенда на почвите” на FAO (1988, 1990), те се отнасят към:

Ордери: F- почви с акумулация на глина или сесквиоксиди и органична материя в подповърхностните хоризонти.

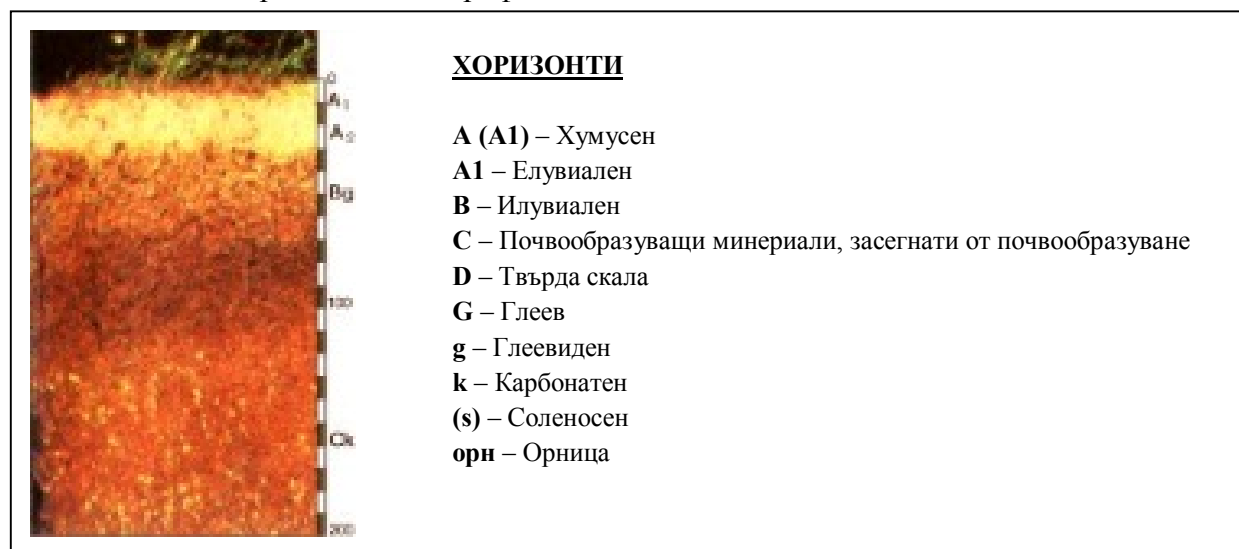
Тип: 35-41 Лесивирани (Luvisols, LV).

Подтип: 39 Светли (albic, LVa).

Формирането на тези почви е свързано с основните скали – андезити, латити, със специфичния температурен и воден режим.

Морфологичните особености на тези почви се характеризират с ясно изразен хумусен хоризонт с мощност, варираща от 20 до 35 см и добре представен уплътнен глинест хоризонт с мощност от 50-80см. Степента на наситеност с бази на тези почви е повече от 35%, рН над 4,8 и сорбционен капацитет от 24 meq/100 q. Механичният състав е разнообразен, което е свързано с почвообразуващите скали. Преходният хоризонт е тежко пясъчливо-глинест, с плътен строеж и буцесто-призматична структура. Между двата хоризонта се наблюдава текстурна диференциация по механичен състав.

Минералният състав е от първични минерали, по-устойчиви на химическо изветряне – предимно кварц, фелшати и др. Вторичните са главно от глинести минерали – хидрослюди, каолинит, смесенослоисти и монтморилонит. Хумусното съдържание е около 2%, с буцеста структура, със средно и тежко пясъчливо-глинест механичен състав. Реакцията на почвения разтвор се движи от слабо алкална до кисела и е свързана с количествата на карбонатите на профила.

Фиг. 1-14. Почвен профил на канелено горски почви

1.11.2. Почвени процеси

Поради заравнеността на терена, скалистия му характер и малкият му наклон в района на защитената местност не са установени данни за активно протичане на ерозионни процеси понастоящем или предстояща опасност от възникването им. В крайбрежната си част теренът е изграден предимно от оголени скали на места покрити с тънък почвен слой.

Почвите заемащи територията на ЗМ не са засегнати от деградационни процеси или проявления (вкиселяване, засоляване) водещи до изменение на химичният им състав и увреждане на основните им функции.

БИОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.12. Екосистеми и биотопи

Защитена местност „Колокита“ е част от типична морска крайбрежна екосистема, с преобладаващ екотонен характер. Този тип екосистеми се характеризира със сравнително богато видово разнообразие и висока степен на ендемичност и уникалност на съобщества. Представителни за разглежданата територията биотопи са:

- Средиземноморско – черноморски крайбрежни скали и скалисти брегове
- Черноморски тревни крайбрежни скални съобщества

1.12.1. Обща класификация на местообитанията в ЗМ

Разработената класификация на местообитанията е съгласно Общоевропейската природна информационна система (EUNIS). Използването на тази класификация е с цел разнообразието от местообитания да се представи във форма, която е възможно най-достъпна за ползване от служителите в специализираните ведомства и останалите заинтересовани институции.

Таблица 1-12. Класификационна схема на природните местообитания съгласно EUNIS Classification, установени на територията на ЗМ „Колокита“

№	Наименование	Номенклатурен код по EUNIS
1	Western Pontic herbaceous sea-cliff communities	B3.3321
2	Western Pontic sea-cliff (<i>Ficus</i>) thickets	B3.3322
2	Helleno-Balkan short grass and therophytic communities	E1.332
3	Sub-continental field elm woods	G1.A614
4	Illyrian garrigues	F6.3
5	Mediterranean maquis	F5.2.

На територията на ЗМ „Колокита“ са установени общо 5 типа природни местообитания от различен ранг, особено ценни по отношение опазване на биологичното и ландшафтно разнообразие по българското черноморско крайбрежие. Три от тях са включени в Червена книга на Р България, том 3 “Природни местообитания:

Тип В. Крайбрежни местообитания

Код 08B3 Растителност на крайморските скали

Тип Е. Тревни съобщества и съобщества от мъхове и лишей

Код 10E1 Субсредиземноморски псевдостепа от едногодишни треви

Тип G. Гори

Код 30G1 Гори и храсталаци от полски бряст (*Ulmus minor*)

От европейска значимост, съгласно Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС са установени 2 типа природни местообитания, изискващи специални консервационни мерки:

1240 Стръмни морски скали с ендемични видове *Limonium*

6220 Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero- brachypodietea

1.13. Растителност

Разнообразието от растителни съобщества на ЗМ „Колокита“ е сравнително малко, както поради малката площ, така и заради липсата на разнообразие в скалната основа, изложения и течащи/стоящи води. Към конкретните почвено-климатични условия е приспособена естествена растителност, която формира храстови съобщества от медитерански тип, от които най-добре представените са:

Храсталаци от драка (*Paliurus spina-christi*), в съчетание с ксеротермни тревни формации. Разпространени са предимно на запад от нос Колокита между скалите и застроените територии и на изток от Райския залив в северната част на защитената

местност. От храстите драката (*Paliurus spina-christi*) е представена самостоятелно или в съчетание с заклевяли форми на дървесните видове полски бряст (*Ulmus minor*), космат дъб (*Quercus pubescens*), цер (*Quercus cerris*), виргилиев дъб (*Quercus virgiliana*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), мекиш (*Acer tataricum*) и дрян (*Cornus mas*). Срещат се и озирис (*Osyris alba*), бодливолистната зайча сянка (*Asparagus acutifolius*), смин (*Jasminum fruticans*) и др. В района на далян Чайка в съобществото са навлезли някои декоративни видове и смокиня (*Ficus carica*). Тревната покривка е от мезоксеротермни видове-луковична ливадина (*Poa bulbosa*), пасищен райграс (*Lolium perenne*), белизма (*Dichanthium ischaetum*), садина (*Chrysopogon gryllus*), валеzieва власатка (*Festuca valesiaca*) и др.

Храсталаци от драка (*Paliurus spina-christi*), в съчетание с полски бряст (*Ulmus minor*) и ксеротермни тревни формации. Имат по ограничено разпространение и са с незначителна площ. Срещат се югоизточно от Райския залив както и в северната част на защитената местност на ограничена площ между скалите, крайбрежната улица и застроените територии. Съобществото е преходно между насажденията от полски бряст (*Ulmus minor*) и храсталаците от драка (*Paliurus spina-christi*). Образувало се е поради заклевяване на самосева от полски бряст (*Ulmus minor*) и навлизане на драката като по-приспособен и пластичен вид, вследствие на неблагоприятните климатични условия (студени северни и североизточни ветрове, оскъдна влага). Между храстите тревната покривка е престапана от мезо-ксерофитни видове срещащи се в района.

Храсталаци от смокиня (*Ficus carica*) върху скалисти брегове. Заемат ограничена площ и са разпространени в южната част на защитената местност на запад от далян Чайка, между морския бряг и ул. Виа Понтика. Образували са се на припечни, защитени от студения вятър места, където смокинята (*Ficus carica*) е намерила благоприятни условия за заселване. Поради склонността на смокинята да образува множество издънки и леторасли съобществата са монодоминантни и в тях липсва тревна растителност или е представена оскъдно. Възможна е появата на луковични растения, които цъфтят рано през пролетта преди да са се развили листата. Съпътстващите видове са по границите им, най-често драка (*Paliurus spina-christi*), полски бряст (*Ulmus minor*) и дива лоза (*Vitis vinifera*).

Ивици от дървета покрай пътища доминирани от полски бряст (*Ulmus minor*). Представени са на ограничена площ в северната част на защитената зона северно и североизточно от ул. Виа Понтика. Доминиращ вид е полския бряст (*Ulmus minor*) с незначителна тревна покривка, предимно от сенкоиздържливи и луковични цъфтящи видове, през пролетта преди да се разлистят дърветата. Постепенно съобществото преминава в храсталак от заклевяли индивиди бряст (*Ulmus minor*). Съобществото е малка съхранила се част от изчезналото поради изсичането на горите и превръщането им в обработваеми земи и включено в Червената книга на България местообитание гори и храсталаци от полски бряст (*Ulmus minor*).

Описаните по-горе растителни съобщества са местообитание на голяма част от обитаващите защитената местност представители на пойните птици, дребни бозайници и влечуги. Уязвими са от унищожаване поради пожари застрояване или реализиране на инфраструктурни проекти. Съществува опасност от деградация на местните видове и изместването им от инвазивни декоративни, от които с големи способности за разселване на нови територии е айланта (*Ailanthus glandulosa*).

От тревните съобщества най-добре представените са:

Ксеротермни тревни формации с преобладаване на белизма (*Dichanthium ischaetum*), луковична ливадина (*Poa bulbosa*), садина (*Chrysopogon gryllus*) и ефемери – валеzieва власатка (*Festuca valesiaca*), дългнест репей (*Elymus elongatus*), панонска машерка (*Thymus*

pannonicus), плевелна детелина (*Trifolium arvense*), полска детелина (*Trifolium campestre*), грапава детелина (*Trifolium scabrum*), жилеста детелина (*Trifolium striatum*), в значителна степен рудерализирани в западната част на нос Колокита в съседство със застроените площи, където в съобществата са се настанили див морков (*Daucus carota*), синя злъчка (*Cichorium Intybus*), слънчева метличина (*Centaurea solstitialis*), рехав метличина (*Centaurea diffusa*), едногодишно безсмъртниче (*Xeranthemum annuum*), къдроглав челядник (*Echinops sphaerocephalus*), магарешки бодил (*Onopordum acanthium*), езичестолистна паламида (*Cirsium ligulare*), ръждив напръстник (*Digitalis ferruginea*) и жълто подрумиче (*Anthemis tinctoria*).

Мезоксеротермна тревна растителност с преобладаване на луковична ливадина (*Poa bulbosa*), пасищен райграс (*Lolium perenne*), белизма (*Dichanthium ischaetum*) и садина (*Chrysopogon gryllus*) - главно в южната част ограничени петна между храсталаците, скалите и застроените площи. В тревните съобщества се срещат още луковичен ечемик (*Hordeum bulbosum*), крайморски ечемик (*Hordeum murinum*) сборна главица (*Dactylis glomerata*), валеzieва власатка (*Festuca valesiaca*), полска овсига (*Bromus arvensis*), покривна овсига (*Bromus tectorum*), киселец (*Rumex acetosa*), дългоосилеста овсига (*Bromus sterilis*), полски ветрогон (*Eryngium campestre*), пълзяща детелина (*Trifolium repens*) и др.

Тревните формации са част от силно фрагментарното природно местообитание **6220 „Псевдостеппи с житни и едногодишни растения от клас Thero – brachypodietea“**, след превръщането на необработваемите земи в обработваеми, от което са останали отделни петна между застроените площи и морските скали. Фрагментацията е резултат и на естествени сукцесионни процеси при които на местата с по-дълбок почвен слой са се появили храсталаци от драка (*Paliurus spina-christi*).

В границите на защитена местност „Колокита“ е наличен тип **местообитание 1240 „Стръмни морски скали с ендемични видове Limonium“** в което заедно с рудерални растения се срещат и редки, застрашени растителни видове включени в Червената книга на България. Представителни в местообитанието са халофилните скални съобщества, формирани под въздействието на солените пръски на прибоя в които са налични редки и ендемични видове като морски копър (*Crithmum maritimum*), тяснолистна поветица (*Convolvulus lineatus*), гмелинова гърлица (*Limonium gmelini*), приморска мъховка (*Sagina maritima*) и др.

В северната част на защитената местност е установено природно местообитание **„Гори и храсталаци от полски бряст (Ulmus minor)“**, код по EUNIS G1.A614. Местообитанието не е защитено от Закона за биологичното разнообразие, но е сред включените в Червената книга на България, в категория Застрашено. Поради което опазването му в границите на защитената местност следва да бъде гарантирано.

Запазилите се в защитената местност **храсталаци от драка (Paliurus spina –christi)** се отнасят към природно местообитание **F6.3/P-32.B7 (Илирийски гариги от драка (Illyrian (Paliurus spina –christi) garrigues)** (Moss, Daviess 20002). Местообитанието не е предмет на опазване от ЗБР и Директивата за хабитатите, но е целево местообитание по отношение на голяма част от установените в защитената местност животински видове.

Разпространените в южната част на ЗМ **Храсталаци от дива смокиня (Ficus carica) върху скалисти брегове** се отнасят към характерното за средиземноморския район и рядко срещащо се у нас природно местообитание **Медитерански маквиси, класификация по EUNIS F5.2**. Местообитанието не е субект на българското

природозащитно законодателство и не е включено в приложенията на Директива 92/43ЕЕС. Запазването на местообитанието е гарантирано единствено с режима на опазване на защитената местност.

1.14. Флора

1.14.1. Нисши растения и гъби

Водорасли

Площта на защитената местност обхваща само сухоземна територия, без да включва морски пространства и сладководни обекти. По тази причина водораслите са слабо представени. Срещат се в псевдолиторала, тази част от скалите, която остава под въздействието на прибой. Най-често срещани са зелените водорасли *Ulva rigida*, *Enteromorpha linza*, *Enteromorpha intestinalis*, *Bryopsis plumosa*, *Cladophora coelothrix*, *Cladophora albida*.

От кафявите водорасли най-разпространеният вид е *Cystoseira barbata* и в по-малка степен *Cystosira crinita*. Талус от срещашите се в Черно море водорасли се появява във всички части от защитената зона, които се заливат от морските вълни след буря и ветровито време. Тъй като са морски обитатели, количеството и съотношението между отделните видове е в пряка зависимост от общото състояние на водите в Черно море, докато предвидените в плана дейности влияят незначително.

Лишеи

Флората на симбионтите е изключително скромно представена от едва 6 вида. Откритите таксони са широко разпространени за територията на България видове. Най-ниско в прибойната зона по скалите се среща *Lithoidea taura* (син. *Verrucaria taura*). Най-често срещан в ЗМ е стенния лишей (*Xanthoria parietina*), предимно по скалите, стени на сгради, кората и клоните на дърветата. Срещат се още три вида лишейи предимно по корите на дървесната растителност - *Pyrenula nidita* Ach, *Leptogium saturium* Nyl., *Nephroma resopinatum* Ach. Върху тънък почвен субстрат расте и лишейят Кладония (*Cladonia* sp.)

На територията на защитената местност няма регистрирани видове лишейи, предмет на опазване от Българското законодателство.

1.14.2. Висши растения

В защитената местност са установени общо 160 растителни вида. Видовете са разпределени в 110 рода, принадлежащи към 49 семейства. Анализът на таксономичната структура на флората показва, че отдел Голосеменни растения е представен с 2 семейства, 6 род и 8 вида. Разпределението на таксоните при Покритосеменните : Двусеменни - 43 семейства, 85 род и 129 вида. Едносеменните растения са представени от 4 семейства, 19 род и 23 вида. С най-много представители е семейство Asteraceae (Сложноцветни) – 23 вида, следвано от семейство, Роасеае (Житни) – 16 вида, семейство Fabaceae (Бобови) – 13 вида.

Проучваната територия има междинно географско положение което оказва влияние върху формирането на флората. Значително е участието на видовете с различен тип медитеранско разпространение.

В ЗМ „Колокита“ са установени 15 растителни вида с природозащитен статус. От тях 5 вида са включени в Червената книга категория „застрашен“ и 1 в категория „рядък“. В приложенията на Закона за биологичното разнообразие са включени 12 – 3 в Приложение IV и 9 Приложение III.

Предмет на специални мерки на опазване и защита трябва да са всички видове, с утвърден природозащитен статус, представени в ЗМ „Колокита“. Такива видове са:

Морски копър (*Crithmum maritimum*). Видът е включен в Червената книга на България и е с природозащитен статут на застрашен. Разпространен е поединично или на малки групи в пукнатините и скалните тераси, където друга растителност почти липсва. Въздействията водещи до унищожаване или намаляване на популациите му са прокопаване на стъпала за слизване до морския бряг в скалите и изграждане на подпорни стени.

Тяснолистна поветица (*Convolvulus lineatus*) - Видът е включен в Червената книга на България и е с природозащитен статут на застрашен. Среща се по сухи тревисти и каменисти места и в скални пукнатини в ивицата между псевдолиторала и незастроените площи. Установени са единични екземпляри. Въздействията водещи до унищожаване или намаляване на популациите са прокопаване на стъпала за слизване до морския бряг в скалите и изграждане на подпорни стени.

Приморски ветрогон (*Eryngium maritimum*) - Видът е включен в Червената книга на България и е с природозащитен статут на застрашен. Освен това е защитен от закона за биологичното разнообразие. Расте по песъчливо-каменисти места. Необходимо е проучване на състоянието на находищата, на биологията на размножаване и на факторите, повлияващи площта и числеността на популациите с цел оптимизиране режима на охрана.

Тройновилужната мишорка (*Gypsophyla trichotoma*) - Вид включен в Червената книга на България и с природозащитен статут на застрашен вид. В района на защитената местност е най-южното находище (Velenovsky 1898). От тогава находището е непотвърдено, а състоянието му неизвестно. С актуализацията на плана се предлагат следните мерки:

Да бъдат проведени проучвателни дейности с цел установяване местоположението, площта и числеността на индивидите в находището. В случай на потвърждаване на находището да бъдат набелязани мерки за опазването му.

Източна ведрица (*Fritillaria orientalis*) - Защитен вид, включен в Приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие. Расте поединично или на малки групи в храсталаците между нос Колокита и бившия къмпинг Каваци. Повечето от местата са трудно достъпни. При спазване на определените режими и норми в плана за управление на защитената местност, находищата на вида ще бъдат запазени.

Гмелинова гърлица (*Limonium gmelini*) - Видът е включен в Приложение 3 на ЗБР. Расте поединично или на малки групи на засолени глинести почви в ивицата между скалите и застроените площи. Едното от находищата е в останалото незастроено петно в северната част на защитената местност между Райския залив и апартхотел Ефир. Покрай находището преминава пешеходна пътека, обезопасена с лека ограда. Отрицателни въздействия са брането ѝ за букети, изравнянето на растения, утъпкване от летовници, строежа на подпорни стени и прокопаване на стъпала за слизване до морския бряг. Отделни растения се срещат и в района на нос Колокита. Районът е посещаван от много любители на риболова с въдица от скалите, но щети като намаляване или изчезване на вида не се констатира. До унищожаване на отделни растения може да доведе депонирането на изкопани земни маси и строителни отпадъци и обособяване на места за паркиране с трайна настилка.

С актуализацията на плана се предлага като мярка за опазване на вида да се предвиди подмяна на оградата с конструкция непозволяваща навлизане в находището в незастроената площ между Райския залив и апартхотел Ефир. В района на нос Колокита

при благоустройството да бъде допуснато само полагането на трайна настилка до построените сгради без да се обособяват места за паркиране извън дворовете. С цел недопускане струпване на МПС и паркиране в тревните площи през лятото и активния риболовен сезон в района на нос Колокита да бъде поставена ниска метална ограда позволяваща достъпа до морския бряг само на хора и животни. Местоположението и конструкцията на оградата да бъдат съгласувани с МОСВ.

Приморска мъховка (*Sagina maritime*) – Рядък халофитен вид срещащ се у нас само по южното Черноморско крайбрежие. Расте по скалите между псевдолиторалната зона и застроените площи. Видът не е включен в приложенията на ЗБР, но се опазва като вид, влизащ в състава на местообитание 1240 подлежащо на опазване в близките защитени зони по Директивата за хабитатите - Острови Св. Иван и Св. Петър BG0000110, Плаж Градина Златна рибка BG0000146 и Ропотамо BG0001001. С отрицателно въздействие върху вида водещи до намаляване на числеността в популациите му е строителството по Черноморското крайбрежие.

В Приложение №2 към плана за управление са представени, както следва:

1 Таксономичен списък на висшите растения в ЗМ “Колокита”

2 Списък на растителни видове с природозащитен статус в ЗМ “Колокита”

В резултат на усвояването на нови земеделски земи в северната част на защитената местност, при благоустройството и озеленяването на новозастроените имоти върху естествената растителност е упражнено силно антропогенно въздействие.

В района на Райския залив, където площите в миналото са били използвани за селскостопански цели в останалите незастроени площи на мястото на бившите лозя са се формирали тревни съобщества с доминиране на рудералните (плевелни) видове. Доминиращи в растителните съобщества са трескот (*Cynodon dactylon*), пирей (*Agropyron repens*), обикновен пелин (*Artemisia vulgaris*), едногодишен пелин (*Artemisia annua*), сantonинов пелин (*Artemisia santonicum*), синя жлъчка (*Cichorium intybus*), див морков (*Daucus carota*), обикновена луличка (*Linaria vulgaris*), германски ранилист (*Stachys germanica*), мъхнат репей (*Arctium tomentosum*), кучешко грозде (*Solanum nigrum*), татул (*Datura stramonium*), бутрак (*Xanthim strumarium*), казашки бодил (*Xanthium spinosum*), теснолист живовлек (*Plantago lanceolata*), бял равнец (*Achillea Millefolium*), обикновена паламида (*Cirsium arvense*), зелена кощрява (*Setaria viridis*), обикновен мак (*Papaver rhoeas*), полско подрумиче (*Anthemis arvensis*), кучешка лайка (*Anthemis cotula*) и др. На много места растат морската (луда краставица) (*Ecballium elaterium*) и бабини зъби (*Tribulus terrestris*).

На южния и северния бряг на Райския залив от северната страна на улицата свързваща новосъздадената вилна зона с гр. Созопол и в района на далян Чайка южно от пътя, както и в дворовете на новозастроените имоти е извършено изкуствено залесяване с неспецифични видове, декоративни, иглолистни и широколистни видове с неместен произход. Основно при озеленяването са засадени:

- гледичия (*Gleditsia triacantha*)
- бяла акация (*Robinia pseudoacacia*)
- японска софора (*Sophora japonica*)
- айлант (*Ailanthus glandulosa*)
- хибридна топола (*Populus x euroamericana*)
- американски ясен (*Fraxinus americana*)
- пенсилвански ясен (*Fraxinus pennsylvanica*)
- див рошков (*Cercis siliquastrum*)

обикновен кипарис (*Cupressus sempervirens*)
лавсонов лъжекипарис (*Chamaecyparis lawsoniana*)
грахов лъжекипарис (*Chamaecyparis pisifera*)
лейландия (*Cupressocyparis leylandii*)
западна туя (*Thuja occidentalis*)
китайска хвойна (*Juniperus chinensis*)
ливански кедър (*Cedrus libani*)
хималайски кедър (*Cedrus deodara*)

В храстовия състав наред с местните видове птиче грозде (*Ligustrum vulgare*) и люляк, често използвани при озеленяването елементи са внесени редица нетипични видове като:

пръшлига (*Spartium junceum*)
влакнест шмак (*Rhus typhina*)
вечнозелен чимшир (*Buxus sempervirens*)
американски столетник (*Agave Americana*)
спиреа (*Spirea* sp.)
кисел трън (*Berberis thunbergii*)
бясно дръвче (*Daphne oleoides*)
теснолистна миризлива върба (*Eleagnus angustifolius*)
ракитовица (*Tamarix* sp.)
японски чашкодрян (*Eunimus japonicus*)
лоницера (*Lonicera pileata*)
хибискус (*Hibiscus syriacus*)
аморфа (*Amorpha fruticosa*)

Последната е инвазивен вид и се е разпространила на много места извън територията на защитената местност.

В чист вид естествената растителност се е запазила в сравнително голяма площ около псевдолиторалната зона на Черноморския бряг, между бившия къмпинг Каваци и нос Колокита, както и в съвсем тясна ивица на север и сравнително голямо петно в северната част близо до Райския залив.

В останалите незастроени площи над скалните образувания растителната покривка е представена предимно от тревни и храстови съобщества. От автохтонната дървесна растителност са останали единични дървета или малки групи от полски бряст (*Ulmus minor*), който на много места е заклевял и е един от елементите на съобщества от космат дъб (*Quercus pubescens*), цер (*Quercus cerris*), виргилиев дъб (*Quercus virgiliana*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), мекиш (*Acer tataricum*), дрян (*Cornus mas*) и смокиня (*Ficus carica*).

Храстите са представени от драката (*Paliurus spina-christi*), която е най-разпространения вид, трънка (*Prunus spinosa*), източния (келяв) габър (*Carpinus orientalis*), обикновен глог (*Crataegus monogyna*), шипка (*Rosa canina*), озирис (*Osyris alba*), като в храсталаците се срещат още повет (*Clematis vitalba*), кървавочервена къпина (*Rubus sanguineus*), сладкоплодна къпина (*Rubus discolor*), коленчатата къпина (*Rubus geniculatus*) и др.

Тревните съобщества са представени главно от ксерофитни формации в които доминират ефемерите луковична ливадина (*Poa bulbosa*), валеzieва власатка (*Festuca valesiaca*), също така разнолистната власатка (*Festuca heterophylla*), луковичен ечемик (*Hordeum bulbosum*), сборна главица (*Dactylis glomerata*), слънчева метличина (*Centaurea solstitialis*), рехава метличина (*Centaurea diffusa*), едногодишно безсмъртниче (*Xeranthemum annuum*), къдроглав челядник (*Echinops sphaerocephalus*), магарешки бодил (*Onopordum acanthium*), езичестолистна паламида (*Cirsium ligulare*), ръждив напръстник (*Digitalis ferruginea*),

жълто подрумиче (*Anthemis tinctoria*), подземна детелина (*Trifolium subterraneum*), заглушена детелина (*Trifolium suffocatum*), крайморска люцерна (*Medicago marina*), киселец (*Rumex acetosa*) и др.

От пролетноцъфтящите видове се срещат червена съсънка (*Anemone pavonia*), източна ведрица (*Fritillaria pontica*), жълт минзухар (*Crocus flavus*), златистоцветен минзухар (*Crocus chrysanthus*), кукувиче грозде (*Muscari botryoides*).

Евксинските и субмедитеранските елементи са представени от форскалевата какула (*Salvia forskahlei*), озириса (*Osyris alba*), бодливолистната зайча сянка, (*Asparagus acutifolius*), черноморски хипеокум (*Hypeosum ponticum*), смокиня (*Ficus carica*), смин (*Jasminum fruticans*) и др.

Лечебни растения

От лечебните растения в защитената местност се срещат 83 вида, включени в Приложението към чл. 1, ал. 2 от Закона за лечебните растения. Разпределението на билковите растения по територията на ЗМ „Колокита“ има мозаечна характеристика. Видовете са със сравнително ограничена представителност, което лимитира използването им за стопански цели.

Някои от установените видове като казашки бодил бодлив (*Xanthium spinosum*), казашки бодил влакнест (*Xanthium strumarium*), кукувичка прежда европейска (*Cuscuta europaea*) и др. са плевелни видове и се срещат в площите, които в миналото са били обработвани. От дървесните видове като конски кестен (*Aesculus hippocastanum*), див рожков (*Cercis siliquastrum*), южна копривка (*Celtis australis*), миризлива върба (*Elaeagnus angustifolia*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*), едролистна липа (*Tilia platyphyllos*), сребролистна липа (*Tilia tomentosa*) и черната топола (*Populus nigra*) се използват в озеленяването на застроените площи.

Списъкът на регистрираните в защитената местност лечебни растения е представен в Приложение №2

1.15. Фауна

Според зоогеографското райониране на България територията на ЗМ «Колокита» попада в Крайчерноморския зоогеографски район. Районът е характерен със смесено присъствие на фаунистични елементи, понтийски видове, присъщи за Черноморското ни крайбрежие и средиземноморски видове, които в тази част на страната са преобладаващи. Освен тази фауна от Добруджа и Северното Черноморие, както и по главната верига на Стара планина навлизат широко разпространени евро-сибирски, холопалеарктични, карпатски и степни видове.

Разпространението на животинските видове се определя в резултат извършеното застрояване в местността Буджака и с особеностите на релефа, който обуславя различни растителни пояси, обитавани от различни фаунистични комплекси.

1.15.1. Безгръбначни животни

Проучвания свързани с действащия план за управление на ЗМ „Колокита“ не са правени. Обитаващите територията ѝ видове принадлежат към две големи екологични групи:

- сухоземни обитатели населяващи почвения слой, растителността, скалите и съоръженията с антропогенен произход;
- обитатели на крайбрежната ивица, псевдолиторал скали и пясъци;

От първата група най-многобройни са членестоногите (*Arthropoda*), като тревостоя се

населява от паякообразните (*Arachnida*) и насекомите (*Insecta*), чиито видово многообразие е повлияно от близостта на Черно море. Най-често срещните представители от тази група са от твърдокрилите (*Coleoptera*), които заемат около 40% от инсектофауната. От тях най-често срещани хоботниците (*Curculionidae*), листорогите бръмбари (*Scarabeidae*), представени от майския бръмбар (*Melolontha melolontha*), априлски бръмбар (*Rhisotrogus aequinoctalis*) и зеления бръмбар (*Anomala solida*), калинките (*Coccinellidae*) и златките (*Buprestidae*). От пеперудите *Lepidoptera* най-често срещани са вредителите в широколистните гори гъботворката (*Lymantria dispar*), а от редките районът е местообитание на *Lycaena dispar*, *Lycaena ottomanus* и *Melitaea trivialis*, които се срещат предимно в тази част на страната (Абаджиев, Бешков 2007). Почвения слой се обитава от прешленестите червеи, ларви на (*Coleoptera*), телени червеи (*Elateridae*), правокрыли щурци (*Gryllidae*) и скакалци (*Caelifera*), многоножки (*Myriapoda*), като от последните най-разпространени са обикновената скрипя (*Lithobius forficatus*) и сколопендрата (*Scolopendra cingulata*).

За **втората група** са характерни видове чийто начин на живот е свързан с морската среда и се срещат само в прибрежните части от акваторията на Черно крайбрежната ивица. Най-голямо е многообразието в частта от скалите и пясъчната ивица, която периодично остава под морската повърхност.

В Черно море са регистрирани 168 вида многочлестинести червеи (*Polychaeta*) от които тук се срещат в пясъците *Arenicola marina* и спирорбис *Spirorbis pusilla*. Молюските са представени от черната мида (*Mytilus galloprovincialis*) и по дребната *Mytilaster lineatus*, които живеят прикрепени за скалите. При отлив затварят черупките си и задържат в мантийната си празнина вода, така прекарват времето извън водата. В прибойната пясъчна ивица и дребен чакъл от Мидите (*Bivalvia*) се срещат донакс (*Donax trunculus*), донацила (*Donacilla cornea*), лопес (*Loripes lucinalis*), спизула (*Spisula triangularis*), луцинела (*Lucinella divaricata*) и лентидиум (*Lentidium mediterraneum*). Натурализиран вид от Атлантическия океан е мията (*Mya arenaria*).

От охлювите (*Gastropoda*) се срещат китайската шапчица (*Patella tarentina*), три вида гибули *Gibbula divaricata*, *Gibbula adriatica* и *Gibbula albida*, церитриума (*Cerithium vulgatum*), триция (*Tritia reticulata*), битиум (*Bittium reticulatum*), цитарелла (*Cythereella costata*), хидробия (*Hidrobia sp.*), нана (*Nana donovani*), триколия (*Tricolia pulla*) и рисоа (*Rissoa splendida*). Нормално по-горе посочените видове обитават морското дъно, което е постоянно под водната повърхност, но след по силно вълнение остават за по дълго на сушата в мокрия пясък, чакъл и изхвърлени водорасли. Понякога на брега могат да се видят парчета дърво, греди и дъски в които се срещат двата вида червей *Teredo navalis* и *T. utriculus*.

С най-много видове са представени членестоногите (*Arthropoda*), от които с прикрепен начин на живот са морските жълъди *Balanus improvisus*, *Balanus eburneus* и *Chthamalus stellatus*. Трите вида са доминантни за морско обитание **01A1 Черни миди и/или морски жълъди върху медиолиторални скали**, включено в Червената книга на България. Съгласно класификацията по EUNIS - A1.11 *Mytilus edulis* and/or barnacle communities. Заплахи за местообитанието са разливи на нефтопродукти вследствие аварии с танкери превозващи нефтопродукти и замърсяването на водите на Черно море поради заустване на битовофекални води. Опазването на местообитанието се гарантира с режимите за опазване на защитената местност с които заустване на битовофекални води не се допуска и Националният аварийен план за борба с нефтени разливи в Черно море (2011) приет с Решение № 973/29.12.2010 г. на Министерски съвет. В националния аварийен план за борба с нефтени разливи в Черно море територията на ЗМ „Колокита“ е включена като уязвима.

Свободно живеещите видове са представени от кривите раци от които в Черно море са установени 20 вида. Някои от тях са много редки и не са наблюдавани в ЗМ „Колокита“. В пясъчната ивица се срещат раците плувци *Macropipus holsatus*, *Portumnus latipes*, *Macropipus depurator*, *Liocarcinus arcuatus* (Вълканов 1938). Много рядък вид от раците плувци е синия рак плувец (*Callinectes sapidus*) от който само в отделни години са намирани единични екземпляри.

Скалистите участъци се обитават от каменния рак (*Pilumnus hirtellus*), *Xantho poressa*, зеления рак (*Carcinus maenas*), (*Carcinus aestuarii*) и мраморния рак (*Pachigrapsus marmoratus*), който прекарва по-продължително време извън водата. През пролетта излизат и по-едри видове от Черноморските криви раци: ракът пагур (*Cancer pagurus*) и каменния рак (*Eriphia verrucosa*).

Предимно в южната част на защитената местност, сред натрупания от вълните дребен чакъл и гравий се срещат раците отшелници *Clibanarius erythropus* и диогеновия рак (*Diogenes pugilator*), живеещи в черупки на охлюви най-често от видовете церитриум (*Cerithium vulgatum*) и триция (*Tritia reticulata*). Характерен вид за пясъчната ивица е крайбрежната ухолозка (щипалка) (*Labidura riparia*), която се среща в Райския залив. Други характерни видове за пясъчната ивица са представители от род *Cicindela*. Обитават близки до прибойната зона места, където намират храна сред изхвърлените от вълните водорасли. Регистрирани са видовете *Cicindela hybrida* и *Cicindela campestris*. От диптерите характерни видове са мухите *Hecamede albicans*, *Hersodromya curtipennis* и *Tethina cinerea*.

1.15.3. Земноводни и влечуги

Земноводни

На територията на защитената местност са установени 3 вида от разред Anura (Безопашати земноводни), като не е изключена и появата на други представители поради строителство на малки изкуствени водоеми с декоративна цел на близки до нея територии. Видовете, които са установени са сирийска (балканска) чесновница (*Pelobates syriacus*), голяма (кафява) крастава жаба (*Bufo bufo*) и зелена крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*).

Възможните местообитания на голямата (кафява) крастава жаба (*Bufo bufo*) и зелената крастава жаба (*Pseudepidalea viridis*) са местата с естествена растителност и дворовете в които е възможно укриване през деня. За сирийската (балканска) чесновница (*Pelobates syriacus*), възможните са в северозападната и югозападната част на ЗМ Колокита където са налични пясъчливи почви в които е възможно заравянето ѝ през деня.

Тъй като на територията на ЗМ Колокита липсват естествени водни обекти същата не е от значение за поддържане на устойчиви популации на регистрираните видове, а предоставя само временни местообитания за развитие и съзряване на възрастните.

Влечуги

От влечугите в района най-често се срещат представителите от **подразред Гущери** (**Sauria**) от семейство (*Lacertidae*) същински гущери, представени от кримския гущер (*Podarcis taurica*), стенния гущер (*Podarcis muralis*), ивичестия гущер (*Lacerta trilineata*), късокрак гущер (*Ablepharus kitaibelii*), горски гущер (*Darevskia praticola*) и зелен гущер (*Lacerta viridis*).

Тази част на черноморското крайбрежие се обитава и от балканския гекон (*Mediodactylus kotschy*). Видът е синантропен и най-често може да бъде видян вечер по стените на сградите. Зимува в цепнатини по сградите в застроената част на ЗМ Колокита. В най-

южната част се срещат два вида от род *Anguis* - слепок (*Anguis fragilis*) и жълтокоремник (*Pseudopus apodus*).

За територията на ЗМ са установени общо 9 вида гущери, обединени в 4 семейства.

Подразред Змии (*Serpentes*) На територията на ЗМ Колокита, по време на полевите теренните наблюдения са установени 3 вида. Това са сивата водна змия (*Natrix tessellata*), смокът мишкар (*Zamenis longissimus*) и големият стрелец (*Dolichophis caspius*), от които сивата водна змия е наблюдавана в скалистата заливаема от вълните част на защитената местност. В съседни на ЗМ Колокита са установени леопардовия смок (*Zamenis situla*), пъстрия смок (*Elaphe sauromates*), медянката (*Coronella austriaca*) и вдлъбнатоцелия смок (Наумов 2007). За Черноморското крайбрежие, южно от гр. Созопол е съобщавана черновратата стрелушка (*Platycephalus collaris*) (Наумов 2007). Пепелянката (*Vipera ammodytes*) е наблюдавана до административните сгради на Хелиотурс на около 400m югозападно от границите на ЗМ Колокита. Предвид разстоянията които изминават змиите по време на размножителния период и при търсене на храна отделни индивиди, които не са забелязани през последната година в защитената местност, би могло да навлизат в нея.

Въпреки застрояването, при постигнатите строителни параметри, наличието на озеленени площи и запазилите се петна с естествена растителност, предимно сезонното обитаване на сградите, то миграцията на индивиди по посока на защитената местност и обратно все още не е прекъсната. Миграцията на индивиди е най-силна през пролетта, в началото на размножителния сезон, преди активния туристически сезон и по-слаба през есента.

Разред Testudines (Костенурки) - Въпреки, че са много редки в южната част на защитената местност са представени и двата вида сухоземни костенурки - шипоопашата костенурка (*Eurotestudo hermanni*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*). Двата вида са включени в Приложение 3 на ЗБР и улавянето и унищожаването им са забранени.

1.15.4. Птици

От птиците според районирането по VOOS най-многобройни са представителите на палеоарктическият вид орнитофауна, следвани от европейския тип, холоарктичния, европейскотуркестанския, фауната на стария свят и средиземноморския тип орнитофауна, като най-многочислени са представителите на разред *Passeriformes* (Врабчови).

Птиците регистрирани в ЗМ Колокита влизат в състава на 3 големи групи:

- Прелетни птици прелитащи по източния миграционен път Виа понтика;
- Зимувачи птици;
- Местни, резидентни видове;

Птичето богатство на територията се характеризира с видове населяващи пояса на дъба, водолюбиви видове обитаващи акваторията на Черно море, обитатели на откритите площи, край населените места и синантропни видове гнездещи в подпокривни пространства в сградите стълбове от електропреносната мрежа и парковата растителност.

В запазилите се петна с дървесна растителност и храсталаци се срещат кос (*Turdus merula*), голям пъстър кълвач (*Dendrocopos major*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), черешарка зеленика (*Carduelis chloris*), голямо белогушо коприварче (*Sylvia communis*), голямо черноглаво коприварче (*Sylvia atricapilla*), обикновено конопарче (*Acanthis cannabina*), поен дрозд (*Turdus philomelos*), обикновената чинка (*Fringilla coelebs*), зеленика (*Carduelis chloris*), сива мухоловка (*Muscicapa striata*), сива овесарка (*Miliaria calandra*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), черноглава овесарка (*Emberiza melanocephala*), зеленогуша овесарка (*Emberiza cirrus*), бяла стърчиопашака (*Motacilla alba*), жълта стърчиопашака (*Motacilla*

flava), щиглец (*Carduelis carduelis*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), черночела сврачка (*Lanius minor*), малък маслинов присмехулник (*Hippolais pallida*) и др.

В дворовете на частта от ЗМ Колокита, която е застроена най-често срещаните се видове птици са домашно врабче (*Passer domesticus*), полско врабче (*Passer montanus*), градска лястовица (*Delichon urbica*), селска лястовица (*Hirundo rustica*), гугутка (*Streptopelia decaocto*), домашен гълъб (*Columba livia f. domestica*), обикновен скорец (*Sturnus vulgaris*), голям синигер (*Parus major*), син синигер (*Cyanistes caeruleus*), южен славей (*Luscinia megarhynchos*), червеногръдка (*Erithacus rubecula*), градинска червенопашка (*Phoenicurus phoenicurus*), качулата чучулига (*Galerida cristata*), сврака (*Pica pica*), сива врана (*Corvus corax*), чавка (*Corvus monedula*), бяла стърчиопашака (*Motacilla alba*), чухал (*Otus scops*), домашна кукумявка (*Athene noctua*), жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*) и др.

Откритите тревни фитоценози, разположени на запад от нос Колокита и в района около райския залив, формират орнитоценози предимно от наземно гнездящи видове. Доминанти сред тях са чучулигите (семейство *Alaudidae*). Освен полската (*Alauda arvensis*) и качулатата чучулига (*Galerida cristata*), макар и по-рядко тук гнездят бяла стърчиопашака (*Motacilla alba*), жълта стърчиопашака (*Motacilla flava*), щиглец (*Carduelis carduelis*), зеленика (*Carduelis chloris*), домашен гълъб (*Columba livia f. domestica*), домашно врабче (*Passer domesticus*), полско врабче (*Passer montanus*), градска лястовица (*Delichon urbica*), селска лястовица (*Hirundo rustica*), черногушо ливадарче (*Saxicola torquatus*), полска бъбрица (*Anthus campestris*).

По пясъчната ивица в Райския залив се срещат жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), бяла стърчиопашка (*Motacilla alba*), домашно врабче (*Passer domesticus*), полско врабче (*Passer montanus*), речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), морски дъждосвирец (*Charadrius alexandrinus*), трипръст брегобегач (*Calidris alba*), малък брегобегач (*Calidris minuta*), голям червеноног брегобегач (*Tringa erythropus*), голям зеленоног водобегач (*Tringa totanus*), малък зеленоног водобегач (*Tringa stagnatilis*) и голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*).

По Черноморското крайбрежие преминава източния миграционен път Виа Понтика по който прелитат по време на сезонните си миграции около 90 000 грабливи птици, 30 000 пеликана и 240 000 щъркели. Общият брой на прелитатщите птици варира от 110 000- 200 000 през пролетта и 330 000 – 550 000 през есента (Мичев et al 2012). По този път прелитат белия щъркел (*Ciconia ciconia*), черния щъркел (*Ciconia nigra*), обикновения мишелов (*Buteo buteo*), малкия креслив орел (*Aquila pomarina*), осояда (*Pernis apivorus*), соколът орко (*Falco subbuteo*), обикновената ветрушка (керкенец), (*Falco tinnunculus*) и вечерната ветрушка (*Falco vesperinus*), а от по редките видове големия креслив орел (*Aquila clanga*), черната каня (*Milvus migrans*), египетския лешояд (*Neophron percnopterus*) и др.

От групата на водолюбивите птици отделни индивиди прелитат над ЗМ Колокита, но от значение за тях е акваторията на Черно море и водните площи между скалите в района на Райския залив.

1.15.5. Бозайници

На ограничени площи в защитената местност са запазени подходящи местообитания и временно пребиваване на средни и дребни бозайници- предимно видове, активни през нощта и навлизащи в покрайнините на населените места, укриващи се в храсталаци, високи треви и подземни убежища.

Временно пребиваващи на територията на защитената местност са лисица (*Vulpes vulpes*), язовец (*Meles meles*), черен пор (*Mustela putorius*), бялка (*Martes foina*) и невестулка (*Mustela nivalis*). Присъствието и на първите два вида е установено в близките площи от горския фонд и вероятно отделни места от защитената територия се пресичат при търсене на храна. Хищниците от семейство порови (*Mustelidae*) черен пор (*Mustela putorius*), бялка (*Martes foina*) и невестулка (*Mustela nivalis*) вероятно обитават покрайнините на гр. Созопол, които са застроени с временни постройки за отглеждане на селскостопански животни, района на Месаря, и на запад от пътя Созопол – Каваците. Понякога се заселват и на тавани в жилищни постройки. При търсене на храна нощем отделни индивиди пресичат защитената местност.

От представителите на сем. Порови (*Mustelidae*) е установена единствено евразийската видра (*Lutra lutra*), като постоянно пребиваващ в защитената местност вид. В района са налични два хабитата, подходящи като местообитания за вида (Георгиев 2005), скалисти участъци от Черноморския бряг и пясъчни плажове. По южното Черноморско крайбрежие подходящ хабитат са скалистите брегове с дължина над 5km или отдалечени на не повече от 3-4km от сладководен източник (Георгиев 1992). Видът е установен в сладководен източник (ез. Алепу) на 4km южно от защитената местност (Вълчанов 2006 неп. данни) и в акваторията на Черно море около Созопол (анкета сред рибари от гр. Созопол). Отстоянието до ез. Алепу е в границите на разстоянията на които се придвижват видрите в застия от тях индивидуален участък, което потвърждава наличието ѝ в ЗМ Колокита.

Заплахите за видрата (*Lutra lutra*) които водят до намаляване на числеността ѝ (Георгиев, Кошев 2005) са следните:

1. Пряко въздействащи негативни антропогенни фактори.
 - 1.1. Застрелване на екземпляри. Значимост критична.
 - 1.2. Убиване с различни видове капани. Значимост критична.
 - 1.3. Разкопаване на дупки и унищожаване на млади. Значимост средна до висока.
 - 1.4. Убиване от автомобили на шосета. Значимост ниска до средна.
 - 1.5. Удавяне в риболовни уреди. Значимост висока.
 - 1.6. Убиване от кучета. Значимост средна.
2. Косвено въздействащи негативни антропогенни фактори.
 - 2.1. Разрушаване на местообитанията: добив на инертни материали, обезлесяване: сечи, опожаряване, паша, корекции на реки, строеж на ВЕЦ-ве. Значимост критична.
 - 2.2. Замърсяване на водите. Значимост висока до критична.
 - 2.3. Безпокойство. Значимост ниска до средна.
 - 2.4. Унищожаване на хранителната база. Значимост висока.
 - 2.5. Пазарен интерес към кожи. Значимост ниска, но критична в отделни райони (предстои проучване).
 - 2.6. Интерес към органи от тялото със знахарка цел. Значимост ниска.

С прилагането на плана за управление на защитената местност заплахите за вида са лимитирани. Следва да бъде преразгледана значимостта на въздействията поради удавяне след оплитане в риболовни уреди в Черно море. За риболов в Черно море се използват селективни хрилни мрежи с дебелина на тирето 0,18 – 0,27mm, което лесно може да бъде разкъсано от попаднала в тях видра. По-голяма е вероятността от оплитане в неселективни тристенни мрежи, каквито вече не се използват.

В южната част на ЗМ Колокита са съхранени обитания на по-дребните бозайници: язовец (*Meles meles*), белокоремест таралеж (*Erinaceus europaeus*), невестулка (*Mustela niwalis*), горска мишка (*Apodemus sylvaticus*), белокоремна белозъбка (*Crocidura leucodon*) и малка

белозъбка (*Crocidura suaveolens*), обикновена полевка (*Microtus arvalis*), къртица (*Talpa europaea*), и див заек (*Lepus europaeus*). Въпреки застрояването в западната част на ЗМ Колокита, което е довело до изолацията на местообитанията на дребните бозайници от тези в североизточните склонове на Куку баир, поради сезонното обитаване на сградите и нощния начин на живот на видовете, възможностите за обмен на генетичен материал с популациите населяващи териториите на запад от местността Буджака все още не са прекъснати.

В радиус от 15km са налични благоприятни подземни местообитания на прилепната фауна, изоставени минни галерии в рид Бакърлъка, абразивни пещери в района на Маслен нос, скални цепки, гори и подпокривни пространства в близките сгради, чиито обитатели прелитат над ЗМ Колокита. В района се срещат дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*), дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), остроух нощник (*Myotis blythii*), дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), голям нощник (*Myotis myotis*), средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), ръждив вечерник (*Nyctalus noctula*), кафяво прилепче (*Pipistrellus pipistrellus*), натузиево прилепче (*Pipistrellus nathusii*) и полунощен прилеп (*Eptesicus serotinus*). Някои от тях като кафявото прилепче (*Pipistrellus pipistrellus*) и натузиево прилепче (*Pipistrellus nathusii*) са с по-голямо изобилие през есента, когато извършват миграции на стотици километри от летните си убежища.

Видов състав на фауната в Защитена местност "Колокита" е представен в Приложение №2 към плана за управление.

КУЛТУРНА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.16. Ползване на обекта и социално-икономически аспекти

1.16.1. Население и демографска характеристика (включително трудова заетост и образователна структура)

Община Созопол в чиито граници попада защитената територия, обект на настоящия план за управление е с население 12 610 души и представлява 3 % от общото население на Бургаска област. Созопол е сред общините със силно променлив брой на пребиваващите, свързан със сезонността и мащабите на морския туризъм. Това оказва значително влияние върху потребностите за развитие на социалната и техническата инфраструктура. В общинският център - град Созопол е съсредоточено 33,7% (4 285 д.) от населението на общината и през последните години не се наблюдават съществени изменения.

Възрастовата структура на населението в общината е по - неблагоприятна от тази за областта, района и страната, което се дължи на влошения възрастов профил на селското население. За периода 2002-2007 г., се очертава постепенно намаление на броя и дела на младите хора под 15 г. Контингентите от 15 до 64 г. и лицата на 65 и повече години нарастват като относителен дял и абсолютен брой. Съотношението между трите основни възрастови групи за община Созопол (0-17г.; 18-60 г.; 60+ г.) е съответно 4:15:6. Делът на трудоспособните хора е висок, но младите намаляват. Град Созопол е със сравнително по-благоприятна възрастова структура – с относително висок дял на лицата във възрастовата група 18-60 г. (66.7%), с дял на децата (11.5%), близък до средния за страната (13.8%) и за областта (14.8%).

Икономически активното население, формиращо се от заети и безработни е около 5 502 д. за 2011г. Коефициентът на икономическа активност (45,8%) е по-нисък от този за

страната. Основен проблем в заетостта е подчертаната ѝ сезонност и прогресиращо свиване в аграрния сектор и индустрията.

Образователното равнище на населението на община Созопол е ниско, около 49,4% от него, е с по-ниско от средното образование, 38,3% със средно образование и 11 % с висше образование. Образователното равнище нараства, но е чувствително под средното за областта и страната.

1.16.2. Селищна мрежа

Територията на Защитена местност „Колокита“ попада в землището на град Созопол, които е основен функционален и административен център в Община Созопол. Рекреационно туристическия потенциал на крайбрежния район (природен и антропогенен) е основна предпоставка за развитието на Созопол и разрастване на селищната територия. По протежението на залива Коренята до полуостров Буджака се намира най-новата част на града — квартал Харманите. Полуостров Буджака и заливът Каваци бележат южната граница на града.

Град Созопол със своята хотелска и обслужваща база както и прилежащите урбанизирани територии с преобладаващо курортно-туристически функции и ползване, къмпингите „Каваци“ и „Смокиня“, инфраструктурни обекти и сгради, близко разположения републикански път II-99 с интензивен автомобилен трафик формират силно урбанизирания и раздвижен крайбрежен ландшафт, обекти и туристически маршрути на културния туризъм, които оказват социално-икономически, културни и екологически въздействия върху защитената местност.

Границите на ЗМ спрямо прилежащите населени места и селищни образувания включително и пътна мрежа са представени на обзорна карта мащаб 1:20 000 в Приложение №3.

1.16.3. Техническа инфраструктура, застроени площи и сгради

1.16.3.1. Транспортна инфраструктура – Основния достъп до територията се осигурява от IV път 90065 (ул.Виа Понтика) граничещ със защитената местност в продължение на 4 km. Участъка от пътя е в сравнително добро експлоатационно състояние. Връзките на ЗМ „Колокита“ с главна пътна мрежа се осъществяват посредством второкласен път II-99 (Бургас – Созопол – Приморско).

В зона 2 „Многофункционална“ е изградена второстепенна улична мрежа, включваща отделни участъци, осигуряващи достъп до съществуващите вилни сгради. Дължината на пътните участъци е 2568 m с асфалтова настилка и добро състояние.

В границите на защитената местност като отклонения от главния път (IV път 90065) са се формирали единични отсечки с характеристики на черни пътища, без настилка които имат стабилно земно покритие и по тях може да се навлезе с автомобил. В района на нос Христос и нос Свети Стефан тези пътища достигат до скалистия бряг.

Към момента на територията на защитената местност няма обособени пешеходни туристически пътеки и маршрути.

1.16.3.2. Енергоснабдителни мрежи и съоръжения

Територията се електроснабдява с напрежение 20 kV чрез въздушни електропроводи от подстанция 110/20 kV „Созопол“, която е основен възел на преносната система за общината с инсталирана мощност 41 kW.

1.16.3.3. Водоснабдителни и канализационни мрежи и съоръжения

За водоснабдяване на град Созопол се използват местни източници, но основен водоизточник е водоснабдителна система Ясна поляна, включваща и едноименния язовир. Водоснабдяването в района на м. Буджака, включително и териториите в ЗМ се осъществява посредством водопроводни отклонения от северен магистрален водопровод на ВС Ясна поляна. Изградени са три главни водопроводни клонове обхождащи цялата територия.

Отвеждането на отпадните води от територията на ЗМ се осъществява от един главен канализационен колектор и заустваните в него второстепенни клонове. Водите от него гравитачно постъпват в съществуваща канална помпена станция (КПС), която тласка отпадъчните води от района към канализационната мрежа на гр.Созопол. Отпадъчните води от гр.Созопол се заустват без пречистване в района на пристанище Созопол, което е на противоположната страна на града и отдалечено на около 2 km от ЗМ. В района на защитената местност няма регистрирани канализационни и индивидуални зауствания.

Отпадъчните води на част от обектите се събират в безотточни резервоари или локални пречиствателни станции за отпадъчни води (ЛПСОВ). Със специализиран транспорт отпадъчните води от тези съоръжения се извозват до най- близките ПСОВ за последваща обработка.

Созопол няма изградена пречиствателна станция, като в момента (2012) замърсените води се изхвърлят чрез дълбоководно заустване в Черно море. Има проект за изграждането на пречиствателна станция, която да обхване изграждането и модернизацията на канализационната система „Созопол-Черноморец-Равадиново“, включително и морските курорти Аркутино, къмпинг „Златна рибка“, къмпинг „Кавази“, къмпинг „Смокиня“, „Веселие“ и местността Буджака.

По проекта е заложено изграждане на Канална помпена станция – КПС”Буджака,, отвеждаща отпадъчните води от имотите в Зона 2 – многофункционална до „ПСОВ – Созопол” .

1.16.3.4. Застроени площи и сгради

Съществуващите сгради на територията на ЗМ „Колокита“, като брой и застроена площ (ЗП) на сградите са описани в Таблица 1-13. Предназначението на всички сгради е **„вилни сгради за индивидуален отдых и временно обитаване“**, съгласно определените в ПУ от 2001г. режим и условия за строителство в Зона 2. Информацията е отразена на Карта „Застроени площи и сгради“, М 1:2 500, представена в Приложение №3.

➤ *Интереси за ново строителство, рекреация и разширение на съществуващи сгради*

Наличието на благоприятни условия за развитие на рекреационен и културен туризъм, съчетанието на скалисти брегове и плажни ивици са изключително привлекателни за туристите. Към защитената местност има проявен интерес за строителство на вилни сгради за краткосрочен отдых, както и от страна на чуждестранни инвеститори за изграждането на курортно-туристически комплекси и ваканционни селища.

Всички интереси за ново строителство са представени по-горе в Таблица: *Подробни устройствени планове (ПУП) в процедура по одобряване.*

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

Таблица 1-13. Списък на имоти в които е извършено строителство											
№ на имот по КК	Брой сгради	Застроена площ - сгради, m ²	Обща площ на имота (m ²)	№ на имот по КК	Брой сгради	Застроена площ - сгради, m ²	Обща площ на имота (m ²)	№ на имот по КК	Брой сгради	Застроена площ - сгради, m ²	Обща площ на имота (m ²)
4.27	2	183	1041	6.145	3	533	2732	8.598	2	183	1032
4.28	2	284	1357	6.147	5	322	1060	8.614	1	70	465
4.30	1	1063	3955	6.148	2	419	2730	8.621	1	176	1990
4.31	1	413	2175	6.149	5	881	6574	8.631	1	24	1022
4.33	1	156	669	6.157	1	162	937	8.650	1	99	580
4.35	3	404	1966	6.193	89	10711	84784	8.651	2	167	1001
4.37	1	300	1437	6.198	5	796	2530	8.652	1	7	599
4.38	1	329	1477	6.199	2	451	2040	8.660	1	316	1508
4.40	3	258	1287	6.733	1	95	603	8.662	1	192	502
4.50	2	221	1006	6.741	1	656	3627	8.849	2	304	1206
4.57	6	731	3467	6.750	1	338	2403	8.850	3	305	1210
4.58	3	509	2424	6.754	3	589	9035	8.851	1	119	1201
4.68	1	199	877	8.41	4	749	2626	8.873	1	203	933
4.70	1	123	594	8.52	7	714	3411	8.874	1	101	505
4.71	1	135	603	8.64	3	290	2545	8.896	8	1567	4254
4.73	2	249	716	8.75	3	306	893	8.907	1	134	665
4.291	1	254	814	8.78	3	431	1941	8.913	1	178	673
4.313	2	185	862	8.101	5	284	1491	8.922	1	98	289
6.1	2	420	2573	8.102	2	195	1218	8.923	2	284	868
6.5	1	368	1817	8.130	1	168	1025	8.926	1	50	761
6.7	6	828	3383	8.134	5	647	3449	8.931	1	41	2364
6.11	2	679	2840	8.179	1	253	1538	8.951	1	208	886
6.15	1	149	1485	8.185	2	240	1126	8.952	1	98	1037
6.44	1	60	494	8.203	4	483	2118	8.953	1	156	1126
6.45	3	285	3801	8.207	1	90	1176	8.955	9	636	2240
6.50	1	176	797	8.208	4	576	2739	8.974	5	589	3001
6.64	1	192	4020	8.209	2	160	1323	8.994	4	426	1812
6.66	1	237	955	8.210	1	106	1306	8.1012	1	69	338
6.87	2	297	3150	8.216	5	1609	8863	Общо за ЗМ	302	42112	
6.90	1	295	1229	8.237	1	126	960				
6.91	2	465	2434	8.540	1	166	774				
6.100	3	192	903	8.549	4	233	1172				
6.111	2	330	2037	8.569	3	249	871				
6.127	1	177	1138	8.574	2	138	421	Забележка – застроени са тези площи попадащи в контура на сграда.			

1.16.4. Селско стопанство

Земеделските земи заемат малка част, около 13.8%, от територията на ЗМ, главно лозя и изоставени трайни насаждения. Преобладаващата категория на тези земи е VIII (осма). Основната част от земите се ползват по така наречения Параграф 4, а повечето от 1990 г. не се обработват. Поради ниската продуктивност на селскостопанските площи (плитки почви с ниско хумусно съдържание) голям брой от собствениците им са поискали промяна на предназначението им за неземеделски нужди.

Таблица 1-13. Разпределение на земеделските земи в ЗМ „Колокита“ по вид на ползване

Земеделска територия	Площ, m ²
Изоставена орна земя	14276
Изоставени трайни насаждения	27865
За селскостоп., горски ведомствен път	6756
За друг вид недървопроизводителна горска площ	2369
Лозе	35233
Пасище	913
Общо	88474

1.16.5. Лов, риболов, събиране на природни продукти

Защитената местност и по-точно територията заета от скални образувания и фиорди се ползва като място за любителски риболов с въдици. Територията предлага интересни места за подводен и спортен риболов.

Риболов основно професионално се практикува във водите на Черно море. В южната част на територията има изграден малък пристан за рибарски лодки. В близост до територията се намира й далян „Чайка“.

На територията на ЗМ „Колокита“ няма установено ползване на ресурси за стопански цели, както и нарушения на режима.

1.16.6. Туризъм, рекреация, спорт, предлагани услуги

➤ Актуални тенденции в развитието на туризма и предвижданията на общината за неговото развитие

Актуалните тенденции в сектора са свързани с постигане на устойчиво и балансирано развитие на туризма в съответствие с икономическите, социални и екологични аспекти.

Стратегията за развитие на туризма в Община Созопол се изразява в създаване на условия и предпоставки за развитие на икономически рентабилен, екологично щадящ и социално приемлив туризъм чрез реализация на съгласувани проекти, водещи до повишена ефективност и конкурентоспособност на продукта.

Предвижданията на общината Созопол за развитие на устойчив и ефективен туризъм включват изпълнение на следните мерки заложи в Общинският план за развитие и Програма за устойчиво развитие на туризма в община Созопол, 2009 – 2013г.:

I. „Изграждане и подновяване на туристическата инфраструктура“

- Разработване на маршрути и беседи за посещения на природни забележителности – р-т „Пясъчна лилия“, ЗМ „Колокита“, блато „Алепу“, нос „Агалина“ и др.
- Благоустрояване на мрежата от пешеходни алеи
- Изграждане на нови пешеходни алеи и екопътеки

II. „Подобряване реклама и маркетинга на туристическите продукти“

- Изработване на нови рекламни материали – справочници, пътеводители, карти, брошури, указателни знаци
- Инициране и провеждане на туристически семинари, изложби, презентации и конкурси

III. Подобряване качеството на туристическото предлагане

- Създаване на система за граждански контрол върху качеството на туристическото обслужване.

V. Подобряване на околната среда и условията за алтернативни форми на туризъм

- Подкрепа за развитието на алтернативни, специфични и местни форми на туризъм
- Увеличаване дела на туристическата база с целогодишна експлоатация
- Организиране на събития с регионален, национален и международен обхват
- Разработване на съвместни туристически продукти със съседни страни или други целеви пазари

➤ Развитие на туризъм свързан със Защитена местност Колокита

Поради естественото зонироване на територията на скални образувания и фиорди, разположени непосредствено на брега, туристически интерес представлява само първа зона. На настоящият етап защитената местност не се ползва активно като туристически обект. Няма организирани посетителки и наблюдателни центрове.

На територия се осъществява предимно рекреационна дейност или т.н. *вилен отдих*, който е много добра форма на индивидуален отдих и временно обитаване, при фокусиране върху определени сегменти на туристическия пазар (например семейства с деца). Посетителите, ориентирани към този вид туризъм, предлагащ добри възможности за отдих (разтоварване), се отнасят към възрастовата група от 25 до 50 години, по-добре образовани и по-отговорни спрямо нуждите на околната среда и социалните нужди на региона.

Районът предлага отлични възможности за развитие на пешеходен и вело-туризъм, риболов, гмуркане и други водни спортове.

Подходящи места за гмуркане:

- **Нос Колокита:** Красиви пукнатини в бреговата линия на дълбочина от 5 до 20 метра.

Интересна забележителност е потъналият през 1941г. кораб Родина - един от деветте довоенни български товарни параходи, собственост на Българско Търговско Параходно Дружество. На 19.09.1941г. Родина пътува, натоварена с товар от зърно от Истанбул за Варна, охранявана от два български миненосеца. В района на Созопол, срещу нос Колокита, корабът се натъква едновременно на две мини от българско минно заграждение и потъва. Днес корабът лежи добре запазен на средна дълбочина около 35-39 метра под крен от 45°. Възвишение от дъното - 14 метра. Носовите котви са на местата си. Свободно може да се влезе в надстройката и трюмовете, които са празни. Координати 42°24.'N ; 27°46.'E.

- **Залива св. Стефан:** Това е място където могат да се видят красиви подводни скали обрасли с прочутата черноморска черна мида. Друга подводна атракция в залива е огромна древна котва. Дълбочина до 20 метра.

Черноморският басейн, природните дадености, съчетани с мекия климат, културно-историческото наследство, съществуващата добре развита туристическа инфраструктура, предопределят потенциала на тази територия за рекреация: курортно строителство, вилни зони, краткотраен отдих, познавателен, екологичен туризъм и т.н.

➤ **Анализ и оценка на въздействието на туризма в района върху елементите на природния комплекс**

Основните видове туризъм които се практикуват в района около Защитената местност са морски рекреационен, културен и исторически туризъм. С най-голямо значение и мащабност (организираните групи туристи, съсредоточени в сравнително кратък период от годината и на малки пространства) е морският туризъм. Характерно за него е подчертана сезонност. Върховото натоварване е през интервала юли-август. Основните туристически дестинации разположени около ЗМ „Колокита“ са град Созопол, къмпингите „Кавади“ и „Смокиня“. Защитената местност не е включена в туристическите маршрути и основните дестинации в района, поради което не са наблюдавани интензивни потоци от организирани групи туристи. Територията се посещава от индивидуални (малки групи) туристи, като средната продължителност на престоя е от 4-5 дни.

Въздействието на практикуваната туристическа дейност в района върху природния комплекс може да се определи със слаба степен. Не се наблюдават значими негативни процеси или влошаване състоянието на компонентите на средата. Ползването на къмпингите и курортно-туристическите обекти не застрашават или застрашава слабо консервационно значими елементи от биологичното и ландшафтно разнообразие, като при протичането на естествените екологични процеси възобновяването и възстановяването са бързи.

Основните влияния върху природния комплекс от туристическата дейност са в резултат на ниска култура на туристите. Въпреки, че е установена е тенденция към нейното подобряване у масовите туристи, през туристическия сезон около плажната ивица, пътеки, обекти за настаняване и др. се наблюдава изхвърляне на битови отпадъци. Преминаване извън определените пътеки и алеи за пешеходци, което води до утъпкване и нарушаване на растителността, паркиране върху зелени площи, навлизане с моторни превозни средства до самия бряг и др.

Туризмът и отдишът зависят изключително много от качеството на природната и културната среда, а и самите те влияят върху нея. Когато управлението им е лошо или излезе извън контрол, туризмът и почивната дейност могат да се превърнат в източник на замърсяване за околната среда.

1.17. Културно - историческо наследство

На територията на защитената местност се намира **Могилен некропол в м. „Колокита“**, основен и неделим елемент от античен некропол на Аполония. Същият притежава статут на археологически паметник на културата, съгласно РМС №1711/1962г. Териториалният му обхват включва имот с кадастрален номер 6243, м. „Буджака“, землище гр. Созопол. Границите и режимите за ползване на територията и охранителната зона на обекта, като археологически паметник на културата са определени с Протокол от 10.05.2006г. (Приложение №5) в изпълнение на Заповед №РД09-159/02.05.2006г. на Министерство на културата.

На територията на археологическия паметник на културата „Античен некропол на Аполония (V-III в. пр. Хр.)“, разположен в м. Буджака на гр. Созопол през 2005г. под ръководството на арх. Димитър Недев и К. Панайотова са проведени спасителни разкопки в имоти №5070, №VIII-5090 и №005073. Проучени са 43 гробни комплекса, обредни огнища и ритуални площадки, свързани с извършван погребален обряд. Некрополният комплекс датира с многобройни материали и гробен инвентар от края на V – началото на III в. пр. Хр. Преобладават погребения, извършени в обикновени гробни ями, някои от които вкопани в материка (шистова скала).

Некрополния комплекс от части попада върху трасето на античен водопровод. От него е разкрит участък с дължина 50m. Тръбите са керамични с оловни ленти между отделните сегменти. Съоръжението датира от края на V – първата половина на IV в пр. Хр. В североизточната част на изкопа е разкрит участък от антична каменоломна, в която по късно са изградени гробни съоръжения. Археологически разкопки продължават и до днес. Констатирана е висока концентрация на находки и други археологически структури, свързани с погребални практики на населението на Аполония Понтика.

Релефът на Колокита като цяло е начупен от древни тракийски могили. Десет от тях са разкопани от френския консул в Бургас в края на 19 век и от там за Лувъра са отнесени десетки антични рисувани съдове от V и IV век пр. Хр. Те са били поставени в гробниците на траки, жители на Аполония, погребани по тракийски обичай.

През 2006г. под ръководството на ст.н.с. д-р Анелия Божкова е проучена могила № 8 от некропола на нос Колокита, южно от Созопол. Почти навсякъде в насипа, който се състои от пръст и необработени камъни, са открити фрагменти от амфори, някои от които с амфорни печати. На нивото на материка е регистриран и документиран пръстен от различни по големина камъни. В северозападния сектор е разчистена и втора, по-малка каменна полудъга, която е долепена до голямо струпване от над 17 цели амфори с хераклеяски произход. Именно те датират изграждането на могилата около средата на първата половина на IV в. пр. Хр. В насипа са открити и фрагменти от амфори от други центрове от първата половина на IV в. пр. Хр., както и от чернофирнисов съд *cup-skyphos* от същото време.

Могилата от нос "Колокита" край Аполония е разположена на една от височините, издигащи се над околния терен и бележещи границите на плоския аполонийски некропол (Цанева, М., 1986, 612). Стригилата в тази могила е открита периферно каменно съоръжение в IV в. пр. Хр. До него е разкрито специално място оформено като жертвена площадка. Това погребение е с инвентар от червенофигурни съдове, което прави датировката му сравнително точна. Освен това са открити като гробен инвентар бронзови пръстени и две бронзови стригили.

Културното и историческо наследство /КИН/ е основна предпоставка и ресурс за развитие на познавателния туризъм, който придобива все по-голяма популярност. В настоящия План са описани онези обекти на КИН в Община Созопол, които в съчетание с уникалните природни дадености могат да окажат съществено влияние върху устойчивото развитие на района.

Територията на Община Созопол, е населявана от най-древни времена и притежава богато културно и археологическо наследство, създадено от различни цивилизации. За начало на заселването на този район се смята последната четвърт на петото хилядолетие пр. Хр. Археологическите находки свидетелстват за присъствието на траките като негови първи обитатели. Созопол е един от най-ранните градове по Българското Черноморие, датиращ от преди 2610 г.

Първото селище тук възниква в края на VI в. пр. Хр. и датира от епохата на късния неолит. Подводните проучвания в акваторията на съвременното пристанище разкриват останки на потънало селище от късния халколит и раннобронзовата епоха в края на V хил. и началото на III хил. пр. Хр. Открити са керамични съдове, каменни и костени оръдия на труда.

Градът е основан през 610 г. пр.Хр. като елинска колония от милетски гърци с името Аполония Понтика. Името вероятно е избрано от преселниците от йониските полиси Милет и Фокея при подготовката на експедицията им. Освен че моряците са водени от волята на делфийската жрица Пития, техният стремеж е с благоволенieto на нейния повелител бог Аполон да достигнат добри брегове. В началото на V в. пр. Хр. аполонийци издигат в градския му храм колосална бронзова статуя на Аполон Лечител, изваяна от прочутия скулптор Каламис.

През 1965г. Старият град на Созопол е обявен за архитектурно-исторически резерват. Символ и емблема на Созопол е котвата – неизменен знак върху монетите, които Аполония сече още от края на VI в. пр.Хр.

Културно-исторически забележителности:

Архитектурно-историческият комплекс „Южна крепостна стена и кула“ съчетава елементи от различни епохи – древен кладенец (IV – III в.пр. Хр.); част от ранновизантийска стопанска сграда от V – VI век, в която е представена музейна сбирка; средновековна крепостна стена и кула и прилежащи стопански постройки; изложбена зала за съвременна живопис, скулптура и камерни концерти; реставрирана традиционна къща – архитектурен паметник от XVIII-XIX в.

Некрополи на античната Аполония Понтика

- в м. „Калфата“ (втора половина на V – края на III в.пр.Хр.) – на около 2,5 km южно от Стария град;
- в м. Каваците и местността Солинария (втора половина на IV – края на III в.пр.Хр.);
- в “Морската градина”;
- в м. Харманите;
- могилен некропол на нос Колокита
- в м. Буджака – откритите при спасителните археологически разкопки материали датират некропола към V – III в. пр.Хр.

През 1978 г. е създаден **археологическият музей гр.Созопол**, представящ древната история на Созопол и района с материали от праисторията, античността и средновековието – свидетелства за материалната и духовна култура на населението, обитавало територията от V – IV хил.пр.Хр. до XVII в. Музеят е включен под № 8 в списъка на 100-те национални туристически обекта.

Средновековен християнски комплекс – разположен е в центъра на града, северно от църквата „Св. Георги Победоносец“, между улиците „Аполония“ и „Св. Св. Кирил и Методий“. Установени са три строителни периода:

- XI век с класически базиликален план;
- края на XI до края на XIV в. – с реконструкция на базиликалния план в кръстокуполен;
- края на XIV началото на XVII в. – с преустройство, свързано с нападението на Созопол през 1366 година от Амадей Савойски и установяване на Созополската епископия.

В края на XVII в. комплексът е унищожен от турската власт под предлог, че в него се укриват пирати.

Църквата „Св. Богородица“ (XV в.) е паметник на културата с национално значение. Дълбоко вкопана в земята, тя се намира в Стария град, върху основите на по-ранен средновековен храм. През XVIII век е украсена с изящен дърворезбован иконостас, дело на дебърските майстори от Западномакедонската школа. През 1927 г. църквата е обявена

за народна старина, а през 1962 г. иконостасът ѝ получава статут на художествен паметник на културата с национално значение.

Църква „Св. Георги“ (1867) – притежава ценни икони и интересен дърворезбован иконостас.

Църква „Св. Зосим“ (1857) – разположена е в Градския парк, върху основите на по-ранен средновековен храм. Св. Зосим е считан за созополски мъченик и името му се ползва с изключителна популярност в града. На западната фасада на църквата, вдясно от входа, е вградена мраморна надгробна плоча от V в. пр.Хр. на аполонийска гражданка от античния Амфиполис (днес близо до гр. Кавала, Гърция). Иконите в църквата са дело на възрожденския иконописец Димитър Созополчанина.

Църквата „Св. Св. Кирил и Методий“ (1888) е дело на архитекта Уста Генчо. Съхранява изящния иконостас от дърворезба на разрушения през 60-те години на XX век православен созополски храм „Св. Иван Богослов“.

Природен и археологически резерват остров „Св. Иван“ – най-големият от петте острова по българския Черноморски бряг. Тук са открити следи от тракийско светилище от VII в. пр.Хр., древногръцки храм, вероятно посветен на Аполон Лечител (V в.пр. Хр.), останки от манастира „Св. Йоан Предтеча“, античен фар, руско военно гробище. През 2001 г. територията на островите „Св. Иван“ и „Св. Петър“ и принадлежащата им акватория са обявени с Разпореждане на МС №36/21.11.2001г. за паметници на културата с национално значение.

На територията на Община Созопол като паметници на култура с категория национално значение са обявени още 4 обекта:

Населено място/землище	Обект	Вид
град Созопол	Стара част на град Созопол	Архитектурно-исторически резерват
град Созопол	Къща на Куртиди „Тракийска къща“	Архитектурно-строителен
град Созопол	Църква „Св.Богородица“ и къща в двора Иконостасът на църквата „Св.Богородица“	Народна старина Архитектурно-строителен Худ.
град Созопол	Къща Ана Трендафилова	Архитектурно-строителен

***Източник:** Регистър на паметниците на културата от категорията „с национално значение“. Министерство на културата-2012г.*

Стара част на град Созопол е обявена с Решение на Бюрото на МС №320 от 07.09.1974г. за архитектурно-исторически резерват.

1.18. Ландшафт

Ландшафтът е единство на взаимовръзки и взаимозависимости между отделните ландшафтни компоненти: релефа с геоложката основа, климата, водите, почвената покривка, растителността, животинския свят и дейността на човека, които определят спецификата на географските екологични процеси и явления върху дадена част на земната повърхност като относително хомогенна и териториална цялост.

1.18.1. Структура на ландшафта

Съгласно системата на регионалните таксономични единици при ландшафтното райониране на България, (*География на България, Монография БАН, С., 1997г.*), ЗМ „Колокита“ попада в следната регионална ландшафтна структура:

4Г. МЕЖДУПЛАНИНСКА ЗОНАЛНА ОБЛАСТ НА ТРАКИЙСКАТА НИЗИНА И ЮГОИЗТОЧНОБЪЛГАРСКИТЕ НИСКИ ПЛАНИНИ

XXIV. Странджанска подобласт

126. Росенско-Медноридски ландшафтен район.

Този ландшафтен район се отличава със силна разчлененост на бреговата ивица, обширни заливи с плажни ивици, дюни и високи скалисти брегове. Видовата диференциация на ландшафтите на територията на защитената местност е определена съгласно *“Базисна геоекологична класификация на ландшафтите в България”, проф.П.Петров, С. 1989г.*, според която типологична ландшафтна структура на обекта, принадлежи към:

Числен индекс	Таксономичен ранг	Определение
2	клас	Междупланински равнинни ландшафти
2.6.	тип	Средиземноморски аквални и субаквални ландшафти
2.6.13.	подтип	Ландшафт на субаквалните плажове и приморски брегове
2.6.13.26	група	Ландшафт на скалните клифове и брегове

1.18.2. Естетически качества

Естетическите качества на ландшафта на ЗМ „Колокита“ и прилежащите територии са оценени според реалните дадености и разнообразие на видовете ландшафтни елементи, както и според чувствата, които предизвиква у наблюдателя. Така в оценка са отразени едновременно обективно съществуващата реална среда и психологическата реакция на възприемащия я човек. Използвани са комплексни показатели – категоричност (доминантност), пространственост (пространствена динамика), колорит (графичност, изразителност); естественост, съхраненост и разнообразие.

Като основен елемент на ландшафта, морската акватория заедно със (скалистия и силно разчленен бряг) имат доминиращо значение при определяне на цялостния облик на територията. На малката площ, която заема ЗМ, е формиран живописен и разнообразен ландшафт, включващ - акватория, скални образувания, фиорди, плажни ивици, обширни хълмове. Тази уникална природна даденост е определяща за високата ландшафтно-естетическа оценка на територията. С особено естетически качества и въздействие върху наблюдателя се отличават множество малки, тесни заливи със стъмни скали, достигащи дължина до 2 km. Цялостната картина на ландшафта се допълва от меките очертания на прилежащите гористи хълмове с характерна за крайбрежието растителност.

Негативно влияние върху визуално-естетическите стойности на ландшафта оказва част от реализираното строителство в ЗМ - неорганизирано архитектурно оформление на сгради и съоръжения. Наблюдават се още недовършени и/или изоставени постройки, които имат негативно зрително въздействие. Застроените и оградени микроландшафти не са в състояние за саморегулиране. Те са обект в Плана за бъдещо целенасочено, законосъобразно и институционално управление.

⁴ Обозначените буквени и числени индекси на ландшафтната област, подобласт и район са съгласно цитирания източник - География на България, Монография БАН, С., 1997 г.

Таблица 1-14. Обекти нарушаващи визуално – естетическите качества на ландшафта

Вид на обекта	Разположение на обекта/ номер на поземлен имот	Предприети действия, № на констативен протокол/заповед за премахване
Метална ограда	В имоти 67800.4.80 и 67800.4.43 по КК на гр. Созопол	Протокол от 22.06.2009г. на АКРРДС ; Заповед № ДК-02-ЮИР 220 от 07.12.2011г. на РДНСК Бургас; Решение 1641/09.10.2012 на АС Бургас;
Стоманобетонова конструкция	Граничи с УПИ XII – 5101	Заповед №ДК-02-БС-51/24.03.2008г. на РДНСК Бургас и Протокол от 22.06.2009г. на АКРРДС
Масивна ограда	По границата на имот 67800.6.2 по КК на гр. Созопол	Протокол от 22.06.2009г. на АКРРДС
Метални заграждения, парапети	Граничещи с имот 6011 (№ 67800. 6.11 по КК на гр. Созопол)	Протокол от 22.06.2009г. на АКРРДС
Открит басейн и сгради	В имот 6007 (№ 67800.6.7 по КК на гр. Созопол)	Заповед №56/05.04.2005 на РДНСК Бургас Протокол от 22.06.2009г. на АКРРДС
Каменна пътека оформена с подпорни стени, каменни зидове	Имот 80, м. Буджака	Констативен акт №№74 и 75 от 16.07.2009 на РДНСК Бургас; Заповед №РД-14-84/24.08.2009г. на РДНСК Бургас
Бетонени стълби и площадка		
Подпорна стена облицована с камък		
Дъгообразна бетонна стена		
Бетонена площадка оградена с каменен зид	Находящ се в източната част на УПИ II 8210 (ПИ 67800.8.295 по КК на гр. Созопол)	Заповед № ДК-02-ЮИР-35/28.02.2012 на РДНСК Бургас; Решение 1594/18.09.2012 на АС Бургас;
Едноетажна постройка	Находящ се в североизточната част на УПИ II 8210 (ПИ 67800.8.295 по КК на гр. Созопол)	Заповед № ДК-02-ЮИР-33/28.02.2012 на РДНСК Бургас; Решение 1471/09.08.2012 на АС Бургас

*цитираните в таблица 1-14 констативни протоколи, заповеди и решения на АС са представени в Приложение №6

При извършената през юли 2012г. теренна оценка за определяне естетическите показатели и общият характер на ландшафта, най-голяма тежест в обемно-пространственото въздействие оказват скалите и скалните образувания, които в значителна степен са запазили първоначалното си състояние и естествения си вид. Този облик е възловият момент при визуалния обхват, особено при възприемането на големи пространства. Наличието на индивидуалност и красота в природата и ландшафта, са съществен фактор за осигуряване на продължително въздействие върху хората при техния отдих.

Поддържането на равновесието в ландшафта и формирането на равновесни състояния в отделните видове ландшафти и техните екосистеми се отразява в Плана за управление във функционалното зонироване на територията и определените режими за устройство.

1.19. Състояние на компонентите на околната среда

1.19.1. Качество на атмосферния въздух

Качеството на атмосферния въздух в района на Община Созопол не се следи от Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг (НАСЕМ), което е предопределено от липсата на големи промишлени производства в района и/или експлоатация на обекти, които биха емитирали вредни вещества.

При изготвяне на списък с на районите за оценка и управление на КАВ от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), Община Созопол попада в обхвата на чл.30, ал.1, т.4:

Райони, в които нивата на основните замърсители не превишават долните оценъчни прагове (Наредба №7, ДВ бр.45 от 1999г.). По отношение на това зонироване територията на ЗМ „Колокита“ попада изцяло в незамърсената зона, съответстваща на националното фоново ниво за извън градски райони.

1.19.2. Състояние на повърхностните и подземни води

На територията на ЗМ „Колокита“ няма повърхностни водни обекти. В близост няма регистрирани канализационни и индивидуални зауствания. В района на плаж „Харманите“ е изградено аварийно заустване на канална помпена станция. В района на защитената местност няма дерета и устия на реки, които да оказват значително влияние върху органичния товар на крайбрежните морски води. Качеството на водата в целия Созополски залив се определя от заустването на непречистени отпадъчни води от градската канализационна мрежа на Созопол.

Състоянието на крайбрежните морските води в зоната северно от н. Корака до крайбрежната зона в близост до с.Черноморец (н.Акин), **водно тяло BG2BS000C011**, по данни от мониторинга на Черноморска басейнова дирекция за управление на водите за 2009 и 2010 година е оценено в „**умерено добро**“ екологичното състояние. Мониторингът показва отсъствие на отклонения съгласно българските и европейски норми по хидро-физични показатели.

➤ **Начин на третиране на генерираните отпадъчни води** – по-голяма част от сградите са свързани към главен канализационен колектор отвеждащ отпадъчните води от района към канализационната мрежа на гр. Созопол. За друга част от сградите отпадъчните води се събират в безотточни резервоари или локални пречиствателни станции (ЛПС). Със специализиран транспорт отпадъчните води от тези съоръжения се извозват до най- близките ПСОВ за последваща обработка.

Созопол няма изградена пречиствателна станция, като в момента (2013г.) замърсените води се изхвърлят чрез дълбоководно заустване в Черно море. Реализира се проект за изграждането на пречиствателна станция, която да обхване изграждането и модернизацията на канализационната система „Созопол-Черноморец-Равадиново“, включително и местността Буджака.

1.19.3. Отпадъци

На територията няма регистрирани замърсявания с битови и строителни отпадъци, както и нерегламентирани сметища. Местността Буджака, в чиито граници попада ЗМ „Колокита“, е включена в системата за организирано събиране на отпадъците за Община Созопол. Организираното сметосъбиране и сметоизвозване обхваща всеки имот, съгласно одобрен график в Община Созопол:

- Неактивен сезон – 3 пъти седмично;
- Активния сезон - ежедневно.

Извозването на битови отпадъци се извършва на регионално депо за неопасни отпадъци в землище с.Равадиново, Община Созопол.

Община Созопол има разработена, одобрена и действаща общинска програма за управление на отпадъците за периода 2006-2015г. Към момента в Община Созопол е въведено но все още не действа система за разделно събиране на опаковки.

За извършване на дейността по механизирано почистване и сметоизвозване, лятно и зимно улично почистване на територията на общината, има сключен договор с “РТК” ООД, гр. Елин Пелин, с период на действие 10 години, считано от 2006г.

1.19.4 Заключение

Състоянието на основните компоненти на околната среда е добро и не съществуват значими нарушения.

ПЪРВА ОЦЕНКА

Тази част от плана за управление представлява синтез на цялата налична информация и на значимостта на защитената местност. Тя включва извършения анализ на цялостното биологично и ландшафтно разнообразие и социално-икономически особености на ЗМ „Колокита“. Първата оценка дава базата за определяне на дългосрочните цели на защитената местност.

1.20. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

Тази оценка определя значението на определени характеристики в защитената местност. Това са видове или групи видове, типове природни местообитания и ландшафти. Значението на тези характеристики се определя чрез оценка на техните **уязвимост, рядкост, естественост, типичност, размери, биологично разнообразие, стабилност и нестабилност**, съгласно критериите на EUROSITE, които са възприети като общоевропейски стандарти за защитени територии.

Изборът на природни местообитания и видове, нуждаещи се от опазване се базира на световна, европейска или национална значимост. Оценката се базира на идентифицирани видове в ЗМ „Колокита“, които са: **ендемични, реликтни, застрашени – световно застрашени, застрашени в Европа и застрашени за България.**

1.20.1. Уязвимост

Уязвимостта на защитената местност се определя в съответствие с естествените и антропогенни процеси, които протичат на територията ѝ. Разположена между двата основни типа екосистеми – морска и сухоземна, тя е подложена както на антропогенно въздействие, така и на непрекъснато влияние на природните фактори.

Преобладаваща за ЗМ е средната степен на уязвимост. Тя се отнася към тревните и храстови съобщества, скална растителност, характерни скални образувания и елементи на ландшафта. От факторите с антропогенен характер, които влияят на уязвимостта най-съществен е непрекъснатото урбанизиране на крайбрежната зона, свързано със силното развитие на туризма и разрастване на прилежащите селищни образувания.

Уязвими поради антропогенен натиск са хазмофитни ценози на крайморските скали и отвесните скални брегове, формиращи местообитание 1240 „**Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове Limonium**“, при които основните проблеми идват от механичното им унищожаване, вследствие от утъпкване, бране, съпроводено с изкореняване, замърсяване с битови отпадъци и други антропогенни въздействия. Те са породени в резултат от неосведомеността и ниска природозащитна култура на население и туристи, ползващи крайбрежните скали за плажуване, риболов и други развлекателни дейности.

Предвид интензивното развитие на морския туризъм, застрояване с хотели и вилни селища в района се създават предпоставки за нарушаване качеството и структурата на природното местообитание 1240, което е чувствително към антропогенно въздействие, свързано със строителните дейности в прилежащите територии и увреждане на крайбрежните скали при строеж на подпорни стени и прокопаване на стъпала за слизане до морския бряг. Екологични особености на видовете от род **Limonium**, изискват запазване на характерната фитоценотична среда.

От представителите на фауната с ниска степен на уязвимост са безгръбначните, земноводните и влечугите. От установените видове дребни бозайници със средна степен на уязвимост е евразийската видра (*Lutra lutra*), чиито основни заплахи в района са свързани с възможността за удавяне след оплитане в рибарски мрежи в Черно море.

Необходими мерки:

- Мониторинг върху състоянието на популациите на уязвимите видове и местообитания.
- Забрана за изграждане на подпорни стени и прокопаване на стъпала в скали с цел направа на пътеки и стълбища до брега на морето.
- Регламентиране на строителството
- Ограничаване ступването на МПС до скалистия бряг
- Поставяне на предупредителни и обозначителни табели с цел повишаване информираността на посетителите и туристите

1.20.2. Рядкост

В Червените списъци на Международния съюз за защита на природата (IUCN) на световно застрашените животни и растения, рядкостта се смята като елемент на заплаха. Това важи също и за списъците на видовете и типовете природни местообитания, застрашени на Европейско и национално ниво.

Територията се отличава с рядко срещан, относително съхранен в своята естествена цялост крайбрежен ландшафт, включващ скални брегове и тесни морски заливи, наподобяващи в миниатюра норвежките фиорди.

В ЗМ „Колокита“ са установени общо 15 растителни вида с природозащитен статус. Три вида са включени в Червената книга на България, един в категория „рядък“ и шест в категория „застрашен“. От Приложение III на Закона за биологичното разнообразие присъстват 6 вида и 3 редки вида от флората на България, което за малката площ определя висока степен на рядкост.

1.20.3. Естественост

Естественият характер на територията е повлиян от човешкият фактор, като по-голяма част от местообитанията се отличават с средна степен на естественост. Съхранени са във висока степен, единствено основната скала и морфологията на релефа, формиращи характерният скален ландшафт, който има най-голямо значение за естетическите качества на ЗМ.

Наличието на редица антропогенни елементи на територията на ЗМ (застроени площи и инфраструктура) и в околностите (полуразрушени сгради, навеси, бунгала, изоставени строежи) нарушават ландшафтният облик на защитената местност. Урбанизираните територии са 54.8 % от общата площ на ЗМ.

Оценката на елементите от флората и растителността в ЗМ показва, че естествения характер е запазен в много малка степен, главно в южната част на защитената територия. Естествения характер на растителната покривка е нарушен в резултат на извършеното изкуствено залесяване с иглолистни и предимно декоративни видове, неспецифични за района, урбанизиране на зоната, високо присъствие на антропофитни и рудерални растения. Съществуват формирани вторични тревни и храстови съобщества вследствие на антропогенна намеса. Коренна растителност почти липсва. Първичен произход имат само единични дървета или малки групи от полски бряст (*Ulmus minor*), космат дъб (*Quercus pubescens*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), запазили се предимно в южната част на ЗМ и в

съвсем тясна ивица на север близо до Райския залив. Видовият състав на фауната изцяло съответства на ландшафтните дадености на защитената територия

1.20.4. Типичност

Типични хабитати за естествените условия на ЗМ са крайбрежни и халофитни местообитания от типа Медитерански маквиси и Растителност на крайморските скали. Характерно за крайморските скали по южното Черноморие е присъствието на неголеми по площ храстови ценози на смокинята (*Ficus carica*) с участието на *Colutea arborescens*, *Ulmus minor* и др. Ценозите на крайморските скали и отвесните скални брегове принадлежат към клас *Crithmo-Staticetea*, от който в България е известна само асоциацията *Goniolimoni-Crithmetum maritimi*.

Не типични за територията са множество декоративни видове (присъстващи в частни дворове), като гледичия (*Gleditsia triacantha*), бяла акация (*Robinia pseudoacacia*), японска софора (*Sophora japonica*), айлант (*Ailanthus glandulosa*), аморфа (*Amorpha fruticosa*) и др. предимно от сем. Cupressaceae.

Видовия състав на дребните бозайници и безгръбначните животни са типични за преобладаващите естествени ценози и фаунистичния район на Южното Черноморско крайбрежие.

Територията на ЗМ се отличава със средна степен на типичност. С ниска степен са оценени неспецифичните за черноморското крайбрежие култури от акация, айлант, гледичия и др.

Необходими мерки:

- запазване и възстановяване на типичните местообитания;
- проучвателни дейности с цел установяване местоположението, площта и числеността на индивидите в находище на Тройновилужната мишорка (*Gypsophyla trichotoma*). В случай на потвърждаване на находището да бъдат набелязани мерки за опазването му.

1.20.5. Размери

Като цяло големината (общата площ) на защитената местност осигурява необходимите предпоставки за изпълнение на неговото консервационно предназначение, особено на тези, свързани с черноморските тревни крайбрежни скални съобщества, както и за постигане на целите на управление.

1.20.6. Биологично разнообразие

ЗМ „Колокита“ е оценена със **средна степен** по отношение на опазване на биологично разнообразие, отнесено като цяло към страната и останалите ЗТ за опазване на уникални и представителни съобщества и екосистеми по българското Черноморско крайбрежие.

На сравнително ограничена площ са установени 5 вида сухоземни и 1 вид морски обитания, които са приоритетни за опазване. Включени в Червената книга на България, като застрашени са местообитание „Стръмни морски скали с ендемични видове *Limonium* 1240“, местообитание „Гори и храсталаци от полски бряст (*Ulmus minor*)“, код по EUNIS G1.A614» и 01A1 Черни миди и/или морски жълъди върху медиолиторални скали.

Запазилите се в ЗМ храсталаци от драка (*Paliurus spina –christi*) се отнасят към природно местообитание F6.3/P-32.B7 (Илирийски гариги от драка (Illyrian (*Paliurus spina –christi*) garrigues) (Moss, Daviess20002) е от значение като местообитание за част от птиците

подлежащи на опазване в ЗЗ „Бакърлъка” BG 0002077 по директивата за опазване на дивите птици и наличните животински видове-дребни бозайници, влечуги и безгръбначни.

Типичните за района крайбрежни скални съобщества са заети от 160 висши растения, принадлежащи към 49 семейства. В многообразието от растителни и животински видове обитаващи защитената местност от растителните видове 7 са приоритетни за опазване - тройновилужна мишорка (*Gypsophyla trichotoma*), морски копър (*Crithmum maritimum*), тяснолистна поветица (*Convolvulus lineatus*), гмелинова гърлица (*Limonium gmelini*) и приморска мъховка (*Sagina maritime*), Източна ведрица (*Fritillaria orientalis* Adams) Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii* Hook fil. ssp. Minor Welb.), като редки и застрашени от изчезване видове, с ограничен брой находища в страната.

1.20.7. Стабилност и нестабилност

Територията на защитената местност е типична крайбрежна екосистема. В естествено състояние този тип екосистеми се характеризират с висока степен на стабилност, тъй като са достигнали до последните нива на сукцесия и състоянието им се поддържа от специфичните климатични особености, които се характеризират с висока постоянност.

Средната стабилност по отношение на растителността е причинена главно от антропогенната дейност – изсичане на дървесна растителност, култивиране и деградация на освободени площи, внасяне на нетипични и предимно декоративни инвазивни видове. Естествените тревни съобщества върху скални терени са застрашени от антропогенно влияние особено през туристическия сезон. Причина за това е липсата на информация за видовото им представяне на територията, както и тяхната природна стойност.

Оценка на стабилността на характерните местообитания в защитена местност Колокита

Наименование	степен	Основание/причини
Псевдостеппи с житни и едногодишни растения от клас Thero- brachypodietea	слаба	Поради ограниченото си разпространение в защитената местност. Съществува заплахата от трансформация на обитанието в резултат на естествени сукцесионни процеси при които на месттата с по дълбок почвен слой са се появяват храсталаци от драка (<i>Paliurus spina-christi</i>).
Стръмни морски скали с ендемични видове <i>Limonium</i> 1240	висока	Добре представено, нефрагментирано местообитание. В непосредствена близост до него няма вредни въздействия.
Гори и храсталаци от полски бряст (<i>Ulmus minor</i>)	слаба	Поради ограничено разпространение и фрагментация на местообитанието.
Илирийски гариги от драка (Illyrian (<i>Paliurus spina –christi</i>) garrigues) (Moss, Daviess 20002)	средна	Добре представено, но съществуват Заплахата от трансформация на съобществата поради проникване на чужди видове
Храсталаци от дива смокиня (<i>Ficus carica</i>) върху скалисти брегове	средна	Основните видове са се приспособили към специфичните климатични условия и при условие, че няма драстични природни и антропогенни нарушения те могат в дългосрочен период да поддържат естествената среда

Оценка на стабилността на отделните популации в момента не може да бъде дадена. Като цяло територията на ЗМ (биологичния комплекс) е със запазен потенциал за естествено поддържане на равновесното ѝ (му) състояние.

1.21. СОЦИАЛНА И ИКОНОМИЧЕСКА ОЦЕНКА

Тази оценка определя значението на конкретни характеристики, отнасящи се до социално-икономически фактори, даващи насоки за вземане на управленски решения. Значението на тези характеристики се определя, чрез оценка на застроени територии, техническа инфраструктура, културно-историческо наследство, санитарно-хигиенни условия, рекреационната дейност, дейностите по ползване на ресурсите, собственост и управление.

Оценката се базира на идентифицирани проблеми и на тази база са формулирани основните и специфичните проблеми на територията.

1.21.1. Урбанизирана среда

1.21.1.1. Оценка на съществуващото функционално зонироване

Определените, съгласно Плана за управление от 2001г., функционални зони и режими на територията на Защитена местност „Колокита“, отговарят на посочените в ЗЗТ критерии, предназначение и цели, необходими за опазване и съхраняване на характерните ландшафтни и биологични обекти на територията. Същите са определени в съответствие с категорията „защитена местност“, въз основа на изискванията на действащото тогава законодателство. Такива са например ограничения и забраните в зона 1, в която не се допуска застрояване и дейности, които биха нарушили естественото и състояние, както и с допустимо строителство при определени максимални стойности на градоустройствените показатели. Определените забрани и ограничения в режимите на функционалните зони имат задължителен характер, които са съблюдавани от контролиращия орган и местната власт.

През 2006 година със Заповед №РД-103/21.02.2006 на МОСВ са утвърдени промени в плана за управление на ЗМ, с които се въвеждат по-строги режими и ограничителни мерки свързани със строителство на сгради и съоръжения в зона 2 (многофункционална) в сравнение с определените от ЗЗТ.

В плана за управление на ЗМ не е предвидена възможността за обществено обслужване, предвид разрастване на броя на обитаващите зона 2 през туристическия сезон. Липсата на обществено обслужване затруднява изключително живущите, както и приходящите туристи, които са лишени от възможността да ползват присъщи услуги.

Мерки и препоръки

Определените с ПУ зони, режими и норми трябва:

- да осигурят адаптиране на зона 2 (многофункционална) с обслужващи обекти свързани с основната функция - вилен отдих;
- да допускат известни възможности за гъвкавост при взимане на управленски решения при промени в обстоятелствата, с оглед постигане на съответствие при прилагане на действащите нормативни документи, касаещи устройство на територията.
- да не влизат в конфликт с нормативно определени изисквания.

1.21.1.2. Оценка на застроените територии в ЗМ „Колокита“

- *Степен на застроеност и допустимостта от ново строителство с определено предназначение*

В защитена местност „Колокита“ е реализирано строителство на нискоетажни, вилни сгради предназначени за индивидуален отдих и временно обитаване. Общо застроени⁵ са 42112m² или 6.58% от територията на ЗМ „Колокита“. Спрямо общата площ на зона 2, реализираното към момента строителство заема 9.49% от територията ѝ.

Урбанизираните (с променено предназначение на земята) територии заемат общо 351183 m² или 79% от площта на зона 2. Одобрените проекти за ново строителство съответстват на допустимите норми, режими в параметри на застрояване в зона 2 „Монофункционална“, въведени със Заповед № РД-103/21.02.2006г. на МОСВ, а именно:

⁵ Застроени са тези площи, които попадат в контура на сграда – построена или в процес на изграждане.

плътност на застрояване – 20%, Максимална интензивност – 0,6; максимална височина на сградите – до 6,40 m.

В по-голямата си част реализираните обекти и техните капацитети съответстват на изискванията по определените градоустройствени показатели и разрешени дейности в зона 2, съгласно нормите и режимите в Плана за управление от 2001г. Установени са и отделни нарушения при строителството на конкретни обекти, за които има предприети действия от страна на контролните органи, (Приложение №6).

Общата оценка на реализираното към момента строителство е оценено със средна степен, поради:

- *Наличие на застроени територии в недобро състояние* – изоставеност (полуразрушени сгради, фургони, недовършени строежи), проблеми с водоизточниците, неуреденост на отвеждането и пречистване на отпадните води.
- *Лисват обекти за обществено обслужване* (вкл. посетителски и туристически информационни центрове, битови и комунални услуги и др.), което определя и необходимостта от изграждане на нови обекти и съоръжения обслужващи защитената местност. Например създаване на архитектурни елементи и съоръжения като беседки, информационни табла, предпазни парапети и съоръжения, осигуряващи достъп за хора с проблеми и увреждания, оформяване погледни места, детски и специализирани образователни и игрови кътове и др.

Това ще допринесе за развитие в положителна посока на ЗМ и засили нейната роля като защитена територия за опазване на биологичното и ландшафтно разнообразие и археологическата недвижима културна ценност, дейности свързани с екологичното образование и отдых в съхранена природна среда.

➤ ***Констатирани нарушения при изпълнение на режимите и условията за строителство. Необходимост от премахване на обекти***

През периода на действие на ПУ от 2001г. на територията на ЗМ са установени строителни обекти, изпълнени в нарушение на действащото градоустройство и несъвместими с целите на ПУ на защитената местност, за които има издаден административен акт за премахване:

През 2009г., съгласно Протокол от 22.06.2009г. на АКРРДС, Областна администрация Бургас, след извършена проверка на място е установено:

1. Между УПИ Х-5101 и УПИ IV-5103 са поставени метални заграждения и два броя каменни блокове, преграждащи пътя до Райския залив. Поставените прегради препятстват достъпа до морския бряг и плажната ивица. Относно незаконно изградената метална ограда е образувана преписка №12057/13.11.2008г. в Бургаска районна прокуратура.
2. На морския бряг, отляво на съществуващия на мястото път, са поставени шест броя каменни блокове.
3. Върху скалите, граничещи от юг с УПИ XII-5101 е изградена стоманобетонова конструкция. Издадена е Заповед №ДК-02-БС-51/24.03.2008г. на РДНСК – Бургас за премахване на незаконния строеж.
4. По границата между имот 6002 (УПИ I-6002 и II-6002) и скалите – публична държавна собственост е изградена масивна ограда, която в североизточната част на имота е изпълнена с по-голяма височина от предвидената в одобрения проект.
5. Установено е нарушение при изпълнението на одобрен ПУП за предвидена улица – тупик достигаща до имоти 6004 и 6007, която да завършва с ушерение. На място

улицата не е изпълнена изцяло, като в края на изпълнената част е поставена преграда пречатваща достъпа до скалите.

6. В имот 6007 е изграден без разрешение за строеж открит басейн, излизащ извън регулационната линия. Строежът навлиза с 1,20 m в защитената територия – публична държавна собственост.
7. Поставени метални заграждения и парапети върху скалите – защитена територия, които граничат с имот 6011.

Издадена е Заповед №ДК-14-84/24.08.2009г. от РДНСК – Бургас за премахване на незаконния строеж „Брегоукрепителни съоръжения и каменна пътека“, изпълнен в имот 80, местност „Буджака“, землище гр. Созопол. Имотът е изключително държавна собственост, представляващ защитена територия.

След установяване на незаконно изграждане на стена, като част от брегоукрепително съоръжение по границите на имот УПИ I-6002 е издадена Заповед №РД-66/02.07.2009г. от директора на РИОСВ Бургас за незабавно прекратяване на всякакви строителни дейности.

С Констативен Протокол № 0000466/БРУТ-05-32 от 13.09.2011г., РИОСВ Бургас установява, че в имоти с номера 008210 и 008205 са изградени незаконно бетонова площадка, заскаляване от бетон и обли речни камъни, както и дървена стълба за осигуряване на достъп до малък плаж под скалите. Имот № 008205 – скали - е изключително държавна собственост, представляващ защитена територия, обявена със Заповед № 1754/16.06.1970 г, на Министъра на горите и горската промишленост.

Със заповед №ДК-02-ЮИР -33/28.02.2012г. на началника на РДНСК Югоизточен район е наредено да бъде премахнат незаконен строеж „Едноетажна постройка“, находяща се в североизточната част на поземлен имот с идентификатор 67800.8.295 по КК на град Созопол и попадащ частично в поземлен имот с идентификатор 67800.8.205 – изключително държавна собственост. Като установени нарушения е посочено, че строежът е извършен без необходимите строителни книжа – разрешение за строеж и протокол за строителна линия и ниво, в нарушение на допустимо допълващо застрояване и в нарушение на предназначението на поземлен имот с идентификатор 67800.8.205 по КК на гр.Созопол, върху която попада част от строежа, представляващ скали – изключително държавна собственост, попадащ във функционална Зона 1 по плана за управление на ЗМ „Колокита“, утвърден със Заповед №РД-477/11.07.2001г. на МОСВ, в която не се допуска строителство или други дейности, които биха нарушили естественото състояние на зоната.

В Приложение №6 са представени констативните протоколи за установяване на нарушения в режима на ползване на ЗМ, както и цитираните по горе административни актове за премахване на съществуващи обекти.

Мерки и препоръки

- Оптимизиране на съществуващата база и изграждане на обслужващи обекти за подобряване на достъпността, атрактивността и информираността;
- Премахване на сгради и съоръжения несъвместими с целите на управление на ЗМ.

1.21.1.3. Оценка на техническата инфраструктура

Оценката на техническата инфраструктура е направена по степен на обезпеченост, състояние и необходимост от развитие на техническата инфраструктура.

Електроснабдяване - Територията на ЗМ е електрифицирана. Като цяло общият брой и състоянието на електроснабдителната мрежа, трафопостове и секционни отделения са достатъчни за ел. захранване на територията. Слабите страни и рисковете на енергийната

система се изразяват в случайните изключвания, вследствие на влошени метеорологични условия. Основна за всяка ел. мрежа е нейната маневреност и възможността за бързо отделяне на повредените участъци и тяхното резервиране.

Водоснабдяване и канализация – Съществуващата ВиК мрежа е в сравнително добро състояние, която се поддържа от съответните ведомства. Основен проблем е непречистване на отпадъчните води в .т.ч. липсата на градска пречиствателна станция.

Отпадъчните води от някои обекти, които не са включени в канализационната система се събират в безотточни резервоари или локални пречиствателни станции за отпадъчни води (ЛПСОВ). Със специализиран транспорт отпадъчните води от тези съоръжения се извозват до ПСОВ за последваща обработка. Това решение е неекологосъобразно и създава риск за нерегламентирано замърсяване с непречистени отпадъчни води, главно при използването на не добре функциониращи пречиствателни съоръжения тип септична яма с попивни кладенци. Описаните съоръжения не се почистват редовно от формираните утайки и това води до препълване и затлачване.

Автомобилен достъп до обекта – Територията на ЗМ е свързана с пътища от републиканската (II-99 Бургас- Приморско) и общинска (IV път 90065 Созопол-Приморско) пътна мрежа, които са в добро експлоатационно състояние и представляват основната транспортно-комуникационна връзка между обекта и населените места в прилежащите територии.

Съществуващата мрежата от автомобилни пътища, асфалтови алеи и пътища наземлена настилка е достатъчна за обслужване на обектите и осигуряване на достъп до всички части от ЗМ. Липсват регламентирани места за паркиране.

Пешеходни и велосипедни туристически пътеки – Към момента на територията на защитената местност няма специално обособени туристически маршрути (пешеходни пътеки и велоалеи). Не са маркирани използваните пътища, подходящи за достъп до различни места в обекта.

Поставените на терен информационно - обозначителните табели са в лошо състояние. Необходимо е да се изработят и монтират нови, със съвременни устойчиви на климатичните условия материали и актуализирани като данни, които да уведомяват за наличието на защитена местност и режима на ползване.

➤ ***Оценка на влиянието на инфраструктурните елементи върху природната среда***

Основните проблеми в района са свързани с отвеждането и пречистването на отпадните води. Ниската степен на изграденост на канализационната мрежа е причина за отвеждане на битово - фекалните води в септични ями, което създава опасности от замърсяване на повърхностните и подземните водни обекти в района.

Мерки и препоръки

- Част от сградите в ЗМ, които са на септични ями, следва да се включат в канализационната мрежа и отвеждане за пречистване към бъдещата ГПСОВ на Созопол.
- Реализиране на предвидената КПС за отвеждане на отпадните води от съществуващите вилни сгради до ГПСОВ Созопол.
- Изграждане на пешеходни, колоездачи и др. маршрути, поставяне на информационни табели.

- Определяне на маршрути, перспективни по отношение на разнообразяване на входните и изходните точки в селищата около ЗМ.
- Изграждане на паркинги и съвременни санитарно - хигиенни възли за посетителите в подходящо избрани места.
- Поддържане на съществуващата пътна мрежа.

1.21.2. Социално-икономически условия

Развитието на социално-икономическите условия в Община Созопол показва динамични промени и тенденции за развитие във всички сфери на обществения живот, като приоритетно внимание се отделя за развитието на туризма с неговото многообразие - ваканционен крайморски, рекреативен, културен и исторически туризъм, екотуризм. По-ефективното ползване на съществуващите туристически ресурси може да осигури повишаване на икономическите ползи за местното население и ползвателите.

Отрицателни са тенденциите за нарастващото строителство, изпреварващо обслужващата инфраструктура и с висока плътност на застрояване, съсредоточено по крайбрежната ивица в общината като цяло и в прилежащите територии непосредствено до границите на ЗМ.

1.21.2.1. Оценка на рекреационната дейност

Територията на защитена местност „Колокита“ се характеризира с висок рекреационен потенциал включващ:

- Характерен ландшафт – скалисти брегове и фиорди (морски заливи) с типичните за южното Черноморие - крайбрежни скални съобщества.
- ЗМ се намира в непосредствена близост до впечатляваща Археологическа недвижима културна ценност с национално значение ”стария град Созопол“ и уникални археологически находки, обогатяващи историята на древна Аполония Понтийска.
- Наличната инфраструктура (като леглова база и места за отдых и рекреация, транспортен достъп и др.) е на добро равнище. *Капацитета на местата за отдых и рекреация е 10 души на декар.;*

➤ Степен на рекреационна деградация в различните зони на ЗМ

На територията на ЗМ „Колокита“ не са установени процеси на рекреационна деградация.

Съществуват природни дадености, наличие на археологически обекти и паметници на културата, благоприятстващи практикуването на различни форми на туризъм, (включително водни и подводни спортове, колоездене и др.), но липсва необходимата специализирана туристическа инфраструктура и съпътстващи услуги - провеждани организирани посещения, наемане на екипировка и др. Няма достатъчно изградени обекти за обслужване на посетителите, в т.ч. постоянно работещо място, където да може да се получи актуална, подробна и пълна информация за съществуващите възможности за туризъм.

Развитието на туризма трябва да се разглежда в стратегически план, съчетавайки широк кръг предложения – от тих отдых до общуване с природата и културата, и активни дейности като пешеходни маршрути, каране на велосипед и др. водни спортове.

Мерки и препоръки

- Разработване на нови туристически програми/ пакети, състоящи се от дейности по воден, орнитологичен и др. видове устойчив туризъм;
- Определяне на места за наблюдение и информация;

- Ангажиране вниманието и прякото участие на местните хора за информационно осигуряване;
- Подкрепа на инициативи, свързани със съвременна интерпретация и включване на обектите на КИН в туристически продукти;
- Разработване на програми за екологично образование на деца и възрастни.

1.21.2.2. Оценка на дейностите по ползване на ресурсите

На територията на ЗМ „Колокита“ не са идентифицирани видове и находищата на природни ресурси, които имат икономическа стойност или са предмет на интензивно събиране.

Положителна е оценката на заложените в Плана за управление на ЗМ „Колокита“ от 2001 г. мероприятия, с които са предвидени и изпълнени дейности по устойчиво ползване на рекреационния капацитет на природната среда. Предприети са действия по прилагане на ефективен контрол при изпълнение на целите и въвеждане на по - строги режими и норми с цел да не се нарушава екологичното равновесие и целостта на защитената местност.

Ефективното управление на територията и постигане на заложените в плана приоритети, осигуряват запазване и съхраняване в естествено състояние на природните и ландшафтни обекти, предмет на защита и същевременно предоставят възможности за устойчиво ползване на природните дадености за социално-икономическо развитие на района. Същевременно това е от изключително голямо значение за формиране на правилно отношение на местните хора към опазване на природния комплекс.

1.21.3. Собственост

Обобщените резултати от анализа по отношение на собствеността и трайното ползване, показват, че:

- Преобладаващата част от територията на ЗМ е частна собственост (44.1%), представляваща реституирани земеделски земи, което налага определяне на режими и изисквания за ползване и стопанисване, с оглед съхранение и опазване на природната среда;
- Държавната собственост има съществен дял - 30% и обхваща бреговата ивица, включваща характерни скални образувания и фиорди, предмет на защита;
- Общинска собственост са терени предназначени за транспортна или техническа инфраструктура;
- Съществуват площи с неизяснена ведомствена принадлежност и/или неизяснена собственост на сгради и обекти, което води до затруднен контрол на дейностите на ползвателите и липса на интереси за инвестиции за подобряване на състоянието на обектите;

Структурата на собствеността и териториалното ѝ разположение не е ограничител за регламентиране начина на устройство на отделните функционални зони.

Собствеността формира различни интереси за ползване ресурсите и условията които предоставя територията. За преодоляване на различията и постигане на общи цели, които позволяват нуждите и отговорностите на местните хора да бъдат свързани с нуждите и отговорностите на управлението на ЗМ е създадено гражданско сдружение ДЗЗД „ГД Колокита“, обединяващо собствениците и ползвателите на имоти в ЗМ. Целта на сдружението е да подпомогне насърчаване участието на гражданите и местните общности в процеса на планирането, които да предложат своите виждания за развитие на територията, формулиране на заплахите и възможните начини за тяхното решаване. Всичко това повишава обществената ангажираност към проблемите за опазване и

управление на територията. Дава се яснота и относно ползите от изпълнението на плана, което допринася за съпричастността на местното население към бъдещето на защитената територия.

1.21.4. Управление

Защитената местност няма специално обособена структура, която да отговаря за нейното управление. Контрол върху дейността на всички собственици и ползватели на територията на ЗМ осъществява МОСВ чрез РИОСВ – Бургас. Община Созопол е отговорна за стопанисването и прилагането на мерките посочени в Плана за управление.

Необходимо е управлението на територията да бъде по-тясно свързано с местното население, което може да промени общественото мнение към защитените територии в икономически и социален аспект. Все още е недостатъчна квалификацията на специалисти в управлението за ангажиране на обществеността и осигуряване на нейното участие и отговорност в опазване на природата.

Съществуват възможности и интерес за партньорство от страна на частни инвеститори при развитие на дейностите в ЗМ и изпълнение целите и задачите на Плана. Особено значение има преминаването от административно ръководство и управление към икономически форми. Тук могат да се посочат следните форми: сдружение на собствениците и ползватели на териториален или функционален принцип; отдаване на територия или обекти на концесия; кандидатстване по национални и европейски фондове за осигуряване на финансиране на дейностите и т.н.

1.21.5. Формиране на основните и специфичните проблеми на територията

КОНСТАТИРАНИ ПРОБЛЕМИ	ФАКТОРИ И ПРИЧИНИ, КОИТО ВОДЯТ ДО ВЪЗНИКВАНЕ НА КОНСТАТИРАНИТЕ ПРОБЛЕМИ
<i>Уязвимост на видове и местообитания вследствие на антропогенна дейност</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Промени в собствеността и ползването на територията на ЗМ, водещи до противоречие между режима на защитената местност и инвестиционните им намерения; • Разпространение на агресивни интродуценти; • Съществува опасност от деградация на местните видове и изместването им от инвазивни декоративни; • Увеличено човешко присъствие през туристическия сезон и свързаните с това проблеми по отношение на замърсяване с битови отпадъци; • Неограничено навлизане с автомобили до самия бряг; • Липса на мониторинг на компонентите на околната среда.
<i>Управление, охрана и стопанисване на територията на ЗМ</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Липса на единна управляваща администрация • Не е предвидена възможността за обществено обслужване в зона 2, което затруднява живущите и приходящите туристи в тази зона. • Липса на регламентирани места за паркиране и обособени пешеходни пътеки и велоалеи, осигуряващи достъп до различни места в обекта. • Няма достатъчно знаци и информационни табла, поставени на стратегически (видими) места и в добро състояние, които да уведомяват за наличието на защитена местност и режима на ползване. • Липса на съвременни санитарно-хигиенни възли за посетителите, които да са разположени в подходящо избрани места спрямо входно - изходните точки. • Липса на предлагане на атрактивен и комплексен туристически продукт.

1.22. Потенциална стойност на защитената територия

Защитена местност „Колокита“ е феномен в ландшафтно и геоморфологично отношение. Съществено значение има и геологолитно-стратиграфският състав на скалните формации, залягането и тяхното простиране и вълновата им устойчивост на абразия. Потенциалната стойност на ЗМ се определя и по отношение на :

❖ ***Значимостта на обекта за съхранение на местообитания и видове с европейско и национално консервационно значение – Натура 2000.***

Територията на Защитената местност „Колокита“ е включена в европейската екологична мрежа Натура 2000, като част от ЗЗ „Бакърлъка“ с код BG0002077, обявена със Заповед № РД-530 от 26 май 2010 г. за опазване на дивите птици.

❖ ***Обект за образователни и научно-изследователски дейности***

Защитената местност предлага възможности за бъдещи научно-изследователски дейности и образователни програми в следните области:

- опазване и изучаване на специфичната за черноморското крайбрежие флора и фауна;
- мониторинг на сукцесионните процеси в основните типове крайморски съобщества;
- изясняване на популационните параметри на консервационно значими видове и на тяхната чувствителност към негативни естествени и антропогенни фактори.

❖ ***Природна среда за туризъм, спорт и рекреация***

Отделни видове ландшафти се възприемат в пространствено-зрително взаимодействие с околната среда и служат като естествен фон за туризъм, спорт и рекреация. Територията на ЗМ предлага условия за развитие на устойчив туризъм и възможности да се развиват водни спортове, обвързани със селищата в прилежащите територии. Културното и историческо наследство /КИН/ е ресурс и предпоставка за развитие и на познавателния туризъм, който придобива все по-голяма популярност.

1.23. Оценка на постигане на целите и изпълнението на задачите, разписани в части 2, 3 и 4 на плана за управление на ЗМ „Колокита“ от 2001г.

През 2001 г. Община Созопол изготвя План за управление на ЗМ „Колокита“, чиято основна задача е да предложи програма от мерки и цели, изпълнението на които да гарантират:

- **Опазване на уникалните природни дадености, флора и фауна, чрез диференциран режим на дейностите във функционалните зони.**
- **Препоръки за екологосъобразност към бъдещи застроителни решения с оглед безконфликтно съчетаване на обитаване с природни дадености.**

Зонирането на територията и контрола по спазване на определените условия и режима на дейностите в ЗМ се явява основно средство за постигане на дългосрочните цели на управлението.

Разписаните в част 3 от Плана за управление от 2001г. „Норми, режими, условия и препоръки за осъществяване на дейностите“ на територията на ЗМ „Колокита“ са дефинирани съгласно функционалното предназначение на зоните. Това дава възможност за по-добрата организация на дейностите по управление, за практическото им осъществяване и контрол.

В зона 1 е въведен по - строг ограничителен режим на дейностите и конкретни забрани, изпълнението на които са допринесли за запазване на естествената структура и функции на характерния за територията ландшафт, включващ забележителни скални образувания и фиорди. Забранено е всякакъв вид строителство, освен сгради и съоръжения за нуждите на

управлението и обслужване на посетителите. Забранено е също добив на скална маса, къртене, чупене, боядисване, драскане и др. дейности които водят до нарушение върху целостта и облика на природната забележителност или застрашават нейните естетически качества. Определените с ПУ от 2001г. ограничения и мерки отнасящи се до зона 1 са с висока степен на приложимост и съответствие с най - честите нарушения (действия противоречащи на целите за обявяване на ЗМ и плана за управление).

Зона 2 е обособена като многофункционална зона, със специфичен режим и нормативи за устройство, съответстващи на категорията „защитена местност“. В плана за управление от 2001г. за зона 2 са посочени 6 (шест) мерки и действия за управление. Формулираните при онези условия мерки се нуждаят от конкретизиране, т.к. при настоящите условия е затруднено осъществяването на контрола по изпълнението им. Не са обхванати всички действия, свързани с необходимостта за предотвратяване на антропогенното влияние от застрояването и присъствието на туристите върху територията. Защитената местност е особено атрактивна за инвеститорите, поради което се създават предпоставки за реализиране на курортно-рекреационни обекти, противоречащи на целите на управлението.

През 2006 година със Заповед №РД-103/21.02.2006г. на МОСВ се утвърждават промени в действащия план за управление на ЗМ „Колокита“, като се въвежда по строг режим на устройство с оглед подобряване на управлението, прилагането на плана и осъществяването на по-ефективен контрол при строителството в защитената местност. Въведени са конкретни стойности на основните градоустройствените показатели, спазването на които ограничава и недопуска масово застрояване на територията. По този начин се избягва концентриране на значителен туристически поток и пренатоварване на територията, с последващите от това негативни въздействия върху природната среда. В плана за управление от 2001 г. не са предвидени обекти предназначени за обществено обслужващи дейности и съответните режими и норми, което затруднява обслужването на територията.

Определените с ПУ от 2001г. ограничения и мерки отнасящи се до зона 2 са със средна степен на приложимост и съответствие с основните проблеми на територията. Най- често срещани нарушения на режимите са при строителство на сгради и съоръжения, замърсяване с строителни отпадъци, навлизане с МПС на нерегламентирани места.

Със Заповед №РД-103/21.02.2006г на МОСВ разписаните в част 4 “Оперативни задачи и предписания за опазване и ползване“ от действащият ПУ на ЗМ „Колокита“, т.4.2 „Проекти“ се отменя.

През десет годишния период по изпълнение на плана за управление се подчертава необходимостта от съвместни усилия на всички обществени сектори и държавата за постигането на общите цели, както и значението на защитата на биологичното разнообразие и на екосистемите като предпоставка за устойчиво развитие.

Разписаните в т. 3.2. от настоящия план допълнителни режими и норми за осъществяване на дейностите в защитена местност „Колокита“, имат за цел да ограничат масовото строителство и недопускане на дейности, противоречащи на изискванията за опазване на обектите (фиорди и скални образувания), предмет на защита. За тази цел са предвидени конкретни ограничителни норми на застрояване, включително параметри и норми отнасящи се до отделни обекти и съоръжения. Те са съобразени и насочени към най-честите констатирани нарушения и проблеми на територията, оказващи влияние върху целостта и естетическата стойност на ЗМ.

Определянето на ясно формулирани правила и нормативи и прилагане на по-ефективен контрол при строителството в защитената местност, се явява основно средство за постигане на дългосрочните цели на управлението. Съхраняване на наличните местообитания, растителни и животински видове в установените им граници е възможно при изпълнение на определените в част 4 от настоящия план конкретни **Програми и проекти**.

ЧАСТ 2: ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ И ОГРАНИЧЕНИЯ

С плана за управление са определени дългосрочни (идеални) цели, които съответстват на целите на управление, изисквани за тази категория защитена територия, съгласно Закона за защитените територии. Идеалните цели описват желаното бъдещо състояние и условия, които могат да бъдат постигнати посредством планово осъществявани дейности в ЗМ. Тези цели представляват цялостна рамка, в която се развиват дейностите за запазване на значимостта на територията.

На основата на дългосрочните цели са определени оперативните (управленски) цели, които имат за цел да ги конкретизират и доразвият. Те са определени за 10 годишен период от време, подлежат на адаптиране и актуализиране.

2.1. Дългосрочни цели

Законовите функции и управленска визия за защитената местност, могат да бъдат достигнати чрез три дългосрочни цели:

1. Опазване и поддържане на биологичното и ландшафтно разнообразие в рамките на защитената местност.

Оперативни цели:

- 1.1. Запазване естествеността на типичните елементи на ландшафта и крайбрежните скални съобщества;
- 1.2. Оптимизиране развитието на туристическата инфраструктура;
- 1.3. Определяне на мерки за райони, които са засегнати от антропогенна дейност.

2. Постигане на опростена, последователна система на зонирание с ясни режими, които могат да се прилагат от заинтересованите страни.

Оперативни цели:

- 2.1. Предвиждане на териториално – устройствени механизми за рентабилно използване на имотите в защитената местност от техните собственици.
- 2.2. Посочване на процедурите и действията за оптимално съвместяване на публичните и частни интереси в защитената местност.
- 2.3. Запазване на съществуващото функционално зонирание и режими на ползване при конкретизация на възможните дейности или застрояване.
- 2.4. Допълване на специфичните правила и нормативи за устройство и застрояване на Защитената местност, с оглед постигане на съответствие при прилагане на действащите нормативни документи, касаещи устройство на територията.;
- 2.5. Адаптиране на зона 2 (многофункционална) с обслужващи обекти свързани с основната функция - вилен отдих.;
- 2.6. Съблюдаване и прилагане на съответното национално законодателство, разпоредби и политики.

3. Осигуряване на условия за устойчиво ползване потенциала на защитена местност „Колокита“

Оперативни цели:

3.1. Осигуряване на обществена подкрепа и развитие на партньорства за постигане на целите на защитена местност „Колокита“

Настоящата цел е насочена към създаване на единство от намерения и действия по въпроси от взаимен интерес между собственици, ползватели и всички заинтересовани страни от територията на ЗМ. Тя може да бъде постигната при реализиране на следните подцели:

3.1.1. Подобряване на обществената осведоменост за консервационна и научна стойност на защитената територия;

3.1.2. Да се приложи програма за популяризиране на природните дадености на ЗМ в образованието и културния живот на местните общности.

3.2. Ползването на ресурсите и потенциала на територията да става при зачитане на интересите, правата и отговорностите на собствениците, както и на други заинтересовани страни.

3.3. Установяване и прилагане на характерни за региона практики за развитие на екологично устойчив туризъм.

3.4. Да се прецизират условията за пълноценно използване на рекреационния потенциал, като се търси хармония между ползване и природозащита.

3.5. Културното наследство в защитената местност и прилежащите селища да се представят по начини, допринасящи максимално за духовното обогатяване и приобщаване на посетителите към опазване на природните ценности.

2.2. Ограничения

2.2.1. Тенденции от естествен характер

Заплахите и ограниченията от естествен характер, влияещи върху постигането на целите могат да се формулират като:

- Абразия на скалистия бряг и свързаните с нея свлачищни процеси
- Сукцесия на рудерални видове и увеличаване на плътността им
- Сравнително не голямо видово разнообразие

2.2.2. Тенденции от антропогенен характер

- **Нарушаване на определените режими в зоните** – води до нарушаване на естествения характер на екосистеми. Подлежи на контрол
- **Прекомерно натоварване на определени местата за спорт и отдых** – води до ерозия и нарушаване на екосистемите и ландшафта. Подлежи на регулиране и контрол.
- **Неизяснена собственост на сгради и обекти** – води до затруднен контрол на дейностите на ползвателите и липса на интереси за инвестиции за подобряване на състоянието на обектите.
- **Недостатъчни бюджетни финансови средства за реализиране на заложените програми и проекти за изпълнение на целите** - води до трудности в управлението

Важен елемент от изпълнението на плана е неговата финансова обезпеченост. При определяне на финансовата рамка на План за управление на ЗМ „Колокита“ са разгледани възможностите за осигуряване на собствени финансови средства от общинския бюджет, но поради ограничеността на финансовите средства тази възможност е с лимитиран обхват. Привличането на външни ресурси съобразно наличните към момента на планиране финансови инструменти – оперативни програми, международни програми и инициативи,

кредитни линии, както и разработването на нови форми на инвестиционни партньорства, или комбинации от два или повече източника на финансиране ще доведе до постигане на резултати и осигуряване на тяхната устойчивост.

ВТОРА ОЦЕНКА

2.3. Ефект на ограниченията върху дългосрочните цели

Степените на влияние на ограничението/заплахата върху целите са определени от експертите, разработили отделните части на плана за управление. Оценката е формирана по точкова система както следва:

2.3.1. По отношение на влиянието на ограниченията и заплахите върху постигане на поставените главни цели

3 т. Значително - ограничението/заплахата е сериозна пречка, която вероятно ще играе роля през целия срок на изпълнение на Плана за управление.

2т. Средно - ограничението/заплахата е важно, но може да бъде намалено или контролирано с течение на времето.

1т. Незначително - ограничението/заплахата предизвиква загриженост, но вече е адресирано, чрез съответни управленски мерки.

2.3.2. По отношение на териториалния обхват на влиянието на ограниченията и заплахите в защитената местност

3 т. Повсеместно – оказва влияние върху цялата територия на защитената местност.

2 т. Локално – оказва влияние върху определена част от защитената местност.

1 т. Потенциално – възможно е при определени ситуации да окаже влияние.

2.3.3. Оценка на ограниченията и заплахите за предприемане на мерки в рамките на 10-годишен План за управление

Оценката на ограниченията и заплахите, направена в Таблица 2-01, взема под внимание тяхната важност и ранг, определен по-горе, както и отговорностите на съответните институции да се ангажира с тях. Последният аспект също е класифициран по ранг, както следва:

3 т. Отстраняването на ограниченията/запахите е задължение на административното управление и то трябва да предприеме мерки в тази насока.

2 т. Отстраняването на ограниченията/запахите е задължение не само на административното управление, но то трябва да води инициативата в тази насока.

1 т. Отстраняването на ограниченията/запахите не е задължение на административното управление и изисква допълнителни проучвания и въвличане на повече институции и партньори с цел предприемане на съответните мерки в тази насока

Ограниченията и заплахите с най-много точки са основа за определяне на приоритетите описани в т. 4.1.

Влиянието на заплахите и ограниченията върху постигането на идеалните цели на Плана за управление е комплексно. Определен вид заплаха може да засяга пряко реализирането на дадена идеална цел, както и да влияе косвено върху други увеличавайки негативното въздействие от останалите заплахи. Осъществяването на идеалните цели също е комплексно – постигането на всяка от тях допринася малко или повече за реализирането на другите. Оценявайки ефекта на заплахите и ограниченията върху дългосрочните цели и потенциала на защитената територия в Плана са определени оперативни цели, програми и проекти, така че да бъдат преодолені, намалени и/или елиминирани съществуващите

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

заплахи и ограничения. Определените зони, режими и норми в ЗМ също са съобразени със съществуващите заплахи и целят да ограничат или премахнат тяхното въздействие.

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

Таблица 2-01. Оценка на ограниченията и заплахите

Определяне на главни цели	Определяне на второстепенни цели/подцели <i>Насоки за тяхното постигане</i>	Ограничения и заплахи, възпрепятстващи постигането на целите	Значимост на ограниченията (т. 2.3.1)	Размер на ограничението (т. 2.3.2)	Способност на настоящето у-ние за премахване на заплахата
Опазване и подържане на биологичното и ландшафтно разнообразие в рамките на защитената местност	1.1.Запазване естествеността на типичните елементи на ландшафта и крайбрежните скални съобщества; 1.2.Оптимизиране развитието на туристическата инфраструктура; 1.3.Определяне на мерки за райони, които са засегнати от антропогенна дейност.	Естествена абразивна дейност - води до редица негативни процеси свързани с разрушаване на скалистия бряг, промяна в местообитанията и деградация на растителните съобщества характерни за крайбрежните скали.	2	3	1
		Неправилно ползване на ресурси - води до намаляване на наличното видово богатство и слабо възпроизводство на консервационно значими видове.	2	3	2
		Интензивно развитие на морския туризъм в прилежащите територии – съсредоточаване на значителен поток от туристи и превозни средства и произтичащите от това заплахи свързани с: - замърсяване с битови и строителни отпадъци; - утъпкване и пряко унищожаване на видове; - нарушаване на ландшафта	3	3	2
Постигане на опростена, последователна система на зонироване с ясни режими, които могат да се прилагат от заинтересованите страни.	2.1.Предвиждане на териториално – устройствени механизми за рентабилно използване на имотите в защитената местност от техните собственици. 2.2.Посочване на процедурите и действията за оптимално съвместяване на публичните и частни интереси в защитената местност. 2.3.Запазване на съществуващото	Неуяснена собственост и отговорности - води до затруднен контрол на дейностите на ползвателите и липса на интереси за инвестиции за подобряване на състоянието на обектите	3	2	1
		Нарушаване на определените режими в зоните – води до нарушаване на естествения характер на екосистеми.	2	3	3
		Липса на информираност и запознаване на обществеността с целите и предмета на опазване в ЗМ	2	3	2

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

	функционално зониране и режими на ползване при конкретизация на възможните дейности или застрояване.	Негативно отношение на местното население и туристите към ЗМ	2	3	2
	2.4.Допълване на специфичните правила и нормативи за устройство и застрояване на Защитената местност, с оглед постигане на съответствие при прилагане на действащите нормативни документи, касаещи устройство на територията. 2.5.Адаптиране на зона 2 (многофункционална) с обслужващи обекти свързани с основната функция - вилен отдих. 2.6.Съблюдаване и прилагане на съответното национално законодателство, разпоредби и политики.	Неефективно прилагане на законодателството затруднява борбата с нерегламентираното строителство и другите нарушения	3	1	2
Създаване на управление на ЗМ, което отговаря на международните стандарти и позволява да се използва потенциала на ЗМ	3.1.Осигуряване на обществена подкрепа и развитие на партньорства за постигане на целите на защитена местност „Колокита“	Липса на изградени местни структури за работа в партньорство – затруднява изграждане на по - широка обществена подкрепа за ЗМ.	2	3	2
	3.2.Ползването на ресурсите и потенциала на територията да става при зачитане на интересите, правата и отговорностите на собствениците, както и на други заинтересовани страни.	Неефективната структура на управление и недостатъчната подкрепа от заинтересованите страни, водят до неефективно опазване на природните ресурси.	1	3	2
	3.3.Установяване и прилагане на	Неизяснени отговорности при стопанисване – води до затруднен контрол на дейностите на ползвателите и липса на интереси за инвестиции за подобряване на състоянието на обектите.	3	2	1

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

	характерни за региона практики за развитие на екологично устойчив туризъм.	Недостатъчни бюджетни финансови средства за обучение и информационни кампании - води до трудности в управлението и обслужването на посетителите.	3	3	3
	3.4. Да се прецизират условията за пълноценно използване на рекреационния потенциал, като се търси хармония между ползване и природозащита.	Липса на координация на услугите свързани със ЗМ и контрол върху тях.	3	2	3
		Неефективно ползване на съществуващите туристически ресурси.	3	2	2
		Липса на интерпретация на природното и културно-историческото наследство.	2	2	2
	3.5. Културното наследство на прилежащите селища да се представят по начини, допринасящи максимално за духовното обогатяване и приобщаване на посетителите към опазване на природните ценности.	Недостатъчни бюджетни финансови средства за реализирана на заложените програми и проекти	3	2	2

2.4. Потенциални възможности на защитената територия

Оценката на потенциални възможности на ЗМ е направена за всяка от функциите в съответствие с определените цели. Тя е основа за определяне на програми и проекти в част 4.

2.4.1. Опазване на природни местообитания и видове

Територията на ЗМ предлага условия за опазване на естествените крайбрежни местообитания, с висока консервационна значимост в национален и европейски мащаб. С висока степен на представителност и неповлияни от човешка намеса са крайморските скали и скални брегове, заети от халофитни скални съобщества, формирани под въздействието на солените пръски на прибойа. Характерни растения за съобществата са *Crithmum maritimum*, *Parapholis incurva*, *Silene caliacrae*, *Convolvulus lineatus* и др.

Границата суша-море, наличието на скали в прибойната зона и трудно достъпни от сушата места са способствали за формирането на обитания на крайбрежната безгръбначна фауна, които се срещат единствено по Черноморското крайбрежие в страната.

2.4.2. Поддържане и възстановяване

Територията на ЗМ предлага условия за опазване и поддържане на биологичното и ландшафтно разнообразие в дългосрочен план.

Местоположението на ЗМ „Колокита“ и близостта на други защитени територии в района, като ПЗ „Нос Агалина“, ЗМ „Острови Св. Св. Иван и Петър“, ЗМ „Блатото“, ПЗ „Пясъчни дюни - Каваците“ и др. позволява осъществяване на връзка между добре запазени природни местообитания и ландшафтни структури и обмен на генетична информация.

2.4.3. Устойчиво ползване на ресурсите

На територията на ЗМ „Колокита“ не са идентифицирани видове и находищата на природни ресурси, които имат икономическа стойност или са предмет на интензивно събиране.

2.4.4. Развитие на устойчив туризъм

Най-високата потенциална стойност на територията се изразява в това, че е изключително подходяща за съчетано управление на природен обект със защитен статус и развитие на устойчив и *щадящ* околната среда туризъм (културно-исторически, опознавателен, екологичен и др.). Основният потенциал на територията като източник на средства, трябва да се търси в устойчивите и природосъобразни форми на туризма.

По-ефективното ползване на съществуващите туристически ресурси може да осигури повишаване на икономическите ползи за местното население и ползвателите. Бъдещите подобрения в околната среда, предвидени в този План за управление, допълнително ще увеличат тази привлекателност.

2.4.5. Обект за научно-изследователски дейности. Екологично образование

Характерните за ЗМ скални образувания и фиорди предлагат интересна информация за растителния и животински свят и условия за нейното интерпретиране. Това повишава потенциала на територията, не само като обект на природозащита, но и обект за образователни, интерпретативни и научно-изследователски дейности. Наблюдава се повишен интерес на местно, национално и международно ниво за подобни програми, било чрез формалната образователна система, неформално образование и обучение, или чрез свързаните ползи за подобряване на здравословното състояние.

Необходимо е управлението на територията да бъде по-тясно свързано с местното население и неправителствени организации, което може да промени общественото мнение към защитените територии в икономически и социален аспект. Все още е недостатъчна квалификацията на специалисти в управлението за ангажиране на обществеността и осигуряване на нейното участие и отговорност в опазване на природата.

ЧАСТ 3: РЕЖИМИ И НОРМИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Режимите и нормите за опазване и ползване на Защитена местност “Колокита” са определени, като са взети предвид изискванията на Закона за защитените територии, дългосрочните цели на управлението, ефекта от ограниченията влияещи върху постигането на дългосрочните цели и потенциалните възможности на защитената територия.

Предложената рамка е направена на база:

- Уязвимостта и чувствителността на защитената територия;
- Влиянието на външни и вътрешни фактори и ограничения;
- Съществуващо управление и инфраструктура;
- Концепцията за разумно/устойчиво ползване;
- Физически характеристики, които са от полза за управлението и;
- Изискванията за мониторинг, в подкрепа на управлението.

Предложените режими и норми са определени на базата на нормативно определени изисквания и аналитичната информация и оценки, представени в Част 1. Тяхното налагане цели преодоляване или ограничаване на въздействието на заплахите, идентифицирани в Част 2, осигуряване на условия за контрол и взимане на управленски решения.

Изработена е Карта “Функционално зонироване на територията”.

3.1. Зонироване и функционално предназначение на зоните

В ЗМ “Колокита” съобразно целите на управление се обособяват две зони:

• **Зона 1 “Скални образувания и фиорди”** – заема площ от 196383 m² непосредствено край брега на морето и включва крайбрежна ивица и скали, изключителна държавна собственост. Зоната се характеризира като комплекс от морски тераси, силно разчленено крайбрежие, стръмен(клифов) бряг и множество малки заливи, местообитания на редки и застрашени видове. Зоната притежава естествени качества с високо консервационно значение, както и екологични и ландшафтни дадености, които са от значение за природозащитни научни и образователни цели.

Зоната се управлява с цел:

- поддържане на естествени процеси и качества на околната среда за дълъг период от време;
- съхраняване на естественото състояние на местообитанията на консервационно значими видове от флората или фауната;
- осигуряване благоприятни условия за образователни изследователски и интерпретативни дейности;
- поддържане качествата на дивата природа на територията на ЗМ.

- **Зона 2 “Могофункционална”** – с площ 443423 m², включва възстановени земи на бивши собственици, при граници: граници на земеделските имоти, къмпинг «Каваци» и стария крайбрежен път Созопол – Приморско. Зоната има същия обхват, както предходния план за управление. Зоната обхваща екосистеми, които са повлияни от човешка намеса. Характеристиките на зоната позволяват продължаване на дългосрочното контролируемо използване на туристическите ресурси и съоръжения.

Зоната се управлява с цел:

- ограничаване на вредните въздействия върху крайбрежния комплекс от Зона 1;
- поддържане и подобряване на качествата на околната среда;
- създаване на условия за информационно обслужване на посетителите и интерпретации;
- осигуряване на условия за дълготраен устойчив отдиш (*вилен отдиш*) и пребиваване на посетители, въз основа на устройствени планове и инвестиционни проекти/намерения одобрени по реда на ЗУТ, за които са проведени необходимите съгласувателни процедури по реда на ЗООС и/или ЗБР.

3.2. Режими и норми

3.2.1 Режими и норми въведени със заповедта за обявяване на ЗМ

Съгласно Заповедта за обявяване на ЗМ „Колокита“, на цялата територия на защитената местност се забранява:

- Сечене, чупене, изкореняване, кастрене, обелване на дървета и храстите, изкореняване и късане на цветя, дълбаене на подписи, засичане, боядисване, както и всякакви действия, които водят до повреждане или унищожаване на растителността, скалите и замърсяване на водите;
- Пашата на добитък от всякакъв вид и през всякакво време;
- Палене на огън извън определените за целта места;
Преследването, ловене и убиване на всякакви животни, а така също събирането и унищожаване яйцата на птиците и провеждане гнездата им;
- Ловуването и гърменето с огнестрелно оръжие и други средства;
- Повреждане или разрушаване чрез къртене, копаене, драскане по скалите или скалните образувания, намиращи се на границите на обекта;
- Преминаването на каквито и да било превозни средства определени за пешеходци и откриване на нови пътища за транспортни средства;
- Копаене и вадене на пясък, глина и събиране пясъчната покривка, къртене на камъни, хвърляне на сгурия и други промишлени отпадъци, както и всякакви действия, които нарушават природната обстановка около защитения обект.

3.2.2 Режими и норми общовалидните за цялата защитена местност

Освен забраните въведени със заповедта за обявяване на ЗМ “Колокита”, на цялата територия на ЗМ се забранява:

- Замърсяване на водите и терените с битови, строителни и други отпадъци;
- Паркирането на превозни средства извън определените за целта места;
- Унищожаването, увреждането, преместването на обекти и съоръжения от административната, туристическата, образователната, информационната или друга инфраструктура;
- Строителство освен изрично допустимото за съответната зона, в съответствие с устройствени планове и инвестиционни проекти/намерения одобрени по реда на ЗУТ, след влезли в сила крайни актове издадени по реда на глава шеста от ЗООС и/или ЗБР.

3.2.3 Режими и норми на Зона 1 “Скални образувания и фиорди”

Освен забраните въведени със заповедта за обявяване на ЗМ “Колокита” и с т. 3.2.2, в границите на Зона 1 се забранява:

- Всякакво строителство, освен на съоръжения за нуждите на управлението на зоната и обслужване на посетителите;

- Внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове;
- Събиране на вкаменелости и минерали;
- Събиране на лечебни растения, редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели;
- Бивакуване;
- Заустване на отпадъчни води;
- Други дейности, които нарушават естественото състояние на зоната или намаляват нейната естетическа стойност и природозащитна стойност.

3.2.4 Режими и норми на Зона 2 “Многофункционална”

Освен забраните въведени със заповедта за обявяване на ЗМ “Колокита” и с т. 3.2.2, в границите на Зона 2 се забранява :

- Строителството на сгради с повече от два надземни етажа;
- Свързано застрояване;
- Изграждането на промишлени и производствени предприятия;
- Изграждането на етажни надземни паркинги и гаражи;
- Изграждането на бензиностанции;
- Изграждане на автосервиси и автомивки;
- Изграждане на подпорни стени на имотни граници по - високи от 60 сантиметра спрямо естествения терен;
- Гариране извън УПИ;
- Други производствени дейности;
- Строителство на обслужващи сгради освен: магазини за хранителни и не хранителни стоки; заведения за обществено хранене; спортни и рекреационни обекти; здравни и възстановителни обекти; посетителски и туристически информационни центрове и администрации; центрове за битови и комунални услуги;
- Надвишаване на коефициента «брой ползватели» от 10 души на един декар;
- Плътност на застрояване в отделните урегулирани имоти(УПИ) над 20%;
- Интензивност на застрояване в отделните УПИ над 0,6%;
- Осигуряване на озеленена площ в отделните УПИ по- малка от 70% от общата площ на имота, като не по малко от 50% от нея е заета от дървесна растителност;
- Строителство на едноетажните сгради от основното вилно застрояване (включително полуподземен етаж) с височина кота корниз над 4.00 m;
- Строителство на двуетажните сгради от основното вилно застрояване (включително полуподземен етаж) с височина кота корниз над 6.40m;
- Надвишаване на кота било на основното вилно застрояване над кота корниз по-голямо от 2,50 m;
- Строителство на обслужващи сгради с повече от един етаж и с височина кота корниз над 4,50 m;
- Обособяване на строителни петна на двуетажните вилни сгради с размер на цокълния етаж по голям от 12 m на 14 m;
- Ограждане на УПИ с огради от жив плет с височина над 110 m;
- Ограждане на УПИ с огради с височина на плътната част по-голяма от 0.6 m и във височина прозрачна ограда с височина над 2,20 m от прилежащия терен;
- Надземно изграждане на проводи и технически мрежи.

ЧАСТ 4: ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЧИ И ПРЕДПИСАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ

4.1. Определяне на приоритетите

На базата на направените характеристики и оценки, определените потенциални стойност и възможности за реализация на поставените цели, съответстващи на национални и международни документи, са определени приоритетни направления за 10 годишния период на действие на Плана. За постигането на главните и второстепенни цели, се определят следните приоритетни задачи:

1. Създаване на форма на управление на ЗМ упражняваща стриктен контрол за спазване на специфични правила и нормативи за устройство и застрояване на защитена местност „Колокита“;
2. Запазване целостта и структурата на крайбрежните екосистеми. Определяне на превантивни мерки за безопасност и мониторинг на състоянието на местообитанията;
3. Ограничаване разпространението на инвазивни видове растения и животни;
4. Определяне на мерки за райони, които са засегнати от антропогенна дейност, оптимизиране развитието на туристическата инфраструктура;
5. Развитие на възможностите за балансиран екотуризм и образователни екологични дейности. Възможности за финансови постъпления;
6. Изграждане на система от партньорство за устойчиви дейности между всички заинтересовани страни от територията на ЗМ;
7. Създаване на система от програми за обучение на различни групи ползватели, посетители и квалификация на кадри (лица, отговорни за управлението на ЗМ).

Изпълнението на тези задачи ще създаде необходимите условия за реализиране на дългосрочните цели и оперативните задачи на плана за управление на защитена местност „Колокита“.

4.2. Програми и проекти

Програмите са обвързани с определените дългосрочни и оперативни цели. Те дават насоки за проекти и дейности, които:

- Водят до преодоляване на заплахи и ограничения за постигане на управленските цели определени в Част 2;
- Осигуряват развитие на защитената територия в съответствие с нейното предназначение.

Програмите и проектите са групирани по цели, като за всеки включен в програмите проект са определени: наименование, обхват, очакван резултат, метод, отговорни институции. Всички посочени данни са основа за изготвяне на подробни задания за проектите, след осигуряване на необходимото финансиране. При стартиране на даден проект се определя и съответния експерт от управляващата институция, който участва в дългосрочните мониторингови програми и следи постигането на целите на проекта.

За постигане на определените цели е предвидено изпълнението на следните програми:

- I. Комплексен дългосрочен мониторинг за опазване и поддържане на биологичното и ландшафтно разнообразие
- II. Информационно осигуряване
- III. Развитие на екологичен, устойчив туризъм в и около защитената местност
- IV. Институционално развитие на управлението и обучение на персонала

I ПРОГРАМА: КОМПЛЕКСЕН ДЪЛГОСРОЧЕН МОНИТОРИНГ ЗА ОПАЗВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО И ЛАНДШАФТНО РАЗНООБРАЗИЕ

При мониторинга се цели предотвратяване на нарушения, респ. унищожаване на видове, съобщества или местообитания, поддържане и периодична актуализация на база данни.

Получените резултати могат да се използват като сравнителна стойност за оценка на естествеността на другите ландшафти и екосистеми в ЗМ.

Обект на наблюдение и документиране са:

- Процесите на естествено развитие на крайбрежните екосистеми, местообитания и видове;
- Детайлизиране на информацията и мерки за опазване на флористичното разнообразие на скалните и открити ландшафти с участието на консервационно значими видове;
- Влияние на социално-икономическите процеси в района – стопанска дейност, туризъм и др.

Програмата е свързана със следните цели:

- Опазване и възстановяване на приоритетни природни местообитания и видове с консервационна стойност;
- Запазване естествеността на типичните елементи на ландшафта и крайбрежните скални съобщества.

Насоки и изисквания за извършване на мониторинг:

Мониторинга следва да се извършва на три нива:

I. Базов мониторинг на ключови индикатори за биоразнообразие

Това включва оценка на състоянието на важни хабитати и видове, като се вземат предвид националните изисквания, относно мониторинга на биоразнообразието и целите на управление. Като цяло протоколите трябва да се разработват съвместно със съответните правителствени институции, научни институти и компетентни НПО и да се съгласуват с ИАОС. Те ще специфицират използваните методи, честотата на проучванията, данните, които трябва да бъдат събрани, необходимите анализи и формата за отчетност. Мониторингът може да се извършва от персонала на ЗМ или от външни специалисти, когато е необходимо. Резултатите от мониторинга ще се използват за определяне, доколко съществуващите управленски дейности трябва да се променят (и ако да – в каква посока), като част от периодичния процес на преглед на Плана за управление (т. нар. адаптивно управление).

II. Мониторинг на управленските решения и действия

Това включва оценка на реалните резултати от специфични управленски дейности, спрямо планираните такива. Дейностите могат да бъдат определени в този План за управление (напр. ненамеса в целостта и структурата на крайморските екосистеми) или да произтичат от резултатите от базовия мониторинг, описан по-горе (напр. транс-локация на даден вид или премахване на определена заплаха) или от конкретно явление. Мониторингът може да се извършва от специализиран персонал за ЗМ или от външни експерти, където е необходимо.

III. “Рутинен” мониторинг и мониторинг на явленията

Това включва системното отчитане на случайни наблюдения, извършени от специализиран персонал за ЗМ или други лица, например появата на рядка мигрираща птица, нетипично поведение на дадено животно или ранният цъфтеж на определено растение. За тази цел още през първата година на действие на този План за управление, следва да бъде разработен картен материал и бланка за данни.

Другият аспект на това ниво на мониторинг е отчитането на инциденти, които могат да окажат влияние върху управлението. Финансирането за мониторинговата програма ще бъде осигурено от различни източници според всеки конкретен аспект: националното

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

правителство, местните власти, университети и институти, НПО или външни ресурси. Много е важно всички мониторингови дейности в защитената територия да се координират и подкрепят от специализиран персонал за ЗМ, а всички резултати да бъдат отчитани пред него.

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

Проекти по програма I:

КОМПЛЕКСЕН ДЪЛГОСРОЧЕН МОНИТОРИНГ ЗА ОПАЗВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО И ЛАНДШАФТНО РАЗНООБРАЗИЕ

№	Проект	Обхват/обект на прилагане	Очаквани резултати	Метод	Отговорни институции	Срок за изпълнение	Потенциални източници на финансиране
1	Изготвяне на формуляри за мониторинг на биоразнообразието	Всички, посочени по-долу местообитания, видове, дейности и др.	Изготвени ясни, лесни за изпълнение, опростени и информативни формуляри за попълване данни за различните нива на мониторинг. Установяване на трайна и стабилна връзка между наука и управление, липсата на която понастоящем допуска взимането на неверни или неадекватни решения при опазването на биологичното разнообразие.	Съгласно <i>Наредба № 2 от 18 декември 2006 г. за условията и реда за създаването и функционирането на националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие</i> Нанасяне на данните във вид удобен за управлението и охраната	Община Созопол РИОСВ ИАОСВ	2013	Общински бюджет
2.	Мониторинг на природни местообитания от специален интерес	E1.2 Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero- brachypodietea B3.3 Стърмни морски скали с ендемични видове <i>Limonium</i> G1.A614 Гори и храсталаци от полски бряст (<i>Ulmus minor</i>) F6.3/P-32.B7 Илирийски гариги от драка (<i>Illyrian (Paliurus spina-christi) garrigues</i>) F5.2. Медитерански маквиси (<i>Mediterranean maquis</i>)	Запазване целостта и структурата на крайбрежните екосистеми Информация за състоянието и тенденциите. Възможности за опазване и възстановяване на природни местообитания. Информация за флуктуационни и сукцесионни процеси в растителните съобщества.	Проверки на определените територии, актуализация и анализ на данните. Нанасяне на данните във вид удобен за управлението и охраната на ЗМ. Изследвания, на базата на фотоснимки и сателитни снимки, проби от постоянни трансекти, постоянни точки за снемания. Честота на изследванията: на три до пет години.	Община Созопол РИОСВ ИАОС	постоянен	Структурни фондове, ПУДООС
3.	Ползване на природни ресурси	Всички видове и природни местообитания в рамките на ЗМ	Оценка на въздействието от туристически дейности (особено за скалните образувания и морски заливи)	Ежегодни наблюдения върху допустимите дейности спрямо функционалното предназначение на зоните	Община Созопол РИОСВ	2016	Фондове за природозащита
4.	Мониторинг на нарушенията	Всички видове нарушения на режимите и нормите при ползване на ЗМ	Установяване вида на нарушенията и тенденциите в техния брой; Намаляване броя на нарушенията.	Водене на регистър за констатираните нарушения и предприети действия за отстраняване;	Община Созопол РИОСВ	постоянен	Общински бюджет

II ПРОГРАМА: ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Насоки и изисквания за информационно осигуряване:

При изграждането на информационна система за територията на защитената местност, трябва да се вземе предвид общата стратегия за популяризиране на защитената територия, която на местно ниво следва да определи:

- кои възможности на ЗМ „Колокита“ да се популяризират;
- какъв е потенциалът за развитие на устойчив туризъм в района;
- как и пред кого да се популяризира района, респ. защитената местност.

Програмата е свързана със следните цели:

- Постигане на подкрепа от страна на обществеността (собственици, ползватели, посетители) за целите и задачите в управлението на защитената местност;
- Специализирана информация за защитената местност - Общо информационно табло с рекламен и насочващ характер, информационно табло за видове (флора и фауна) и за поведение на посетителите - служат за представяне на информация за характерните обекти на ландшафта и видове с природозащитен статус. Указателни табели за посока и др.;
- Определяне на мястото и начина на поставяне на табелите;
- Оборудване на информационни пунктове;
- Последователност при изграждане и поддържане на информационната система;
- Печатна информация;
- Институционална обезпеченост при реализацията на проектите.

Съвместна дейност с местните и регионални власти и неформални организации за популяризиране на значимостта на ЗМ като природен обект.

Проекти по програма II: ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

№	Проект	Обхват/обект на прилагане	Очаквани резултати	Метод	Отговорни институции	Срок за изпълнение	Потенциални източници на финансиране
1.	Поставяне на информационни табла с рекламен и насочващ характер	Обща интерпретация за защитената местност и нейната значимост. Да се маркират и обозначат зоните и режимите в тях.	Информираност и запознаване на обществеността с целите и предмета на опазване в ЗМ	Проект за илюстративно представяне на информацията	Община Созопол РИОСВ	2016	Фондове за Природозащита ПУДОС
2.	Указателни табели за разположение на зоните и поведение на посетителите	Да се маркират и обозначат зоните и режимите в тях. Представяне на информация относно изискванията за поведение и за санкции при извършени нарушения	Осигуряване на кратка насочваща информация Повишаване знанията, стимулиране на отговорно отношение	Проект за илюстративно представяне на информацията	Община Созопол РИОСВ.	2016	Фондове за Природозащита ПУДОС
3.	Маркиране на лъчови маршрути	Определяне на места за наблюдение и информация Безопасно преминаване през обекта	Насочване вниманието на посетителите към интересни панорамни гледки и др. Естетическа наслада за посетителите	Оформяне на пешеходни подходи Маркиране и информационно обезпечаване на маршрутите.	Община Созопол РИОСВ	2021	Фондове за Природозащита ПУДОС
4.	Комплект материали за връзки с обществеността	Разработване на цялостна визия за формите и начините на осъществяване на връзките с обществеността	Популяризиране на ЗМ и привличане на съмишленици за постигане на цели за управление	Определяне на целевите групи, към които да бъдат отправени съответните послания за целите на популяризиране и управление на ЗМ. Организиране и провеждане на информационни кампании	Община Созопол РИОСВ	2013	ПЧП Общински бюджет

III ПРОГРАМА: РАЗВИТИЕ НА ЕКОЛОГИЧЕН УСТОЙЧИВ ТУРИЗЪМ В И ОКОЛО ЗАЩИТЕНАТА МЕСТНОСТ

Популяризирането на защитената местност, дава шанс много хора да бъдат запознати с екологичната цялост и уязвимост на природата. Защитена местност „Колокита“ предлага добри възможности така, че управляващата институция в партньорство с общините, местните неправителствени организации и местните държавните структури, могат да развият устойчив туризъм.

Развитието на дейности и услуги за посетители изисква предлагане на интересна и достъпна информация за ЗМ и възможностите за прекарване на свободното време в и около нея. Това ще има благоприятен ефект и върху формирането на положително отношение към защитената територия у местните хора.

Програмата е свързана със следните цели:

- Стимулиране на развитието на екологично устойчив туризъм;
- Засилване на връзките с местната социална общност;
- Повишаване на екологичната култура и самосъзнание на туристите с цел опазване на околната среда;
- Определяне на нови форми на ползване на природните и туристически ресурси – възможности за развитие на спортен, приключенски и хоби туризъм.

Финансирането следва да се търси от международни програми, общини, български фондове, местни предприемачи.

Проекти по програма III:

РАЗВИТИЕ НА ЕКОЛОГИЧЕН УСТОЙЧИВ ТУРИЗЪМ В И ОКОЛО ЗАЩИТЕНАТА МЕСТНОСТ

№	Проект	Обхват/обект на прилагане	Очаквани резултати	Метод	Отговорни институции	Срок за изпълнение	Потенциални източници на финансиране
1.	Подготовка на кадри за развитието на туризъм	Хотелиери (вкл. собственици на къщи от общинските центрове и близките села), водачи, доставчици на допълнителни туристически услуги.	Подобряване на условията за обслужване на посетителите. Създаване на местно ядро от обучени интерпретатори (водачи, обучители, и др.)	Информационна кампания сред местните хора за популяризиране възможностите за генериране на допълнителни приходи, чрез туризъм; Публикуване и разпространение на информационни материали, вкл. за законовата база на туризма и потенциални източници на финансиране. Обучения за доставчици на туристически услуги Популяризиране на добри практики от България (напр. за сертифициране по качество, за “син флаг“ и др.)	Община Созопол в партньорство с местни туристически сдружения и др.	2021	Общински бюджет
2.	Информационно обслужване на посетителите и интерпретация	Организиран и неорганизиран туристи и посетители, местни бизнес структури и др.	Повишаване на обществената информираност за ЗМ и региона	Разработване на набор от интерпретативни маршрути – пешеходни, велосипедни, комбинирани. Разработване на образователни туристически програми за деца и възрастни с различна продължителност, на подходящи места в територията, според зонирването. Организиране на интерпретативни експозиции, свързани с тематиката на разработваните маршрути и програми, в музеите в региона, посетителските и информационни центрове.	Община Созопол в партньорство с местни туристически сдружения и др.	2016	Общински бюджет
3.	Изработване на общ дизайн на архитектурни елементи	Територията на ЗМ, съгласно функционалното предназначение на зоните	Създаване и поддържане на специфичен за ЗМ стил при оборудване на места за отдых (беседки, маси, табла и пр.).	Изработване на типови архитектурни елементи от подходящи за околния ландшафт, естествени материали	Община Созопол в партньорство с местни туристически сдружения и др.	2021	Фондове за Природозащита

IV ПРОГРАМА: ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО И ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА

Създаване на специализиран персонал по отношение на ЗМ е основната гаранция за прилагане на плана за управление. Добра и ефективна работа, както и повишаването на квалификацията на персонала, имат изключително голямо значение за постигане на определените цели.

МОСВ/РИОСВ като упражняващ контрол по отношение на ползватели в ЗМ трябва да осигури реални възможности и финансова подкрепа за създаването и функционирането на такъв персонал/администрация, за да могат да бъдат посрещнати предизвикателствата на новото време като посещаемост, посегателства и потребление в защитените територии.

Програмата е свързана със следните цели:

- Цялостно изпълнение на Плана за управление;
- Спазване ангажиментите, поети от България, относно международните конвенции и споразумения;
- Прилагане на законодателството, касаещо управлението на ЗМ;
- Изграждане на широка обществена подкрепа за ЗМ;
- Провеждане на дългосрочна програма за екологичен мониторинг с достъп на обществеността до информацията;
- Системно провеждане на обучения за лицата, отговорни за управлението на ЗМ

План за управление на защитена местност „Колокита“ - 2013 г.

Проекти по програма IV: ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО И ОБУЧЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА

№	Проект	Обхват/обект на прилагане	Очаквани резултати	Метод	Отговорни институции	Срок за изпълнение	Потенциални източници на финансиране
1.	Създаване на специализиран персонал по отношение на ЗМ	Всички заинтересовани страни, включително местни и държавни власти, НПО, собственици и ползватели	Цялостно изпълнение на Плана за управление	Формиране на административна структура от различни заинтересовани страни/структури, която да изпълнява ролята на орган за управление на ЗМ. В нея могат да участват общините, поделенията на МОСВ, собственици и ползватели или др. лица с интерес от опазването на природата на ЗМ.	Община Созопол МОСВ РИОСВ.	2016	Общински бюджет
2.	Партньорски проекти	Идентифициране и ангажиране на заинтересованите страни, общи проекти	Включване на целеви групи в опазване на природата и популяризиране на защитената местност, приемане на общи планове за действие и обмен на опит; Обучения за работа в партньорство, съвместно разработване на програми, тематични срещи и др.	Учебни посещения в други части на България; периодични срещи, за отчитане на дейностите, популяризиране на общите инициативи в медиите	Община Созопол МОСВ РИОСВ.	постоянен	ПЧП
3.	Разработване на система за текущо координиране на действията на заинтересованите страни, участващи в управленския модел	По-добрата работа на персонала, като екип; постигане на гъвкавост и адаптивност към променящите се ситуации и обстоятелства	създаване на система за координиран обмен на информация и взаимодействие при необходимост при аварийни ситуации, пожари, спасителни акции и др	Проучване на възможностите и организиране на обмяна на опит и обучение в сходни защитени територии в страната и чужбина.	Община Созопол МОСВ РИОСВ.	2014	ПЧП
4.	Поддържане на обща база данни за природните компоненти на територията	Поддържане и актуализиране на база данни за защитената местност, повишаване на квалификацията на персонала	Осигуряване на актуална база данни за сравнение и анализ при дългосрочните мониторингови проекти и научни изследвания, предоставяне на необходими материали на служителите при изпълнение на конкретните им задължения на терена	Обучение на служителите	Община Созопол МОСВ РИОСВ.	постоянен	Фондове за Природозащита

ЧАСТ 5. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ

5.1. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Според ЗЗТ (чл.60, ал.3) се предвижда публично обсъждане на изпълнението на Планове за Управление на Национални и Природни паркове, което се организира от МОСВ на всеки четири години. На него присъстват представители на заинтересованите държавни органи, областни управители, общини, научни и неправителствени организации. За останалите типове защитени територии няма регламентирани условия и задължителност за извършването на четиригодишна ревизия. Затова предлагаме следната схема, придържайки се към заданието на ЗМ.

Периодична оценка на актуалността на поставените цели

Начин на провеждане: Могат да се използват се различни инструменти за оценката, като:

- неформални прегледи;
- събиране и анализиране на количествени данни;
- проучвания и изследвания;

Цел: Разглежда се актуалността на поставените цели и необходимостта от корекции, както и за проверка доколко планираните и осъществени проекти и задачи ефективно водят до постигането на целите.

Отговорна институция: Министерство на околната среда;

Предмет на оценка: Предприети дейности и етап от изпълнението на заложените проекти в част 4 от ПУ.

Критерии за оценка на целите и проектите - При преглед на постигане на целите и проектите задължително се анализира и оценява:

- До каква степен са постигнати целите и очакваните резултати
- Кои ограничения и заплахи са премахнати или е намалено тяхното влияние върху
- постигане на целите
- Добри ли са прилаганите методи за изпълнение на проектите и задачите
- Необходимо ли е включване на нови проекти и задачи

Осигуряване публичност – Община Созопол съвместно с МОСВ организира провеждането на кампания за информиране на обществеността относно резултатите от оценката. Разяснява цялостния ефект от прилагане на плана за управление, като по този начин допринася за по-активни действия от страна на заинтересованите страни на местно ниво – (Централните и местни власти, собственици и ползватели на имоти в ЗМ, НПО и др. целеви групи).

5.2. ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЗАДАЧИТЕ

В края на годината се извършва отчет за изпълнените задачи и проекти и тяхното значение за постигане на оперативните цели на Плана за Управление. Оценка на извършената работа и изразходваните средства се прави текущо през годината. Това позволява да се променят приоритетите при изпълнение на дейностите и да се пренасочат средства. В отчетите ще се посочват и причините за неизпълнението на задачите. Оценката на изпълнението на проектите заляга в годишните отчети и представлява база за съставянето на годишния план и определяне на необходимите средства за следващата година.